

DE KONING ...Aruba...

108STE JAARGANG — NO.: 39 ZATERDAG 16 FEBRUARI 1991

AMIGOE

Preke

Minister Croes opent casino: 't balletje kan raar rollen.

GEALLIEERDEN: GEEN VOORWAARDEN

Bush roept op tot rebellie

Saddams voorstel afgewezen

WASHINGTON/MOSKOU/DEN HAAG - Nadat Irak kend had gemaakt bereid te zijn zich uit Kuwayt ug te trekken gingen mensen in Baghdad juichend handenschuddend de straat op en werden er hoten van vreugde in de lucht geschoten. De diplomatieke telefoons stonden roodgloeiend en ook de anciële markten reageerden onmiddellijk positief de aankondiging. Maar de euforie was slechts van rte duur, slechts zo lang als de geallieerden nodig dden om de voorwaarden te lezen die Baghdad aan n voorstel koppelt.

De Amerikaanse president orge Bush noemde de verring van de Revolutioaire commando raad - de oogste instantie in Irak - roeel bedrog". Hij liet er en twijfel over bestaan, t er geen sprake van kan n dat aan de terugtrekg uit Kuwayt door Irak lke voorwaarden dan ook orden verbonden of dat er n koppeling zou komen met dere problemen in het idden-Oosten.

ANDERE MANIER

aar "er is een andere nier om een einde te ken aan het bloedbad. Dat ls het leger en het volk Irak de zaken ter hand nen, de dictator Saddam ingen de macht op te ven en de resoluties van de renigde Naties na te leven", aldus Bush.

Voor het eerst riep Bush rechtstreeks en openlijk op tot omverwerping van het gezag van de Iraakse president, hoewel hij eerder wel had toegegeven "er geen traan om te zullen laten" als dat zou gebeuren. Hij onderstreepte nogmaals "geen ruzie met de bevolking van Irak" te hebben, maar met "Iraks wrede dictator".

ERKENNING

Bush zei dat het voorstel van Baghdad bol staat van onaanvaardbare oude voorwaarden en nieuwe voorwaarden en dat het enige mogelijk nieuwe is dat Irak erkent dat het zich uit Kuwayt, dat het sinds 2 augustus vorig jaar bezet, moet terugtrekken.

In Saudi-Arabië zei een Amerikaanse militaire woordvoerder dat er geen aanwijzingen zijn dat de 540.000 Iraakse militairen in Kuwayt zich voorbereiden op het verlaten van hun versterkte posities. Het Pentagon zei dat de strijd tegen Irak onverminderd doorgaat. "Daden betekenen meer dan woorden", aldus een woordvoerder van het Pentagon.

NIEUT SERIEUS

Acht Arabische landen in de anti-Irak coalitie hebben het aanbod van Baghdad afgewezen als "niet serieus". De ministers van Buitenlandse zaken van Egypte, Syrië, Saudi-Arabië, Kuwayt, de Verenigde Arabische emiraten, Bahrayn, Qatar en Oman gaven een gezamenlijke verklaring uit tijdens een conferentie in Cairo waar zij hebben gesproken over wederzijdze veiligheid en economische betrekkingen na de oorlog in de Golf. "De ministers zien het Iraakse voorstel als niet serieus. Het bevat onaanvaardbare voorwaarden. Het wordt in zijn geheel en in detail verworpen", aldus de verklaring die werd voorgelezen door de Egyptische minister Esmat Abdel-Meguid.

In landen die niet militair betrokken zijn bij het conflict, zoals de Sovjetunie en Iran, heerste optimisme. Een woordvoerder van Sovjet-president Michail Gorbatsjov zei bijvoorbeeld het "positieve nieuws uit Irak met tevredenheid en hoop te hebben ontvangen". Maar de meeste landen die deel uitmaken van de coalitie tegen Irak hebben de voorwaarden die Baghdad stelt, zoals het schrappen van alle VN-resoluties tegen Irak - op de eerste resolutie 660 na waarin de terugtrekking uit Kuwayt wordt geëist - de koppeling van het Israëlisch-Arabische conflict en de terugtrekking van de geallieerde strijdkrachten uit het Golfgebied, vierkant van de hand gewezen.

WANHOPIG

Israël zei dat het Iraakse aanbod een eerste teken van zwakte is sinds de oorlog op 17 januari begon. Minister van Defensie Moshe Arens zei in de enige officiële reactie dat het initiatief aantoont dat Saddam Husayn "begint in te zien dat hij zich in een moeilijk parket bevindt". In regeringskringen werd gesproken van een "valstrik en een operatie om de publieke opinie te raken". Ex-minister van Defensie Yitzhak Rabin zei dat het een "wanhopige poging" is om de coalitie te breken.

Enkele voorwaarden die Baghdad aan zijn voorstel verbindt betreffen Israël. Maar de joodse staat heeft vanaf het begin van de crisis in de Golf in augustus geweigerd een koppeling te aanvaarden tussen de terugtrekking van Irak uit Kuwayt en een terugtrekking van Israël van de bezette linkeroever van de Jordaan en de Gazastrook.

De Israëli's maken zich zorgen om het Sovjet-initiatief, dat juist lijkt aan te sturen op een koppeling tussen de twee zaken. Bovendien wenst Israël niet dat Irak na de oorlog een oorlogsarsenaal overhoudt dat een bedreiging vormt voor de hele regio. Premier Shamir heeft herhaaldelijk gezegd dat er geen vreedzame oplossing kan zijn zolang Saddam Husayn aan de macht is.

Wat de Europese landen betreft: de Franse president François Mitterrand wees erop dat resolutie 660 aandringt op een onmiddellijke en onvoorwaardelijke terugtrekking uit Kuwayt en dat het nieuwe initiatief door de vele voorwaarden die het bevat onaanvaardbaar is. De Britse premier John Major zei dat het "zeer goed nieuws voor iedereen zou zijn" als Irak onvoorwaardelijk de resolutie zou naleven. Maar "we hebben eerst een duidelijk bewijs nodig van de terugtrekking", voegde hij eraan toe. De Duitse bondskanselier Helmut Kohl zei het voorstel ook te verwerpen omdat het niet aan de voorwaarden van de Verenigde Naties voldoet. Italië en Spanje zeiden van hun kant positieve kanten te zien in het Iraakse initiatief.

oor ontwikkelingsproces:

ANC en De Klerk: bstakels geruimd

KAAPSTAD - Het Afrianse Nationaal congres NC) is ermee akkoord gaan zijn militaire actieit in Zuid-Afrika te ken in ruil voor de lofte van de regering vrijlating van politieke vangenen en de terugr van ballingen ter verlen. Dit heeft de Zuidikaanse president F. W. Klerk vrijdag verard.

et de overeenstemming ordt een belangrijk geschil de weg geruimd dat eigde het een jaar oude vormingsproces te dwarsen. "Dit helpt het onderndelingsproces vooruit. stakels voor de verdere wikkeling van dit proces n weggenomen", zei de Zuidafrikaanse president in een verklaring.

De Klerk zei dat er tijdens het overleg verband is gelegd tussen de ANC-concessies over zijn gewapende strijd en massaprotesten en grotere bereidheid van de regering over de vrijlating van politieke gevangenen en de gewaarborgde terugkeer van ballingen. "Dit was niet mogelijk zonder overeenstemming over (de gewapende strijd van het ANC)", zei hij. Het ANC heeft beloofd een einde te maken aan de infiltraties van zijn guerrilleros en wapens in Zuid-Afrika en aan de opleiding van "soldaten". De regering in Pretoria erkent de vrijheid van de nationalistische beweging "vreedzame betogingen" te organiseren.

Iraanse minister in Kremlin

MOSKOU - President Mic... Gorbatsjov komt tijd te ort om alle buitenlandse gasn te ontvangen die Moskou andoen in verband met de olf-oorlog. Vrijdag maakte de Iraanse minister van Buitenlandse zaken zijn opwachting in het Kremlin: Ali Akhbar Velayati (tweede van links) die onder meer overleg voerde met Gorbatsjov (tweede van rechts) en diens minister van Buitenlandse zaken Aleksander Bessmertnych (rechts).

(AFP-satellietfoto)

Scud op Jubail gelanceerd

RIYAD - Irak heeft in de nacht van vrijdag op zaterdag een raketaanval uitgevoerd op de Saudische havenstad Jubail. Dat is zaterdagochtend in een verklaring van de Amerikaanse strijdkrachten, uitgegeven in de Saudische hoofdstad Riyad, bekendgemaakt.

Later deelde een woordvoerder van het Saudische ministerie van Voorlichting mee dat "de raket zonder enige schade aan te richten in de zee is terecht gekomen". Bij Jubail is een groot petrochemisch complex gevestigd en er staat ook een waterzuiveringsinstallatie. De verklaringen volgden na korte periodes van luchtalarm in de steden Riyad en Dhahran.

Israëlier leverde kritiek:

Washington leest ambassadeur les

WASHINGTON - Het Witte Huis heeft vrijdag in een scherpe verklaring de Israëlische ambassadeur Zalman Shoval gekapitteld wegens "ongepast gedrag" nadat hij de VS in een interview had bekritiseerd.

Shoval klaagde donderdag in een vraaggesprek met Reuters dat hij in Washington "van het kastje naar de muur" wordt gestuurd inzake Israëls verzoek om financiële hulp voor de opvang van de stroom van joodse immigranten uit de Sovjetunie op te vangen.

Functionarissen zeiden dat president Bush en minister Baker woedend waren toen ze het interview lazen. Met het vraaggesprek kwam de spanning tussen Washington en Jeruzalem, die de afgelopen weken was weggeborgen onder de Golfoorlog, opnieuw naar buiten.

Top-conferentie bananen-landen

SAN ANDRES - In het Colombiaanse San Andres is een bananen-topconferentie gehouden met betrekking tot de uitvoer van deze vrucht naar de Europese Gemeenschapslanden. De overeenkomst werd ondertekend door de presidenten (vlnr) Jorge Serrano van Guatemala, Cesar Gaviria van Colombia, Rafael Angel Calderon van Costa Rica en Rafael Callejas van Honduras en door de minister van Landbouw en Veeteelt van Ecuador Alfredo Saltos. Hun landen nemen zeventig procent van de mondiale bananen-productie voor hun rekening.

Officieren eisen van Paramaribo:

Ontslagverzoek van PG afwijzen

PARAMARIBO - Als de Surinaamse regering de ontslagaanvraag van de Procureur-Generaal aanvaardt, zullen ten minste vijf van de acht officieren van justitie met onmiddellijke ingang opstappen. Procureur-Generaal Cecil de Randamie wil met ontslag omdat hij niet optimaal kan functioneren door de houding van minister Paul Sjak Shie van Justitie en Politie.

Officieren van justitie noemen de handelingen van de minister "willekeurig" en eisen correctie. Sjak Shie erkent de collectieve leiding van het Openbaar Ministerie niet en er heerst een vertrouwenscrisis. Het ochtendblad De Ware Tijd meldde vrijdag dat de minister benoemingsbesluiten nam zonder de PG ervan in kennis te stellen. Sjak Shie is volgens het persbericht "verrast" door de ontslagaanvraag van de PG.

Het parlement komt dinsdag bijeen om te vergaderen over de situatie rond de ontslagaanvraag van de PG. De Randamie heeft maandag aan president Johan Kraag gevraagd hem "met onmiddellijke ingang" uit zijn functie te ontheffen. Vervolgingsambtenaren noemen De Randamie een "zeer integere, bekwame en principiële man", die een correct functioneren van het Openbaar Ministerie voorstaat. De Randamie is vorig jaar beëdigd tot procureur-generaal.

In ruil amnestie van Bogota:

EPL-guerrillagroep legt wapens neer

BOGOTA - Met een ceremonie in het Echeverri-palcis, het ministerie van Binnenlandse zaken, heeft vrijdag in Bogota de Maoistische guerrillaorganisatie EPL de wapens neergelegd in ruil voor amnestie.

In Bogota ondertekenden EPL-opperbevelhebber Bernardo Gutierrez en EPL-woordvoerder Anibal Palacios het vredesverdrag met minister Humberto de la Calle Lombana. De EPL (het Volksbevrijdingsleger) telde tweeduizend strijders die voornamelijk opereerden in de noordoostelijke provincies Cordoba en Antioquia.

Het EPL is de derde guerrillaorganisatie in Colombia die de wapens neerlegt. In januari 1990 was de kleine PRT (Revolutionaire Arbeiderspartij) de eerste. In maart werd het voorbeeld van de PRT gevolgd door M-19. M-19 heeft bij de verkiezingen voor een grondwetgevende vergadering eind vorig jaar zelfs de overwinning behaald.

Vooralsnog lijken de FARC en de op Cuba georienteerde ELN - de grootste nog actieve guerrillagroeperingen - niet van zins hun wapens neer te leggen.

ANC-leider bij aanslag gedood

JOHANNESBURG - In Zuid-Afrika is een medewerker van het Afrikaanse Nationaal congres (ANC) gedood door een bom die verstopt zat in een toegezonden cassetterecorder.

Volgens de politie had Bheki Mlangeni, werkzaam op de juridische afdeling van het ANC, het pakket vanuit Lusaka of Zwitserland ontvangen. "Op het moment dat hij een cassette wilde afspelen ontplofte het apparaat", aldus de politie. Een woordvoerder van het ANC verklaarde dat Mlangeni onderzoek deed naar het werk van doodseskaders.

EG missie bij Gorbatsjov

MOSKOU - De ministersdelegatie van de Europese Gemeenschap welke zich op het ogenblik in Moskou bevindt wordt vandaag (zaterdag) ook door president Michail Gorbatsjov ontvangen.

Men voert ook overleg met minister Bessmertnych van Buitenlandse zaken. Zo liet de Nederlandse minister van Buitenlandse zaken Hans van den Broek weten die samen met zijn Luxemburgse en Italiaanse collega's deel uitmaakt van de missie. De ontmoeting met de president is op het laatste moment aan de agenda toegevoegd, zo deelde een woordvoerder van de Nederlandse ambassade in Moskou zaterdag mee. De agenda voor de ontmoeting is niet bekend. Het is ook niet duidelijk wie het initiatief tot de bijeenkomst heeft genomen.

WASHINGTON — De Amerikaanse president George Bush ziet ruimte voor een verdere renteverlaging in de Verenigde Staten. In een verklaring bij zijn jaarlijkse economische rapport aan het congres prees Bush de "FED", het bestuur van de Centrale banken, voor de recente renteverlaging.

PIKA

Zo helder als glas

HET GLAS in de 28 glasbakken die Curaçao 'rijk' is, wordt niet verwerkt zoals zou moeten: door er opnieuw glas van te maken. Selikor haalt de metalen containers op en ledigt ze vervolgens...op de stortplaats. Weliswaar op een apart stuk grond naast de vuilnisbelt, maar uiteindelijk gebeurt er niets met het glas dat door ijverige burgers wordt verzameld en naar de glasbak wordt gebracht. Volgens de Milieudienst blijft de moeite van deze milieubewuste mensen niet helemaal onbeloond: het glas wordt opgeslagen in de hoop dat het ooit nog een keer kan worden omgesmolten en herbruikt. Momenteel zijn er onderhandelingen gaande om het van onder meer zand en soda vervaardigde produkt, op Puerto Rico te gaan verwerken. Quirino Richardson van de Milieudienst kan nog geen datum noemen waarop begonnen zou kunnen worden met de export van het gebruikte glas.

Voorzitter van de Nederlandse Vereniging van Reinigings Direkteuren ing. Jan Laurijnssens, die afgelopen woensdag een lezing in de UNA hield over afvalproblematiek, benadrukte dat de vertrouwensrelatie tussen overheid en bevolking erg belangrijk is. "Bij voorlichtingscampagnes over het milieu kunnen misstappen van de overheid een ernstige beschaming van dat vertrouwen betekenen."

De ingenieur gaf aan dat de overheid een totaal 'plaatje' moet presenteren. "Niet één maatregel aankondigen en de volgende stappen laten slonzen." In dit geval betekent dat: zet geen glasbakken neer om vervolgens de bevolking teleur te stellen, want er gebeurt toch niets met het glas. De overheid schiet hier duidelijk tekort.

Veel mensen weten dat hun glazen flessen en potten uiteindelijk op de landfill belanden. Het logische gevolg: ze denken 'bekijk het maar, ik gooi mijn glas gewoon in de vuilnisbak'. Als dan in de toekomst ooit nog een nuttig doel gevonden wordt voor de inhoud van de metalen containers, kan het wel eens moeilijk blijken om de burgers ervan te overtuigen dat hun glas in goede handen is bij Selikor.

Werklozenstichting eert "medewerkers"

WILLEMSTAD — De stichting Werklozenbeweging onder leiding van Fai Rodriguez (tweede van links beneden) heeft gistermiddag verschillende personen en instanties een plaquette overhandigd als erkenning voor de medewerking in 1990. Rodriguez zei dat het goed gaat met de organisatie, die circa 3 jaar geleden werd opgericht met als doel daadwerkelijk in te spelen op de noden van degenen zonder werk. Vorig jaar werd een succesvolle teleton gehouden. De gelden zullen dit jaar in verschillende projecten worden gestoken. Terry Hernandez (niet op de foto) deelde gisteren namens de dienst Economische zaken mee dat het eilandsbestuur veel waardering kan opbrengen voor de activiteiten van de stichting. Onder degene die een onderscheiding kregen bevonden zich twee media en wel de kranten Beurs- en Nieuwsberichten en de Ultimo Noticia.

Laureen Schenk (Beurs) en Sem Abdul Hamid (links onder) waren gisteren aanwezig om de plaquettes in ontvangst te nemen. Men ziet verder onder andere Mario Evertsz van de CDM, dr Joe Eustatia, Frits Parabirsing (Sede Antia) en Pacheco Domacasse (dienst Cultuur).

SI: "Nos Patria is al dood"

WILLEMSTAD — "Chin Behilia kan leuke tv-programma's presenteren en goed gitaar spelen, maar van politiek heeft hij weing kaas gegeten." De politieke partij SI valt in haar laatste radiopraatje de ex-presentator aan. Social Independiente voorspelt dat de politieke partij van Behilia 'Nos Patria' de kiesdrempel niet zal halen.

SI vindt dat de vroegere tv-man niet in de Staten hoort. "Het is een kombinatie van omstandigheden dat Chin in de Staten belandde. Nu zit het volk met hem opgescheept, in plaats van dat hij ze vertegenwoordigt." Volgens SI hebben mensen op Behilia gestemd omdat ze van zijn tv-programma genoten. De politieke partij draagt overigens dezelfde naam als Behilia's populaire programma 'Nos Patria'.

Mensen, die in het verleden op Nos Patria herbben gestemd zullen dat, volgens SI, niet weer doen. "Ze deden dat voor de lol." De socialistische partij is van mening dat de ex-presentator en comediant een prima 'one man show' geeft in de Staten en daarmee het politieke arena opfleurt. "Maar politicus is Chin beslist niet. Populair is hij ook niet meer sinds hij liet doorschemeren dat hij tégen vrouwen is, die hoge posten bekleden."

Een andere opmerking die Behilia onlangs over de goklustige Curaçaoënaars maakte is, volgens SI, ook in slechte aarde gevallen. De leider van Nos Patria vindt dat lokale mensen niet in casino's mogen worden toegelaten. Tevens is hij van mening dat de loterijen afgeschaft moeten worden.

Met zitten rijk worden

LONDEN - De Engelse international Tony Adams mag een dezer dagen wegens goed gedrag de gevangenis verlaten.

De verdediger van Arsenal werd kort voor de Kerstdagen tot negen maanden (waarvan vijf voorwaardelijk) celstraf veroordeeld, omdat hij met een te hoog alcoholpromillage achter het stuur werd gegrepen.

In de acht weken die hij tot nu achter gesloten deuren doorbracht, verdiende de voorstopper 20.000 pond (ongeveer 70.000 gulden). Op aandrang van zijn ploeggenoten deelde de voetballer gewoon mee in de premies van Arsenal.

De clubleiding besloot het salaris van Adams (7000 gulden per week) door te betalen, omdat volgens manager George Graham de speler door de gerechtelijke uitspraak al voldoende was gestraft.

* * * * *

VOETBAL / ENSCHEDE - FC Twente moet het enkele weken zonder Andre Paus stellen. De verdediger is geopereerd aan zijn rechterenkel. De clubarts van Twente heeft de enkelbanden ingekort.

* * * * *

Commandant Hopperus Buma:

Marechaussee biedt politie St Maarten steuntje in de rug

= door Mike Willemse =

DEN HAAG/PHILIPSBURG — 'Het is zeker niet zo dat wij als marechaussee gaan proberen de criminaliteit van St. Maarten te verbannen. Het is eigenlijk zo dat men er het niveau van alle vormen van criminaliteit omlaag wil brengen. Die misvatting moet snel uit de wereld worden geholpen', zegt majoor Hopperus Buma in een artikel van 'Mark(r)ant', een informatieblad van de Koninklijke Marechausse. Buma zal als detachementscommandant van de twintig marechaussees op St. Maarten optreden.

Begin april arriveren de eerste tien marechausees op het Bovenwindse eiland. Voor die tijd volgen zij nog een aanvullende opleiding en op dinsdag 19 februari is er voor hen en hun partners een voorlichtingsdag georganiseerd. Commandant Buma: 'Het wordt zeker geen makkelijke missie, maar ik beschouw het wel als een uitdaging die de moeite waard is'. Minister van Justitie Ivo Knoppel kondigde gisteren in de Staten aan op 22 februari in de rijksministerraad een definitieve beslissing wordt gegeven over de uitzending van de marechaussees naar St. Maarten.

Ongeveer twee maanden later dan oorspronkelijk gepland zal een eerste groep van tien leden van de Koninklijke Marechausees op St. Maarten arriveren. Nu het licht op groen is dat de marechausee het Korps Politie Nederlandse Antillen (KPNA) op St. Maarten bijstand gaat verlenen moet alles nog snel in orde worden gebracht zoals de selectie, de aanvullende opleiding en de voorlichting.

De bedoeling is dat er over één maand, op 15 maart eerst een aantal kwartiermakers naar St. Maarten vertrekken die de komst van twintig leden van de marechausee zullen voorbereiden. Daarna volgen de marechaussees zelf in twee groepen van tien man. Naar goede huisvesting is men momenteel nog naarstig op zoek en om transport problemen te voorkomen wil men de marechausee zo dicht mogelijk bij het politiebureau vestigen.

BEDOELING

Detachementscommandant H. Buma legt uit wat de bedoeling van de missie is: 'Het politiekorps op St. Maarten is in alle geledingen sterk onderbezet en het marechausseepersoneel zal assistentie verlenen aan de justitiële dienst'. Buma vervolgt: 'Het eiland is een zeer druk bezocht vakantieoord, er is een verdovende middelen circuit dat nogal wat afgeleide criminaliteit oplevert. Wij hopen het politiekorps een steuntje in de rug te kunnen bieden'.

Over de berichtgeving van de drugscriminaliteit in Nederlandse dagbladen zegt Buma: 'In Nederland is in de kranten wat dat betreft een zeer somber beeld geschetst. Op St. Maarten heb ik dat echter in het leven op straat niet direct terug gevonden'. Wel zegt Buma dat plaatselijke deskundigen een toenemend gevoel van onveiligheid bij de burgers menen te signaleren.

SAMENSPEL

De officier van justitie op St. Maarten bepaalt het vervolgingsbeleid de inzet van politie en marechausee is een samenspel tussen de korpschef en de detachementscommandant. Buma heeft al menigmaal de opmerking 'lekker vakantie vieren op St. Maarten' gehoord. 'Laat ze dat maar aan onze mensen op Curaçao en Aruba vragen. Natuurlijk is het er heerlijk weer, maar het is geen verlofperiode. Iedereen heeft zijn dagelijks werk. Wel moeten we sociaal gezien onze draai vinden en in ieder geval proberen te voorkomen dat men zich na zijn dienst een beetje verloren voelt op het eiland'.

Sabaanse eilandsraad protesteert

WILLEMSTAD/PHILIPSBURG — De eilandsraad van Saba heeft unaniem een motie aangenomen waarin geprotesteerd wordt tegen de afvaardiging van de gezaghebber van dat eiland in een delegatie die eind deze maand in Nederland de financiele problemen gaat bespreken. De eilandsraad meent dat de politieke leiders van Saba Will Johnson en Vernon Hassell van de partij moeten zijn.

Het is niet bekend of ook Statius er soortgelijke ideeën op nahoudt. Ook de gezaghebber van Statius zal namelijk meegaan naar Nederland. De delegatie staat onder leiding van minister Jopi Giskus van Ontwikkelingssamenwerking. Eigenlijk had minister van koninkrijkszaken Ernst Hirsch Ballin naar de Antillen moeten komen voor het bestedingsoverleg. Op verzoek van Willemstad werd besloten een kleine Antilliaanse afvaardiging naar Nederland te sturen. Er zal geen uitgebreid bestedingsoverleg plaats vinden, maar slechts bespreking van enige accute financiële zaken.

Saba is niet blij dat de gezaghebber en niet de politieke leiders deze belangrijke aangelegenheden gaan aankaarten. Vandaar dat de eilandsraad unaniem een motie aanvaardde waarin hiertegen wordt geprotesteerd. De Sabaanse WIPM van Will Johnson is coalitie-partner op Landsniveau.

WILLEMSTAD — Een duivenschieter koos een ander doel: tijdens het beoefenen van zijn hobby schoot hij op een mens die hij niet aardig vond. Het slachtoffer had de hobbyist zijn ongenoegen verteld van het duivenschieten. De verdachte werd kwaad en schoot op de man in plaats van de duiven. Hierna rende de aggresieveling weg.

Ingezonden

Crematorium

GEACHTE REDAKTIE, in Uw artikel over het stagneren van het Crematorium-project, is een misverstand geslopen. Gedurende ons telefonisch onderhoud, deelde ik U desgevraagd mede, dat de G.G.D. het betreffende advies reeds had ingediend bij A.J.Z., die nu het Besluit van Uitvoer in juridische vorm moest gieten. In Uw bericht, komt dit enigszins anders over. De G.G.D. heeft zich, na een aanvankelijke vertraging, thans geheel van haar taak gekweten.

Dat de Hindu-gemeenschap nu een eigen Crematorium aan haar te bouwen tempel gaat voegen, is voor mij verassend (de enkele 'r' is *geen* tikfout) nieuws. Tot nu toe, werd bij de planning steeds overleg met genoemde gemeenschap gepleegd en rekening gehouden met haar wensen. Nimmer heeft zij laten doorschemeren, dat zij voornemens was, in haar eigen faciliteiten te voorzien.

A.D. NIEUW,
Curaçao.

Bea Muzo wint Jonge Wacht-onderscheiding

WILLEMSTAD — De stichting de Jonge Wacht kent dit jaar de 'Abogado Stanley Sabas Bonofacioprijs' aan Bea Muzo van de stichting Mangusa toe op basis van haar toewijding, 20 jaar lang, aan de kinderen van Flip die niet konden lezen of schrijven omdat zij door de slechte financiele omstandigheden thuis, verhinderd waren de school te bezoeken.

Bea Muzo heeft op eigen kracht en onder zeer moeilijke omstandigheden deze kinderen opgevangen en later heeft ze met behulp van de overheid bevoegde krachten gekregen om deze kinderen vooruit te helpen, zo maakte de Jonge Wacht bekend.

Ze mag terugzien op een mooi stukje werk. Het is nooit de bedoeling geweest om een school op te richten. Het doel was deze kinderen die niet in het schoolproces opgenomen konden worden, omdat ze daarvoor te oud waren, te leren lezen en schrijven en de ouders te stimuleren hun kleuters naar de kleuterschool te sturen.

Bea is ook bezig met een vormingsprogramma voor jonge moeders, dropouts, die doordat ze op jonge leeftijd, moeder zijn geworden niet meer naar de schoolbanken durven. Op zondag 17 januari van 10.00 tot 13.00 uur wordt deze waardevolle prijs in het auditorium van de openbare bibliotheek uitgereikt aan Bea Muzo.

AGENDA CURAÇAO

MEDISCHE DIENSTEN

ARTSEN

NACHTDIENST ARTSEN
Patiënten van de artsen van Bandabao (3e district) kunnen in spoedgevallen telefoon 641658 bellen en dan het antwoordapparaat afluisteren. De patiënten van de andere medische districten kunnen voor spoedgevallen de artsenpraktijk van hun eigen huisarts bellen; het antwoordapparaat zal dan mededelen wie de dienstdoende arts is.

KINDERARTS
(particuliere patiënten)
voor de dienstdoende arts belt U tel.: 624900/625100.

VERENIGING VAN TANDARTSEN
voor de dienstdoende arts gedurende het weekeinde en op feestdagen gelieve tel.: 82222 op te bellen.

CENTRO MEDICO STA ROSA
Sta Rosaweg 327, tel.: 672300/676666; openingstijden zaterdag en zondag van 08.00-24.00 uur.

WIJKVERPLEGING

WIT GELE KRUIS
voor wijkverpleging 'Prinses Margriet': consultatiebureaus te Sta Maria: tel.: 82344, 82412 en 82947; Montagne Abao: tel.: 673711 en Kaya Fensu (Koraal Specht): tel.: 618577; hoofdkantoor te Sta Maria 17, kantooruren van 07.00-12.30/13.00-17.00 uur. Na 17.00 uur bereikbaar: zuster A. Römer, tel.: 370460.

NEUTRALE WIJKVERPLEGING
kantoor Gosieweg 15, tel.: 44231/44232; geopend van 07.00-17.00 uur; de wacht heeft zuster Liket, tel.: 680139, pageboy 027-053 b.g.g. 691838.
kantoor Bandabao, Groot Sta Martha 141, tel.: 642555; geopend van 14.00-17.00 uur; de wacht heeft zuster Liket, tel.: 680139.

KRAAMKLINIEK RIO CANARIO
Schottegatweg Noord 43, tel.: 44510, 691343, 691683 en 691838; voor informatie over prenatale zorg en zorg gedurende en na de bevalling.
Consultatiebureau zuigelingen: iedere donderdagmiddag van 13.30-16.00 uur.
Consultatiebureau peuters: iedere dinsdagmiddag van 12.30-14.45 uur.

STICHTING WIJKVERPLEGING BANDABAO
Fontein 35, tel.: 648077; open van maandag t/m vrijdag van 07.00-17.00 uur; na 17.00 uur bereikbaar: zuster Herwijnen, tel.: 642798 b.g.g. 601760.

STICHTING VAN HET WIT GELE KRUIS VOOR GEZINSVERZORGING 'KWIDO PA FAMIA
Sta Maria 17, tel.: 680222; spreekuren maandag, woensdag en vrijdag van 08.00-10.00 uur; dinsdag en donderdag 14.00-16.00 uur.

GENEESK. DIENST

STADS- EN 2DE DISTRICT OOST
16 februari 1991 vanaf 08.00 uur tot 18 februari 1991 om 07.00 uur:
Dokter Braam, Sentro Mediko Marie Pompoen, tel.: 615265; spreekuren: 11.00-12.00/17.00-18.00 uur; spoedgevallen: tel.: 74624 b.g.g. 89266/89337.
(dit geldt voor patiënten van de volgende artsen: Wilsoe, Da Costa Gomez, Nassy-Tseng, Nassy, Tseng, Mercelina, Braakman, Doran en Guerrero-Bakmeyer)

STADS- EN 2DE DISTRICT WEST
15 februari 1991 vanaf 17.00 uur tot 18 februari 1991 om 07.00 uur:
Dokter Pablo, Sta. Maria, tel.: 83048; spreekuren: 11.00-12.00/17.00-18.00 uur; spoedgevallen: tel.: 77664 b.g.g. 89266/89337.
(dit geldt voor patiënten van de volgende artsen: Swart, Goilo-Henry, Roose, Braakman-Bonder, Gerstenbluth, Davelaar, Elhage, Pablo, Heerenveen, Nivillac en Rosales-Concession)

DERDE DISTRICT BANDABAO
15 februari 1991 vanaf 17.00 uur tot 18 februari 1991 om 07.00 uur.
Dokter Sommer, Sentro Mediko Barber, tel.: 641605; spreekuren: 10.00-11.00/17.00-18.00 uur; spoedgevallen: tel.: 648930 b.g.g. 89266/89337.
(dit geldt voor patiënten van de volgende artsen: Schellens, Sommer, Lucacius, Spong en Tweed).

■ Patiënten van hier niet genoemde artsen wordt aangeraden in spoedgevallen de eigen arts te bellen en te informeren wie voor deze de dienst waarneemt. Het verdient te allen tijde aanbeveling een huisarts te kiezen die in avonden en weekeinden bereikbaarheid geregeld heeft. Vraag er naar bij uw eerstvolgend bezoek!

APOTHEKEN

WEEKEINDEDIENST

Zat.: Otrobanda
Piscadera, Jan Noorduynweg z/n; tel.: 85022/85023.
Punda
Antilliana, Kaya Flamboyant 1A, tel.: 76200/76208.

Zon.: Otrobanda
Muizenberg, Muizenberg z/n, tel.: 44390/44391.
Punda
Cerrito, Winkelcentrum Promenade, tel.: 76155/76689.

DIVERSEN

VERLOF BEGRAFENIS
(van 10.00-14.00 uur)
16 februari: P.A.J. Scherptong, W. Churchillweg 157-E.
17 februari: S. Jennie-Kleinmoedig, Angolaweg 76.

HEEFT U hulp nodig bel SOS-lijn 127.

LUCHTPOSTSLUITING
(Postkantoor Groot Kwartier)
Nederland: voor gewone stukken: [...] dag, dinsdag, donderdag en vrijd[...] 11.30 uur; woensdag om 10.15 uur; aangetekende stukken één uur v[...]ren.
Suriname: voor gewone stukken: [...] en vrijdag om 17.30 uur en zaterd[...] 10.45 en 17.00 uur.
de Verenigde Staten en Europ[...] **zaterdag** voor aangetekende en g[...] poststukken om 14.45 en 15.45 uur.
Het zegelloket is **op zaterdag** van [...] 15.00 uur open.

THORAX CENTRUM
(Jan Noorduynweg naast UNA, tel.: [...] openingstijden van maandag t/m [...] van 08.00-17.00 uur; op zon- en fe[...]gen alsmede op werkdagen na 17.00 voor spoedgevallen tel.: 85917.

DIERENASIEL
kantooruren maandag t/m vrijdag [...] 12.00/14.00-18.00 uur; zaterdag van [...] 13.00/16.00-18.00 uur; zondag geslo[...]

DIERENARTS
voor spoedgevallen gelieve bellen:614000 (Veterinaire Dienst) vo[...] dienstdoende arts.

MAANDAG

TOERISTENSCHIP
08.30-18.00 uur 'Carla Costa' (SJU).

KERKDIENSTEN

KLOOSTER ALVERNA (Gouv. van L[...]bergeweg): zon.: 10.00 uur hoogmis ([...] en 16.00 uur Papiamentu.
BARBER (H. Joseph): zat.: 19.00 [...] zon.: 06.00 en 09.00 uur.
BRIEVENGAT: zat.: 18.30 uur; zon.: 10[...] en 18.00 uur.
BUENA VISTA (Birgen Milagrosa): [...] 18.30 uur; zon.: 09.00 en 11.30 uur.
CHARO (O.L. Vrouw van Coromoto): [...] 19.00 uur; zon.: 08.00, 11.00, 17[...] (Spaans) en 19.00 uur.
GROOT KWARTIER (O.L. Vrouw van B[...] Carmel): zat.: 19.30 uur; zon.: 09.00 ([...] en 18.00 uur.
JANDORET (O.L. Vrouw van Goede Ra[...] zon.: 10.00 en 19.00 uur.
HULPKERK BOCA SAMI: zat.: 18.00 u[...] zon.: 08.00 uur.
HULPKERK LAGOEN (H. Johannes); zo[...] 10.00 uur.
JANWE (H. Hart van Jesus): zat.: 19[...] uur; zon.: 08.30, 12.00 en 19.00 uur ([...]
KORAAL SPECHT (Goede Herder): za[...] 19.00 uur; zon.: 11.00 en 18.00 uur.
MONTAÑA (H. Dominicus): zon.: 05.[...] 08.30 en 19.00 uur.
OTROBANDA:
Santa Ana: zon.: 08.00 en 19.00 uur.
Santa Famia: zon.: 06.00, 09.00, 11.[...] (Engels) en 19.00 uur.
PIETERMAAI (kathedraal): zat.: 19.00 u[...] zon.: 06.00, 09.00 en 19.00 uur.
SANTA MARIA: zat.: 18.30 uur; zon[...] 07.00, 09.00 en 18.30 uur.
SANTA ROSA: zat.: 18.30 uur; zon.: 07.3[...] 09.00 en 18.30 uur.
SAN WILLIBRORDO: zat.: 19.00 uur; zo[...] 10.00 uur.
SERU GRANDI (Fuik): zon.: 17.00 uur.
SOTO; zat.: 19.00 uur; zon.: 09.00 uur.
STEENRIJK (O.L. Vrouw van Altagrac[...] zat.: 07.00 en 19.00 uur; zon.: 08.00, 10.[...] (charismatica) en 18.00 uur.
SUFFISANT (O.L. Vrouw van Fatima): z[...] 18.00 uur; zon.: 09.00 en 18.00 uur.
TERA CORA: ZON.: 18.00 UUR.
WESTPUNT (H. Petrus): zat.: 19.00 u[...] zon.: 08.30 uur.
WISHI (H. Teresita): zat.: 19.00 uur; zo[...] 06.00 en 18.00 uur.
ZUID BONAM (H. Judas Thadeus): [...] 18.30 uur; zon.: 08.30 en 17.30 uur.

EVANGELISCHE BROEDERGEMEENTE

MORAVIAN CHURCH
(Goeroeboeroeweg, Mundo Nobo)
zaterdagavond 19.00 uur zangdienst.
zondagmorgen 09.30 uur preekdienst.
(Emmy Berthold kleuterschool, Suffisant)
zondagavond 18.00 uur Papiamentse dienst.

GEREFORMEERDE KERK

Arowakenweg
08.30 uur ds W.J. Keesenberg (pap.);
17.00 uur ds J. Klapwijk (Catechismus).
Seru Fortuna
10.00 uur ds J. Glas.
19.00 br. G. Lai.
Buena Vista
08.30 uur br G. Lai.
19.00 uur ds J. Klapwijk.
Santa Rosa
10.00 uur ds J. Klapwijk.
19.00 uur ds. W.J. Keesenberg.

VERENIGDE PROT. GEMEENTE VAN CURAÇAO

Ebenezer Church
(Oranjestraat 111)
09.30 uur ds O. Haasnoot (H.C)
Tamarijn
(Mahaaiweg/hoek Jasmijnweg)
09.30 uur ds H. Gilhuis.
Emmakerk
(Rio Canario)
09.30+19.30 uur ds G.J. Schüssler (jeugddienst).

NOACH-KAPEL

zaterdagavond
19.00 uur kerkdienst (Ned.) - Marinebasis Parera.

* * * * * * * * * * * * * * * * *

VOETBAL / MADRID - In de strijd om de spaanse voetbalbeker heeft Real Madrid in de eerste wdstrijd uit de achtste finales in het eigen Bernabeu-stadion gelijkgespeeld tegen stadgenoot Atletico Madrid. De eindstand wer 1-1. In Rome werd de eerste wedstrijd uit de kwartfinales tussen AS Roma en Juventus afgewerkt. Ook dit duel eindigde in een remise: 1-1.

* * * * *

KUNSTRIJDEN / AMERSFOORT - De KNSB heeft besloten Marion Krijgsman af te vaardigen naar de wereldtitelstrijd kunstrijden, die van 12 tot 17 maart in München wordt gehouden. De 17-jarige Groningse eindigde vorige maand tijdens het toernooi om het Europese kampioenschap in Sofia als zeventiende. Vier weken geleden werd krijgsman in Amsterdam voor het eerst nationaal kampioene. Als Nederlands jurylid treedt in München Mary Dotsch op.

lle kritiek Staten

noppel kaatst bal terug in politieboot-affaire

MSTAD — De partijen van de Staten van ndse Antillen DP Curacao gisteravond kritiek geleverd beleid van Ivo Knoppel van politie inzake nen van de drie en. Ze zijn met olgen over het van de rege-landse beman-trekken omdat iet voorhanden heeft vooral te de relatief lage de overheid aan personeel araan kan vol-inister weinig orden, omdat gehele bezoldi-em opgenge-wordt. Knoppel de bal in vele ug naar de poli-et in vroegere het zeggen ie hebben bar voorbereiding nadat bekend e politie-boten waren.

litieboten-affaire Knoppel circa 10 en - waarschijn-vermoedend - op nferentie zei dat lijk personeel uit mingo aange-orden. Hij werd rlijk aangevallen elfs in de Staten-rschijnen. Daar volgens de oppo-ts ander verhaal, uit het interne zou blijken dat er lijk wervings-or buitenlands per-staan. Knoppel volgens een pers-waar hij mee-van daadwerke-ing nog geen dat hij enkel og op een mogelijk de toekomst de den laat nagaan in de regio. 'Ik hoc beleid maar ng met de sce-toekomst,' zei gisteren weer, positie hem bekri-zijn "anti- Antil-rsoneelsbeleid."

Knoppel wees dat argument uiteraad van de hand.

De met Nederlandse gelden gefinancierde boten zijn in de eerste plaats bestemd voor het bewaken van de kusten in verband met de bestrijding van de handel in drugs. Sinds ze bijna drie jaar geleden op de Antillen aankwamen zijn ze nooit volledig in gebruik geweest. Een van de boten moet de wateren rond de Bovenwindse eilanden bewaken, de twee andere doen dienst rond de benedenwindse eilanden.

Volgens minister Knoppel zijn de drie politieboten, gebouwd met Nederlandse hulpgelden, nooit optimaal benut vanwege het tekort aan stuurlui en politieagenten. De lage salarissen die aan de bemanningen worden betaald werken ook niet stimulerend. Op elk van de boten hoort een hoofdagent aanwezig te zijn als gezagvoerder. Maar volgens Knoppel en de politiebond is er een groot tekort aan opgeleide politiemannen' vooral bij het hoger kader.

Leslie Navarro van de Democratische Partij noemde tijdens de Statenvergadering de salarisverlaging die de bemanningen van de politieboten ten deel is gevallen "het grote knelpunt". Knoppel besloot in 1988, mede op advies van de afdeling personeelszaken, de lonen van de bemanningen vrij drastisch te verlagen: zij werden drie klassen lager ingeschaald.

"Hoe kunnen wij mensen die drugs bestrijden onderbetalen? Ze worden aan de verleiding bloot gesteld zich te laten omkopen," merkte oppositielid Oswin Behilia op, die ook zei dat de regering op de andere eilanden moest rondkijken, voor buitenlanders worden aangetrokken. Hij meende dat de hele kwestie toentertijd gemakkelijk opgelost had kunnen worden door de bemanningen een gevarentoelage toe te kennen.

Oud-premier Don Martina, nu fractieleider van de oppositiepartij MAN, merkte op dat Knoppel "al drie jaar lang zonder resultaat zit te toveren" om de boten te bemannen. Hij verweet de minister een "vollledig gebrek aan visie".

Don Martina was vooral verbolgen over de plannen van minister Knoppel om "indien nodig" in de toekomst bemanningen uit omringende landen te betrekken. Midden een bericht in het Politieblad toonde Martina aan dat er over het aantrekken van Dominicaanse krachten al contact is geweest met de Nederlandse consul in Santo Domingo, de hoofdstad van de dominicaanse republiek. De bouw van de boten is in 1984 van start gegaan. In januari 1988 waren er 5 stuurlui en motoristen in dienst. Het grootste deel trok weg, toen hun lonen werden gekort. Minister knoppel verzekerde dat "nog dit jaar" alle boten complete bemanningen zullen hebben en dan 24 uur per dag in de vaart zullen zijn. Dat zal mede mogelijk worden omdat nu onder andere verschillende hulpagenten en diverse anderen een opleiding volgen.

■ WILLEMSTAD — *Ing. J.G. Laurijnssens (derde van links), directeur van de Reinigingsdienst en Openbaar Vervoer van de Nederlandse gemeente Dordrecht hield deze week bij de UNA een lezing over afvalverwerking. Ook bracht hij advies uit aan de leiding van SELIKOR. Hij is hier op bezoek bij de gezaghebber met SELIKOR-topmannen Jean Francisca en Wesley Kook en gedeputeerden Nelson Monte en Jaime Francisco.*

Dinsdag wijziging kieswet in de eilandsraad

WILLEMSTAD — De Eilandsraad van Curacao zal dinsdag 19 februari aanstaande in een openbare vergadering bijeenkomen om onder andere de wijziging van het kiesreglement te behandelen. Een nieuw ondersteuningsproces moet door de verschillende politieke partijen goedgekeurd worden.

Naast het bovengenoemde zal de Eilandsraad, op verzoek van de MAN-fractie, de huidige situatie bij het Autobus Bedrijf Curacao ook behandelen. Volgens de MAN-fractie verkeert het bedrijf momenteel in een zeer erbarmelijke situatie. Het bussenpark van de ABC bestaat bijna uitsluitend uit defecte bussen, aldus de fractie.

De Eilandsraad zal ook een erfpachtsuitgifte naar de Dutch Caribbean Windmill te Piscadera moeten goedkeuren. Het betreft een stuk terrein dat als parkeerplaats moet gaan dienen.

Een garantie voor de 'Koperativa Transporte Multiple' (Coöperatief Transportwezen' moet ook door de Eilandsraad goedgekeurd worden. De vergadering zal om 9 uur s'morgens aanvangen. Het is voor de Amigoe niet bekend of het door Radio Hoyer uitgezonden zal worden.

Zoals bekend weigerde het radiostation de Statenvergadering van vrijdag 15 september uit te zenden, daar er nog steeds geen definitief akkoord omtrent het uitzenden en vergoeding daarvan tussen Hoyer en de Staten van de Nederlandse Antillen is bereikt. De Staten vergadering werd door de Curom uitgezonden.

WILLEMSTAD — Mayra Coffie, eilandsraadslid voor de MAN, vraagt per brief of het Bestuurscollege er van op de hoogte is dat de machine om mais te malen kapot is. Zo ja, dan wil ze weten welke stappen het BC neemt om de machine te maken en wanneer hij weer klaar is om in gebruik genomen te worden.

Morgen Cadmu-ledenvergadering

Dok-conflict blijkt opgelost

WILLEMSTAD — De Curacaose Algemene Dok en Metaalbewerkers Unie, Cadmu, heeft voor zondag 17 februari om 3 uur s'middags een algemene leden vergadering belegd. Het resultaat van de onderhandelingen omtrent winstverdeling tussen de vakbond en de directie van de Curacaose Dok Maatschappij zal ter goedkeuring van de leden worden voorgelegd. Cadmu-voorzitter, Ronald Sluis, wilde in een gesprek met de Amigoe niet ingaan op het voorstel'.

De vakbond raakte eind vorig jaar in een arbeidsconflict met de directie van de CDM, nadat de laatste bekend maakte dat aan allen twee maanden extra-salaris uitgekeerd zal worden. De precaire financiele situatie van het bedrijf werd als reden hiervoor opgegeven.

De Cadmu leden werkzaam bij de CDM, die in 1989 vier maanden extra-salaris uitgekeerd kregen, zijn tot actie overgegaan. Persoonlijke bemiddeling van de minister van arbeid en sociale zaken, Ethel Pietersz, mocht niet baten. Opgeveer een week na het begin van de stakingacties werd een afkoelingsperiode van 30 dagen door de minister afgekondigd.

In januari ging Cadmu weer aan tafel met de directie van de CDM. Een oplossing bleek nabij, toen minister Pietersz bekend maakte dat de onderhandelingen geen overheidsbemiddeling meer nodig had: Ook werd besloten om de afkoelingsperiode niet meer te verlengen.

Op de vraag of een definitieve oplossing in zicht is, antwoordde Sluis bevestigend. Volgens Sluis betekent het voorstel een vooruitgang voor de leden. Het zal morgen aan hen worden voorgelegd.

Bedreiging

WILLEMSTAD — Een patrouille van de politiepost te Rio Canario begaf zich gisteren naar een perceel gelegen aan de Welatinaweg, waar vermoedelijk de vrouw des huizes bedreigd werd.

Terplaatse kwam vast te staan dat de bewoonster, de 34-jarige RMZ, door een voor haar onbekende man met een mes werd bedreigd om hem één gulden te geven.

R.M weigerde, waardoor een worsteling onstond tussen beiden. De onbekende man vluchte hierna zonder zijn zin te hebben gekregen. RMZ werd naar de recherche verwezen voor het doen van aangifte. De verdachte wordt door de politie gezocht.

Deviezenvoorraad groeit in december met 30,4 miljoen

WILLEMSTAD — De officiële deviezenvoorraad is in december 1990 wederom toegenomen en wel met NAf.30,4 miljoen. Dit is voornamelijk het resultaat van de storting van gelden door PDVSA aan de Isla-raffinaderij en van ontwikkelingsgelden door Nederland enerzijds en de netto aankoop van deviezen door de commerciële banken anderzijds. In november bedroeg de stijging in de officiële deviezenvoorraad NAf.47,8 miljoen, zo maakt de Centrale Bank bekend in een toelichting op de Verkorte Balans.

De post 'Bankbiljetten', welke de totale waarde van de hoeveelheid bankbiljetten in omloop weergeeft, is in verband met de feestdagen in december met NAf.15,5 miljoen toegenomen.

Het rekening-courant tegoed van de Centrale Overheid bij de BNA, te weten de rekening 'Landsontvanger', is met NAf.1,2 miljoen afgenomen. De rekening 'Tijdelijk Kasvoorschot Land', die in de afgelopen maand was omgeslagen in een tegoed van NAf.14,0 miljoen, is met NAf.8,0 miljoen afgenomen. Dit is voornamelijk het gevolg van het voldoen aan rente- en aflossingsverplichtingen op schatkistpromessen door het Land.

De rekening 'Eilandsontvanger', het geen het rekening-courant saldo van het Eilandgebied Curaçao reflecteert, is met NAf.1,1 miljoen afgenomen ter voldoening van lopende verplichtingen.

De rekening 'Meerjarenplan projecten' is met NAf.20,9 miljoen toegenomen als gevolg van de storting van ontwikkelingsgelden door Nederland. Een bedrag van NAf.5,6 miljoen was bestemd voor het Land, terwijl NAf.24,0 miljoen bestemd was voor het Eilandgebied Curaçao.

Het solidariteitsfonds, dat dient ter financiering van de structurele begrotingstekorten van Bonaire, Saba en St. Eustatius is met NAf.2,1 miljoen toegenomen. De regeringen van Nederland, de Nederlandse Antillen en Aruba dragen bij in dit fonds, aldus het bericht van de Bank van de Nederlandse Antillen.

lt Salsbach aan

AN zelf schuldig bussenkerkhof"

MSTAD — "Het vol oude auto-ABC is door ke partij MAN erd. Dus Angel heeft geen enkel de huidige rege-chuld te geven raleten bestand Buena Vista. niet doen alsof is, want hij is die het in de erperiode zo laten komen." ke partij SI mening in een ie, over de e MAN zou emaakt, niet n of banken. zelf de oude DOW ingezet t openbare bus-er het mom van: rijden ze ook in erder is hij er n dat het busbe-dsel in de pro-omdat het geld ingen werd geb-s SI gaf de oppo-het geld aan en kameraadjes' N. 'Deze partij rijk misbruikt. Ze nieuwe bussen eld gereserveerd en voor politieke

ingen zijn, een e bekendmaking afgelopen week ilandsraadsver-oort 'kennen om ire situatie van tschappij te partij maakte een ie en kwam tot dat de bussen in slechte staat van onderhoud verkeren, er een structureel tekort is aan bussen en dat er weinig financiën beschikbaar zijn om de knelpunten op te lossen. SI vindt dat zoiets van 'schijnheiligheid' getuigt, omdat de MAN zelf de schuldige is van de slechte situatie bij ABC.

Angel Salsbach is het voornaamste slachtoffer van de beschuldigingen. Hij zou degene zijn die een 'kerkhof' heeft gemaakt van de standplaats op Buena Vista. 'Het is dezelfde Salsbach die vond dat de Curaçaoënaar verwend is en dat we moesten leren om in veraleten bussen te rijden, net als in Colombia." SI vindt dat MAN niet mag klagen over het busbedrijf want Salsbach heeft zelf oude D.O.W.-bussen toegevoegd bij het bestand, in plaats van nieuwe te kopen,

SI wil duidelijk stellen dat de gedeputeerde van Transportwezen Don Jaime Francisco al voorzorgsmaatregelen heeft genomen om de chaos binnen de busmaatschappij te verbeteren. "Een wantoestand die de MAN heeft veroorzaakt", aldus SI. Het radiopraatje vervolgt: 'De gedeputeerde laat momenteel onderzoek doen naar een totale renovatie van het publieke transport. Het hoofd van Publiek Transport uit Dordrecht verricht dit onderzoek.' Verder is Francisco, volgens SI, bezig met de verbetering van de arbeidsomstandigheden van de autobus- en taxichauffeurs.

Aanhouding

WILLEMSTAD — Een patrouille van de Hoofdwacht begaf zich gisteren naar het gehucht Monte Verde, alwaar een scholier bezig zou zijn drugs te verkopen. Terplaatse kwam vast te staan dat de verdachte M.M.B (15 jaar), welke voldeed aan het opgegeven signalement, in der daad in een sigarettenpakje een aantal op maat geknipte aluminiumfolie bij zich had. Bij nader onderzoek bleek dat de aluminiumfolies een op base gelijkende poeder bevatten.

M.M.B werd terplaatse aangehouden. Op hem werd een bedrag van 225 gulden aangetroffen, welke hoofdzakelijk uit briefjes van tien gulden bestond.

Zowel het op base gelijkend poeder als het bedrag werd in beslag genomen en samen met de jeudige verdachte overgebracht naar de afdeling BNO voor verder onderzoek.

Unieke herdenking Sitek-stakingen

WILLEMSTAD — De leerkrachten vakbond, Sitek, zal op vrijdag 22 februari aanstaande een algemene ledenvergadering houden, waar de eerste verjaardag van de acties van 1990 herdacht zullen worden. 'Het is onze manier om dit voor ons zeer belangrijk feit te herdenken', verklaarde de Sitek-voorzitter, Errol Cova, tegenover de Amigoe.

De acties in de onderwijswereld voor het elimineren van de salarisdiscrepantie tussen gehuwde en ongehuwde leerkrachten intensiveerde op 21 februari 1990, toen de Sitek-leden tot staking overgingen.

Op 7 maart werd door de Curacaose overheid een kortgeding tegen de vakbond aangespannen. Op 10 maart verklaarde rechter T. Kolfschoten de staking als rechtvaardig. Drie dagen later werd weer een kortgeding tegen de vakbond aangespannen, deze keer door een groep 'verontruste ouders'. De vakbond moest onmiddellijk haar stakingsactie beëindigen.

Inmiddels werd de salarisdiscrepantie geëlimineerd, wat de vakbond als een zeer grote overwinning beschouwde. Inhouding van de stakingsdagen van het salaris van de Sitek-leden werd ook bevroren. Een gerechtelijke procedure omtrent het een en ander moet nog behandeld worden.

Cova wilde niet erop ingaan hoe de acties herdacht zullen worden. Volgende week zal Sitek een persconferentie beleggen waar het een en ander nader uitgelegd zal worden. Wel verklaarde hij dat de herdenking enig zal zijn.

Aangeboden : mijnenveger

WILLEMSTAD —De H.MS. Woerden, de mijnenveger die jarenlang in dienst heeft gestaan van de Koninklijke Marine wordt verkocht. Gisteren en vandaag was het schip te bezichtigen bij de dokmaatschappij C.D.M.

Het schip is in de verkoop gedaan in opdracht van het ministerie van Defensie in Den Haag. Ongeveer een week geleden verschenen advertenties in de lokale dagbladen met daarin de bezichtigingsdata. Overste Henk Parhan van de Koninklijke Marine meldde vanmorgen dat een stuk of vijf kijkers zijn langsgeweest. Volgende maand zullen de belangstellenden een bod uitbrengen op de H.MS. Woerden.

De mijnenveger kan om technische redenen niet meer zelfstandig varen. Een eventuele koper zou de H.M. Woerden dus zelf vaarklaar moeten maken. 'Ik heb geen idee wat ze met het schip willen doen', aldus Parhan, "misschien kunnen ze er een restaurant van maken."

De H.M. Woerden is vorig jaar oktober vervangen door de veel modernen uitgeruste Pelikaan, een schip dat volgens overste Parhan 'veel meer voldoet aan de wensen van de marine bij het vervoeren van mariniers en materieel."

WILLEMSTAD — Een patrouille van de hoofdwacht heeft in het gehucht Fleur de Marie de verdachte D.P.Th (30 jaar) omstreeks 8 uur 20 aangehouden inzake het plegen van veelvuldige inbraken in winkels te Scharloo.

Hij werd overgebracht naar de recherche alwaar hij werd aangehouden voor verder onderzoek.

LIMA - De president van Peru, Alberto Fujimori, heeft vrijdag de advocaat Carlos Torres y Torres Lara benoemd tot nieuwe premier. Dit heeft het presidentieel paleis meegedeeld.

Torres neemt tevens de portefeuille van Buitenlandse zaken over, van Jose Sanchez [illegible] vrijdag [illegible] Torres, die minister van Arbeidszaken was, volgt Juan Carlos Hurtado Miller op. Deze was met de overige leden van zijn veertien man tellende kabinet afgetreden wegens meningsverschillen over het economische beleid.

Torres had als minister van Arbeidszaken stormachtige betrekkingen met de Peruaanse vakbonden, maar [illegible] nentste Peruaanse ministers mee.

ORANJESTAD — De nieuwe Geautomatiseerde Ontvangers Administratie (GOA) bij het Ontvangerskantoor brengt ook voor de werkgevers de nodige veranderingen met zich mee.

Deze veranderingen hebben vooral te maken met inhoudingen op het loon en inningslijsten. Ofschoon de werkgevers een en ander al schriftelijk hebben vernomen, [illegible] de moeite waard hierover twee informatie-middagen te houden. De eerste informatiebijeenkomst was vanmiddag twee uur in de Bibliotheek Oranjestad en de tweede bijeenkomst is op vrijdag 15 februari om twee uur in het YMCA-gebouw te San Nicolas.

AGENDA ARUBA

KANTOORUREN AMIGOE: 08.00-12.00/ ...-17.30 uur; zaterdag gesloten.

TELEFOON: 24333. Voor spoedgevallen na kantoortijd: 21639, 22316 en 24508. ... 127-257.

TELEFAX: 22368.

GIROREK. nr 10.815.445 Banco di ...

POLITIE: 100

ALARMCENTRALE: 115.

ZOEKERTJES verschijnen op dinsdag en ... en kunnen iedere dag tussen 08.00- ... 14.00-17.00 uur worden opgegeven; ... op zaterdag. Alleen zoekertjes, die ... maandag en donderdag vóór 10.00 uur ... zijn, kunnen de dag daarop (dus ... dag en vrijdag) verschijnen.

BIOSCOPEN
DRIVE-IN: 20.30 en 24.00 uur **Miami ... ction** (action-adventure, 18 jr).
... PAL: 20.30 uur **Kill Line** (action, 18

* * * * * * * *

APOTHEKEN (nachtdienst)
... **brug:** Oduber, tel.: 21780.
... **brug:** San Lucas, tel.: 45119.

* * * * * * * *

WEEKENDREGELING DOKTOREN
Oranjestad, Madiki, Tanki Flip, Noord, Tanki Leendert, Paradera en Sta Cruz: dokter ..., Prof. Loventzstr. 2A, tel.: 22991/...
Pos Chiquito, Savaneta en San Nicolas: dokter B. Britt-Croes via Centro Medico San Nicolas, tel.: 48833.

* * * * * * * *

(VOOR BRANDGEVALLEN, ongelukken of ... ander ongeluk gelieve Alarmcentrale te bellen, **tel.: 115)**

* * * * * * * *

CENTRO MEDICO CARABOBO (Engelandstraat 7, tel.: 21777): de wacht heeft ... L.G. Beke-Martinez, tel.: 24696.

* * * * * * * *

WIT-GELE KRUIS ARUBA
ZUIGELINGENBUREAU (Koningstraat 22, ...444): dagelijks van 07.30-12.00/15.30-... uur
...dag te Paradera (tel.: 25543) van ...-11.00 uur; dinsdag: San Nicolas (...06)/Noord (23425) van 08.00-11.00 ...; woensdag: Santa Cruz (28288) van ...-11.00 uur; donderdag: Dakota (...08), Oranjestad (23168), Savaneta (...20) en Brazil (48301) van 08.00-11.00 ...

* * * * * * * *

NARCOTICS ANONYMOUS HELPLINE: ...: 38989 (24 uur per dag).

* * * * * * * *

AIDS-HOTLINE: Vragen? Bel dan 23040/ ...52 tussen 07.30-12.00/13.00-16.30 uur.

* * * * * * * *

...PRIDE (Van Walbeeckstraat 25, tel.: ...): voor inlichtingen omtrent preventie alcohol/drugsmisbruik.

* * * * * * * *

AMNESTY INTERNATIONAL ARUBA (P.O. Box 1029): tel.: 27808/48124.

* * * * * * * *

TELEARUBA
ZATERDAG: 17.50 Special: (Animals ... beautiful people); 19.30 Pinnacle; ...00 Capital Gang; 20.30 Sports Saturday; 21.00 Prime News; 22.00 Showbizz this week; 22.30 This week ... Japan; 23.00 Evening News; 24.00 Sluiting.

ZONDAG: 16.00 CNN World Report; ...00 Studio sport; 19.14 Documentary; 19.30 Show-time; 20.30 Sports Sunday; 21.00 Prime News; 22.00 Week in Review; 23.00 Evening News; 24.00 Sluiting.

* * * * * * * *

MAANDAG
DIVERSEN
BIJBELMUSEUM: geopend op elke werkdag van 10.00-12.00 uur en zondag van 11.00-12.00 uur in de protestantse kerk.

MUSEO HISTORIKO ARUBANO: openingstijden maandag t/m vrijdag van 09.00-12.00/ 16.00-19.00 uur; zaterdag van 09.00-12.00 uur.

BUREAU LEVENS-, GEZINS- EN HUWELIJKSMOEILIJKHEDEN (Layex Building, Wilhelminastraat 19): iedere werkdag van 07.30-12.00/13.00-16.30 uur (ook mogelijk afspraak te maken via tel.: 23145 of ...5111).

BIBLIOTHEEK CENTRO DI BARRIO DAKOTA **(openingstijden)**: dinsdag van 16.00-20.00 uur en vrijdag van 17.00-19.00 uur.

* * * * * * * *

KERKDIENSTEN
BRAZIL: zon.: 09.00 en 19.00 uur.
DAKOTA: zat. 19.00 uur; zon.: 08.00 uur.
EMANUELKAPEL: zat.: 19.00 uur.
NOORD: zat.: 19.00 uur; zon.: 07.30 en 18.00 uur.

ORANJESTAD: zat.: 19.00 uur; zon.: 06.30, 10.00 en 19.00 uur.
PARADERA: zat.: 19.00 uur; zon.: 10.00 en 17.30 uur.
POS CHIQUITO: zon.: 08.00 uur.
SAN NICOLAS: zon.: 08.30 en 18.30 uur.
SANTA CRUZ: zat.: 19.00 uur; zon.: 06.30, 09.00 en 18.30 uur.
SAVANETA: zat.: 19.00 uur; zon.: 17.30 uur.
TANKI LEENDERT: zon.: 09.00 uur.

* * * * * * * *

PROTESTANTSE KERKDIENSTEN
ORANJESTAD: **geen dienst..**
SEROE COLORADO: 08.30 uur ds A. van den Doel.
PIEDRA PLAT: 10.30 uur ds Hessen; zondagsschool in het Jeugdcentrum.
SAN NICOLAS: 09.00 uur ds Hessen.

* * * * * * * *

VACATURE SEDERT 1988

Vakbond van leerkrachten SIMAR waarschuwt:

Bij benoemen Onderwijs-directeur geen politiek

ORANJESTAD — De Directie Onderwijs heeft nog geen directeur gekregen en dit is een van de redenen waarom het onderwijs op Aruba door een turbulente periode gaat. Er bestaat geen duidelijkheid in welke richting het onderwijs geduwd wordt en meer en meer wordt de behoefte gevoeld aan een sterke en beslissende leiding van de Directie Onderwijs voor het onderwijs. Aldus het bestuur van de vakbond van leerkrachten, Simar, dat een waarschuwend geluid laat horen met de benoeming geen partijpolitiek te spelen door een manager en een expert bij Directie Onderwijs te benoemen.

Sedert de heer Harms in december 1988 ontslag nam als directeur van Directie Onderwijs is er geen beslissing genomen wie de nieuwe directeur wordt. Het Simarbestuur stelt in een verklaring in eerste instantie begrip te hebben getoond voor minister van Welzijnszaken Refunjol vooral omdat deze, alvorens een directeur te benoemen, met een hele reorganisatie van Directie Onderwijs wilde komen.

DUO

In de vergadering op eind januari echter, hoorde Simar van de manager (directeur) en de ander een onderwijs-expert, voor het substantieel gedeelte. Deze tweede persoon zal als waarnemend-directeur optreden. Deze constructie, die al jaren bekend is op de Engelse eilanden in het Caribisch gebied, basrt de Simar zorgen. De vakbond heeft grote twijfels of deze constructie in het belang van het onderwijs zal zijn, gezien het feit dat wij voor de deur staan van een tijdperk waarin grote en noodzakelijke vernieuwingen in ons onderwijs moeten plaatsvinden die aanzienlijke investeringen zullen eisen.

Simar vraagt zich af wat voor gewicht de waarnemend-directeur zal hebben en of hij de kans zal krijgen om de zeer noodzakelijke wijzigingen te brengen. De grote bezorgdheid van Simar in deze hele procedure van benoeming van een directeur voor Directie Onderwijs is, dat deze uiteindelijk een puur politieke benoeming zal worden.

De vakbond zegt, sterke aanwijzingen te hebben dat deze kwestie meer dan eens ter sprake kwam in de partijraad van de grootste coalitiepartij. Als het de bedoeling is een of meer personen te benoemen in deze voor het onderwijs vitale functie louter om hun politieke kleur, dan zou het onderwijs een tijdperk van totale decadentie kunnen ingaan, meent de vakbond.

Indien het zover komt, dan zal Simar geen andere conclusie kunnen trekken, dat voor deze regering de politieke belangen de voorkeur hebben boven een goed onderwijs voor een goede ontwikkeling van het land Aruba.

Nieuwe kranten

ORANJESTAD — Met de ochtendbladen 'Bon dia Aruba' (in Papiamento) en 'Aruba Today' (in het Engels) gaan de Caribbean speed printers in het voormalige ABC-gebouw aan de Weststraat te Oranjestad volgende maand van start.

Gisteren kwamen de machines aan en volgende week wordt met de installatie begonnen. Het geheel vergt een investering van anderhalf miljoen florin. De directie wordt gevormd door John Chemaly en Toko Winklaar, terwijl Kenrick Irausquin het technisch gedeelte voor zijn rekening neemt. Het worden bladen geheel met kleurendruk.

Na eerdere weigering vergunning

Minister Croes opent Harbourtown Casino

ORANJESTAD — Gisteravond vond de officiele opening plaats van het Harbourtown casino dat onder leiding staat van Ramon Jimenez en Richard Lopez Henriquez — een wel bekende in de casino wereld — als sub manager.

De opening geschiedde door minister van Justitie mr Hendrik Croes, die hierbij nog eens het beleid van de regering aanhaalde om het aantal casino's op Aruba te beperken.

Zoals bekend kreeg Harbourtown destijds van de regering Eman een casino-vergunning, welke in eerste instantie door de regering Oduber niet gehonoreerd werd zodat Harbourtown naar de rechter moest stappen. De uitspraak in deze rechtzaak was dat Harbourtown wél een casino vergunning moest krijgen.

En zo werd het casino officieel geopend door de minister van Justitie, die destijds de vergunning niet wilde geven in verband met het regeringsbeleid tot beperking van casino's.

Eigenaar Bob Swain sprak zijn voldoening uit met dit eerste casino op Aruba dat op een pier werd gebouwd. Tijdens de opening huldigde de directeur van de verkoopafdeling van Harbourtown, Rodney Marugg, de dames Noanni Cham, Eveline Merryweather, Mirna Loefstop en Gwendoline Rojer, die zich allen in de verkoopafdeling onderscheiden hebben.

■*ORANJESTAD — In het kader van het derde lustrum van Dag van Vlag en Volkslied en het eerste lustrum van Status Aparte hebben Natalie Carlo en Carina Diaz een door hen samengesteld boekje over 18 maart en Status Aparte, overhandigd aan de Commissie Vlag en Volkslied en aan de scholen.*

Commissie-voorzitter Leo Tromp bracht dank uit aan de twee dames voor hun educatief project dat aan de leraren en leerlingen veel informatie zal verschaffen over de culturele waarden van Aruba. Voorts overhandigde de heer Tromp aan de scholen de cassettes met liederen die op 18 maart, tijdens de aubade voor schoolkinderen gezongen zullen worden.

Kinderen te gast op onderzeeër

■*ORANJESTAD — Kinderen van Imeldahof konden de zeebodem van Aruba met de Atlantis gaan verkennen. Zij waren zeer opgetogen over deze reis. Op de Atlantis steiger werden zij ontvangen door Hank Wientjes die met de PR is belast (zie foto). De kinderen van de Imeldahof hadden deze tocht onder water als prijs gewonnen in het kader van de carnavalscampagne.*

Bedrijf verdient nog aan stroom

Mito Croes: 'Contract met Coastal bar slecht'

ORANJESTAD — In reactie op het tijdelijk stil leggen van het raffinageproces bij Coastal verklaart AVP-Statenlid mr Mito Croes het geheel maar een vreemde zaak te vinden. Hij stelt dat Coastal tijdelijk met de produktie is gestopt om geen geld te verliezen. Tegelijk maakt Coastal wel geld op Aruba omdat Aruba Coastal moet betalen voor de stroom die geleverd wordt aan het WEB.

'De stroom waarvoor Aruba Coastal 15 miljoen moet betalen', aldus Mito Croes, 'wordt geproduceerd door het Powerhouse van de Lago dat Aruba Coastal cadeau heeft gedaan en dat geen deel van het contract vormt. Zelfs al zou Coastal sluiten, het blijft toch eigenaar van het krachtstation ter waarde van dertig miljoen. Hoe meer tijd verstrijkt, hoe meer zal blijken hoe slecht dit contract met Coastal is, aldus Mito Croes.

Intussen verdedigde premier Nelson Oduber gisteravond voor Telenoticias het besluit van Coastal. De premier betreurde het, dat volgens hem een bericht over de raffinage-stop naar het ANP werd gezonden, net alsof men blij was dat het bedrijf tijdelijk de produktie stopzet.

De Amigoe tekent hierbij aan de uitlating van de premier onbegrijpelijk te vinden. Beter ware het na te gaan wie de persoon is, die zorgde dat deze berichten over tijdelijke stopzetting van de produktie in de publiciteit kwamen. Het is geen uit de duim gezogen bericht maar het kwam tot stand na een gesprek tussen een functionaris van Coastal met een journalist. Coastal kwam na de publicaties — vreemd genoeg werd ditmaal geen persconferentie gehouden ofschoon dit wel geadviseerd werd — met een verklaring uit Houston die weinig nieuws bevatte en in feite de berichten bevestigde.

Karel Arends nieuwe voorzitter van AVB

ORANJESTAD — Tijdens de gisteravond gehouden algemene ledenvergadering van de Arubaanse Voetbalbond (AVB) werd Karel Arends tot nieuwe voorzitter gekozen. Hij behaalde 28 stemmen, terwijl de andere kandidaat mr René Sommers tot 15 stemmen kwam.

De plannen om een motie van wantrouwen tegen het huidige bestuur in te dienen vonden geen doorgang, omdat bij behandeling van dit onderwerp reeds duidelijk bleek dat de meerderheid van de vergadering achter het voorstel stond dat er veranderingen in de AVB moeten komen.

Na de opening van de vergadering in de Bolivariana bleek uit het verzoek dat voorzitter Sommers voorlas dat er in feite geen motie van wantrouwen was ingediend, doch een voorstel ter zake het functioneren van het bestuur van de AVB. Hierover ontstond de nodige verwarring en uitvoerige discussie omdat er een groep leden was, die deze brief wel als een motie van wantrouwen zag. Uiteindelijk werd met 14 tegen 10 stemmen besloten de brief aan de agenda toe te voegen.

Tegen bewind Saddam Husayn:

Pentagon: niets bekend van coup

WASHINGTON - De Verenigde Staten hebben geen enkele bevestiging van pogingen tot een staatsgreep in Irak. Dit heeft de Amerikaanse generaal Thomas Kelly van het Pentagon vrijdag verklaard.

"Ik weet niet of er staatsgreeppogingen zijn geweest", zei generaal Kelly tijdens de dagelijkse persconferentie in het Pentagon. Hij zei op de hoogte te zijn van de geruchten dienaangaande, maar alleen via de pers. Vrijdagavond circuleerden verscheidene geruchten, volgens welke de positie van de Iraakse president Saddam Husayn in Baghdad zou worden bedreigd. De Iraakse leider was vrijdag twee dagen niet in het openbaar gezien en in de verklaring waarin de Revolutionaire commandoraad vrijdagmiddag zijn bereidheid uitte tot terugtrekking uit Kuwayt onder tal van voorwaarden, werd Saddam niet met name genoemd.

Generaal Kelly zei dat als hij een Iraakse soldaat zou zijn, hij zich vragen zou stellen over zijn houding in de huidige situatie. Op een vraag voegde Kelly daaraan toe dat de geschiedenis toont dat "zelfs elite-troepen" niet eeuwig trouw zijn aan hun leiders.

Zes en vier jaar in drugszaak opgelegd

ORANJESTAD — Conform de eis van de officier werd E.N. (36) veroordeeld tot een gevangenisstraf van vier jaar. Hij had in zijn bezit een koffer met 26 kilo cocaïne.

Hij werd in een appartement te Noord aangehouden. E.M. die zich eveneens in het appartement bevond hoorde ook vier jaar eisen, doch werd uiteindelijk veroordeeld tot zes maanden met aftrek. De rechter achtte de opzet niet bewezen omdat hij niets van de cocaïne zou hebben afgeweten. Toen hij echter zag dat het om cocaïne ging had hij niets gedaan hiertegen en was in feite medeplichtig.

De verdachten S.G. en R.A. tegen wie de officier zes jaar had geëist wegens handel in verdovende middelen, hoorden ieder een vonnis dat gelijk was aan de eis van het Openbaar Ministerie, tegen zich uitspreken.

UTRECHT - Vanwege de cholera-explosie in Peru heeft het Nederlandse ministerie van Volksgezondheid een tijdelijk importverbod ingesteld op visserijproducten uit Peru. De import van verse groente of vers fruit uit Peru is alleen nog per schip toegestaan, zo heeft het ministerie vrijdag laten weten. Visproducten in hermetisch gesloten verpakking waarin de waar is gesteriliseerd, vallen buiten het verbod.

NIPO-enquete:

Verlies voor PvdA

DEN HAAG - De PvdA staat groot verlies te wachten bij de komende verkiezingen voor Provinciale Staten.

Coalitiegenoot CDA blijft gelijkmatig scoren bij de kiezers. De grote winnaar wordt D66. Die zou in landelijke verhoudingen de derde partij van het land worden. De VVD moet de positie prijsgeven. Fors is ook de voorspelde winst voor Groen Links. Dit blijkt uit een in opdracht van de AVRO door het NIPO op 4 februari gehouden enquête, een maand voor de Statenverkiezingen op 6 maart.

Primakov in Tokyo

■ *TOKYO - De speciale gezant van de Sovjet-president Michail Gorbatsjov, Primakov (links) was in Tokyo op bezoek ter voorbereiding van het officiele bezoek van Gorbatsjov aan Japan. Hij werd onder meer ontvangen door premier Toshiki Kaifu.*
(AFP-satellietfoto)

Mede na Golf-ontwikkelingen
Dollar sterker

AMSTERDAM - De internationale financiele markten hebben vrijdag in eerste instantie vrij sterk gereageerd op het Iraakse aanbod tot terugtrekking uit Kuwayt. Er volgde echter al snel een correctie toen duidelijk werd dat het Iraakse aanbod door de daaraan verbonden voorwaarden onaanvaardbaar zou zijn voor de geallieerden.

De dollarkoers begon de dag al hoger en steeg na het Iraakse aanbod en de publikatie van gunstige handelscijfers in de VS naar een hoogtepunt van Nf 1,6685. Bij het slot van de handel was de koers teruggezakt naar Nf 1,6605, altijd nog bijna anderhalve cent hoger dan de slotkoers van Nf 1,6465 van donderdag.

De terugval van de dollarkoers werd mede veroorzaakt door het nieuws dat de industriele productie in de VS vorige maand met 0,4 procent is afgenomen. De vermindering in de voorgaande maand is gecorrigeerd van 0,6 tot 1.1 procent. De cijfers bevestigen nog eens dat de economische recessie in de VS voortduurt.

Het pond sterling reageerde nauwelijks op de nieuwe ontwikkelingen in de Golfoorlog. De goudprijs daalde. Op de markt in Zurich werd een slotprijs vastgesteld van 365,35 dollar per ounce (31,1 gram), bijna drie dollar minder dan de 368,25 dollar op donderdag.

Olieprijs omlaag na aanbod Irak

LONDEN/NEW YORK - De prijzen van ruwe olie zijn vrijdag op de termijnmarkt in Londen gedaald. Ook in New York was er vrijdag sprake van een daling.

De daling bedroeg na het bekend worden van het nieuws uit Irak in Londen bijna twee dollar. De notering van Brent-olie voor levering in april kwam daardoor op een niveau van 16,50 dollar per vat (159 liter). Aan het eind van de middag was een herstel opgetreden tot 17,85 dollar.

De prijzen van ruwe olie gingen op de termijnmarkt in New York na het Iraakse nieuws ook vrij sterk omlaag. De notering van de soort West Texas Intermediate voor levering in maart daalde toen met 1,37 dollar tot 20,95 dollar per vat (159 liter).

Met drie doden
Maastricht; brand aangestoken

MAASTRICHT - Een van de drie patiënten die donderdag door de brand in het psychomedisch streekcentrum Vijverdal in Maastricht, Nederland, om het leven kwam, heeft de brand waarschijnlijk zelf aangestoken. Het betreft een 39-jarige man uit Maastricht. De gemeentepolitie heeft dit vrijdagmiddag bekendgemaakt.

Praag opent in Litouwen missie

VISEGRAD - Tsjechoslowakije gaat in Litouwen een vertegenwoordiging openen. Dit heeft de Tsjechoslowaakse president Vaclav Havel vrijdag in de Hongaarse stad Visegrad verklaard, waar hij een Pools-Tsjechoslowaaks-Hongaarse Minitop bijwoont.

Het wordt een vertegenwoordiging die zich bezighoudt met politieke, economische en culturele wagen [illegible] samenwerking met de ministeries van Buitenlandse zaken in Praag en Vilnius, verduidelijkte Havel. De Tsjechoslowaakse president verklaarde dat Praag de wettig gekozen lichamen -bedoeld zijn de naar onafhankelijkheid strevende parlementen - in de Baltische republieken zal steunen.

Bij terugtrekking uit Kuwayt
Irak eist kwijt[schelding] schul[d]

NICOSIA - Irak is bereid VN-resolutie 660 uit 1990 na te leven. De resolutie eist de directe en onvoorwaardelijke terugtrekking van alle Iraakse troepen uit Kuwayt. Maar daar verbindt Baghdad wel een aantal voorwaarden aan. Zoals kwijtschelding van al zijn schulden door onder meer Saudi-Arabie. Zo blijkt uit een bericht van het Iraakse persbureau INA.

Irak eist onder meer dat "alle wapens en 'hardware' die sommige landen Israel hebben geleverd onder het voorwendsel van de Golfcrisis... teruggehaald moeten worden binnen een maand nadat het bestand ingaat". Bovendien eist Baghdad dat alle schulden worden kwijtgescholden. Ook de Iraakse schulden die het heeft bij landen die direct of indirect door "de agressie" zijn getroffen. Hierbij wordt klaarblijkelijk verwezen naar Jordanie welk land wegens zijn pro-Iraakse houding, zegt zwaar getroffen te zijn door de gevolgen van de oorlog.

Irak heeft in totaal een schuld van circa tachtig miljard dollar. Belangrijke schuldeisers zijn Saudi-Arabie en Kuwayt die Baghdad tijdens de Iraaks-Iraanse oorlog grote bedragen leenden. Betrekkingen tussen rijke en arme landen moeten op basis van gelijkheid worden onderhou[den] waarbij de rijken zich [ver]plichten de armen te [hel]pen, aldus het com[mu]nique. Eveneens m[oeten de] Iraks "histori[sche] rechten op land e[n ...] worden gegarandeer[d].

TERUGTREKKIN[G]

In het communique [...] de Iraakse Revolution[aire] raad (RCC) staat ook [...] de Iraakse terugtrek[king] moet worden "gekop[peld] aan de terugtrekking [...] de Verenigde Stater[n en] alle landen die tro[epen] naar de regio heb[ben] gestuurd, inclusief p[...] neel, wapens en app[ara]tuur die voor en [na 2] augustus naar de [regio] zijn gebracht of het [...] land of op zee is".

Ook stelt Baghda[d als] voorwaarde dat Isra[el de] gebieden, overeenkom[stig] een nooit uitgevoerde [...] resolutie, ontruimt di[e het] sinds de oorlog van [...] bezethoudt, waaronde[r de] westelijke Jordaano[ever,] de Gazastrook en de Go[lan]hoogte. Ook moet Is[rael] zich terugtrekken ui[t] door Jeruzalem ingeste[lde] veiligheidszone [in] Libanon. "Als Israel [wei]gert zich terug te trek[ken] moet de VN-Veilighe[ids]raad dezelfde resolu[ties] aannemen als die te[gen] Irak", aldus INA.

Een Iraakse regeri[ngs]functionaris omschreef [het] communique van de R[CC] als "een officieel Iraks v[oor]stel" om een einde [te] maken aan de oorlog.

Veilig vliegen in VS

■ *WASHINGTON - Het [Witte] Huis stelde deze foto be[schik]baar welke mevrouw [Bar]bara Bush toont (rech[ts]) in een gesprek gewikk[eld] met Barbara en Howard [...]land uit Arlington en a[an] boord van een comm[erciële] vlucht naar Indianap[olis,] Indiana. De les welk[e uit] deze foto getrokken [moet] worden is dat men rus[tig het] vliegtuig kan pakken [in de] Verenigde Staten om[dat het] gewoon veilig is. Me[vrouw] Bush ging bij die geleg[enheid] op bezoek bij oorlog[sve]ranen.*
(AFP-satelli[etfoto])

Godsdiensten-dialoog ook moeilijker
Paus: oorlog vergroot kloof Noord en Zuid

VATICAANSTAD - Paus Johannes Paulus II vreest, dat de volkeren en naties na de Golfoorlog "nog meer als vijanden" tegenover elkaar zullen staan. Hij verwacht dat door de oorlog de kloof tussen Noord en Zuid alleen maar groter wordt en dat bestaande spanningen verergeren. Ook de dialoog tussen de godsdiensten wordt volgens de paus door de Golfoorlog [illegible].

[illegible] brengt zijn [illegible] tot uiting tijdens een [illegible] toespraak tot geestelijken in Rome. Hij vreest dat de landen in de wereld, die na de ineenstorting van de communistische regimes in Oost-Europa, nader tot elkaar [illegible] te komen, verder uit elkaar groeien. De paus heeft al [illegible] zijn zorgen over de Golfoorlog kenbaar gemaakt.

De uit Nigeria afkomstige kardinaal Francis Arinze, hoofd van de pauselijke raad voor de Dialoog tussen de godsdiensten, heeft ook reeds gewezen op de negatieve gevolgen van de oorlog voor de relatie tussen de godsdiensten. "De Golfoorlog brengt angst teweeg en de dialoog tussen de godsdiensten wordt daardoor zeker niet gemakkelijker", aldus Arinze in een rede tot een culturele vereniging in Rome. Hoewel de Golfoorlog geen godsdienstoorlog is, kunnen de politieke leiders een beroep doen op godsdienstige gevoelens en daardoor rivaliteit en onderdrukking oproepen, meende Arinze.

Arinze stemde niet in met de uitspraak dat het gesprek met de Islam de RK kerk de meeste problemen oplevert. Met alle godsdiensten is de dialoog moeilijk [illegible]. De dialoog wordt vooral bemoeilijkt [illegible] listen die "door overdrijving onrechtva[ardigheid] [illegible]", zei Arinze.

Koers-verli[es] ongedaan gemaakt

NEW YORK - Op de [New] yorkse effectenbeurs [is] vrijdag de koersve[rlies] van de voorgaan[de dag] ruimschoots [onge]daan gemaakt.

De Dow Jones-[index] dertig industriele [...] die donderdag [...] punten daalde, ging [...] met 57,42 punten [...] 2.934,65, een winst va[n ...] procent. Er sloten [...] fondsen hoger en 528 [...]. De omzet bedroeg 19[...] joen aandelen tegen 23[...] joen op donderdag. De stemming was voo[r een] belangrijk deel t[oe te] schrijven aan het Ir[aakse] aanbod tot terugtrekki[ng uit] Kuwayt. De beurs [zag] dan ook toch beweging [in het] standpunt van Bagh[dad en] daarom meer kans[en op] vrede. Een tweede sti[mule]rende factor was de exp[iratie] van optie- en termi[jncon]tracten op vrijdag. Oo[k de] cijfers over de Amerik[aanse] producentenprijzen e[n de] daling van de oliep[rijs] hadden een posit[ieve] invloed.

[illegible]AATSBAAN WORDT NA AFLOOP SPELEN VERKOCHT

Frankrijk houdt niet van schaatsen

[illegible] Winterspelen in Albertville [illegible]eigen wegwerp-Spelen te worden

[illegible]RTVILLE - Als over ruim een jaar de laatste [illegible] zijn tien kilometer heeft voltooid, wordt de [illegible] van Albertville verkocht. [illegible] zoeken is de koper gevonden. Een hande[illegible] schroot zou 2,5 miljoen Franse franken (800.000 [illegible]) hebben geboden. Want Frankrijk houdt niet [illegible] schaatsen.

[illegible] aan ijsbanen [illegible] is nihil. Ooit [illegible] plan in Parijs een [illegible]baan aan te [illegible] in [illegible]. De [illegible] vinden [illegible] wel op de short[illegible] [illegible] de ijshoc[illegible].

[illegible] geleden is [illegible] verouderde baan in [illegible] gesloten. Daar [illegible] de Olympische Win[illegible] van 1968 [illegible]en. "Albertville" is [illegible] enige 400-meter[illegible] week na het WK [illegible] in de Thialfhal in [illegible]veen, vindt op de bui[illegible] in de Haut-Savoie [illegible]te Olympische test [illegible]

[illegible]dagen voor de wereld[illegible]strijden voor allroun[illegible] sprinters krijgen [illegible] een lik verf en teis[illegible]rilboren het beton. [illegible] werkt aan de zes[illegible] Olympische Winter[illegible] die van 8 tot 23 [illegible] 1992 worden [illegible]en. Met enige [illegible] Robert Dureville [illegible] erkennen, maar [illegible] het zeventiendui[illegible]nwoners tellende [illegible] schaatsen van het [illegible] programma afge[illegible].

[illegible]poging deze "Neder[illegible] wereldsport" aan Gre[illegible] slijten, strandde op [illegible] bezwaren. Per slot [illegible]kening waren de [illegible] binnengehaald om de [illegible]port in de regio [illegible] te bevorderen. Pro[illegible] [illegible] dan [illegible]

[illegible]E VAN MAKEN

[illegible] Olympisch chef [illegible]aatsen, short-track [illegible]strijden, heeft [illegible]

[illegible] worden steevast minder [illegible] dan die van Alain Calmat, die het later tot [illegible] zou brengen, [illegible] het als jurylid [illegible] had ver[illegible] omdat hij al te nadruk[illegible] [illegible] landgenoten beoor[illegible]. Meer dan Calmat staat Dureville open voor [illegible] van anderen.

Hij weet dat de baan al verouderd was, voordat de eerste schaatser een slag op het ijs had gemaakt. In een officieel informatie-bulletin wordt trots melding gemaakt van Inzell en Deventer als voorbeelden. Inzell is enige jaren geleden gerenoveerd, op de plaats van het bouwvallige IJsselstadion zijn bungalows geprojecteerd. De koelbuizen van Albertville zijn in het zand neergelegd en niet zoals tegenwoordig gebruikelijk in het beton.

De organisatoren prijzen zich gelukkig dat het niet noodzakelijk was een dure schaatshal te bouwen. De pistes in Calgary en Heerenveen hebben het schaatsen een nieuwe impuls gegeven, maar de internationale schaatsunie (ISU) verzuimde overkapping als eis te stellen. Zelfs een permanente baan bleek niet nodig. Zodoende konden de kosten tot zeven miljoen frank worden beperkt.

COJO (het organisatiecomité) zette architect Jean Constantinoff aan het werk. De Parijzenaar ontwierp een fraaie hoofdtribune voor een stadion dat vanaf het voorjaar van 1992 wordt gebruikt voor rugby, voetbal en atletiek. Dureville: "Het uitzicht op de bergen is schitterend."

GEEN PRIJS

Schaatsers zullen de architect geen prijs voor zijn creatie toekennen. Het moderne tribunedak zet een deel van de baan in de schaduw, terwijl een ander deel volop zon heeft. Hard vriezen op het beschenen segment en niet op de in de schaduw gelegen plaatsen, zou de oplossing vormen. De uit Zweden afkomstige koelinstallatie voorziet daar niet in.

IJsmeester Rene Bocchetti heeft het ook niet op het luifeltje, waaronder 1792 belangstellenden kunnen schuilen. Dureville haalde hem uit Grenoble, waar hij tien jaar ervaring opdeed. Op zijn beurt heeft hij assistentie uit Inzell gevraagd het probleem het hoofd te bieden.

In de aanloop naar de Spelen zal de ijsmeester van veertig studenten leren een zamboni (ijsverzorgingsmachine) te besturen. Alleen de besten mogen tijdens de Spelen op de gehuurde machines plaatsnemen.

Dureville, die na zijn loopbaan technisch directeur bij de Franse schaatsbond werd: "Waarom zou je die dingen aanschaffen, als je na de Spelen geen baan meer hebt. Ons plan is straks de baan in Grenoble te renoveren. De langebaan in Frankrijk heeft niet veel toekomst, voor shorttrack zie ik nog wel mogelijkheden."

Dureville kan niet ontkennen dat de Spelen van Albertville wergwerpspelen dreigen te worden. Accommodaties worden eind februari 1992 gedemonteerd en verplaatst. Dat lot treft ook het stadion (capaciteit 30.000 toeschouwers) waar de openings- en sluitingceremonie plaatsvinden. Dureville: "Wat moeten we er mee, veel te groot voor ons."

Comeback 41-jarige

Mark Spitz weer te water

WASHINGTON - De rentree van de legendarische zwemmer Mark Spitz is volgens het Amerikaanse blad USA Today tegemoet te zien op 27 april in Los Angeles.

Dan zal de zevenvoudig Olympische kampioen van München te water gaan voor een wedstrijd over 50 meter vlinderslag tegen zijn opvolger Matt Biondi, die in Seoul vijf gouden medailles veroverde.

Met de tweestrijd zou een bedrag gemoeid zijn van ongeveer 75.000 gulden. Tegenover het Franse persbureau AFP verklaarde Spitz' schoonvader Herman Weiner dat er inderdaad over een der[illegible] [illegible] maar dat nog niets schriftelijk is vastgelegd.

Mark Spitz heeft vorig jaar de training hervat bij Ron Ballatore, de coach van het universiteitsteam van UCLA. De 41-jarige zwemmer heeft zich ten doel gesteld kwalificatie af te dwingen voor de Olympische Spelen van Barcelona.

Nu ongelijke omstandigheden

Schaatsprogramma OS wijkt voor tv-eisen

ALBERTVILLE - Het Olympische schaatstoernooi van Albertville [illegible] deels laat in de middag afgewerkt.

Alleen het laatste onderdeel, de tien kilometer voor mannen, begint om 12.00 uur. De programmering is een gevolg van de wensen van de televisie, die in de ochtenduren rechtstreeks het alpineskiën, 's avonds ijshockey en kunstrijden wil uitzenden.

De programmering kan leiden tot ongelijke omstandigheden voor de schaatsers: bij laagstaande zon valt een deel van de baan in de schaduw van het fraaie tribunedak.

Er wordt op tien van de zestien wedstrijddagen op de langebaan geschaatst. Het short trackprogramma duurt drie dagen, aanvangstijden zijn nog niet bekend. De spelen worden van 8 tot 23 februari gehouden.

Na de wereldbekerwedstrijden voor allrounders en sprinters dit weekeinde worden de Olympische schaats-accommodaties nog twee keer getest: in november wordt de naast de 400-meterbaan gelegen hal gebruikt voor internationale short-trackwedstrijden en op 7 en 8 december worden wereldbekerwedstrijden voor vrouwen gehouden.

Het Olympisch schaatsprogramma ziet als volgt uit:

zondag 9 februari: 3000 meter vrouwen (16.00 uur), maandag 10: 500 meter vrouwen (16.00), woensdag 12: 1500 meter vrouwen (16.00), donderdag 13: 5000 meter mannen (14.00), vrijdag 14: 1000 meter vrouwen (16.00), zaterdag 15: 500 meter mannen (16.00), zondag 16: 1500 meter mannen (16.00), maandag 17: 500 meter vrouwen (16.00), dinsdag 18: 1000 meter mannen (16.00).

Voorronden short-track: donderdag 20: 10.000 meter mannen (12.00), short-track: 1000 meter mannen, 3000 meter vrouwen aflossing, zaterdag 22: short-track: 500 meter vrouwen, 5000 meter mannen aflossing.

Aouita geveld door bronchitis

RABAT - Said Aouita is geveld door bronchitis.

De wereldrecordhouder op de 1500, 2000, 3000 en 5000 meter heeft besloten af te zien van deelneming aan indoorwedstrijden in onder meer Stockholm en Parijs.

De Marokkaan heeft door de ziekte zijn hoogtestage in Mexico moeten onderbreken. De beslissing om het indoor-seizoen als afgelopen te beschouwen nam de Noordafrikaan vorige week op advies van zijn Belgische arts.

SAID AOUITA: door bronchitis geveld.

Aouita wil zich op het seizoen in alle rust op het buitengebeuren voorbereiden. Hij zal hoofdzakelijk deelnemen aan Grand Prix-races. "Ik heb de laatste twee jaar veel wedstrijden gelopen. Dit jaar ga ik selectiever te werk met de programma-indeling.

Mijn doelen zijn de wereldkampioenschappen in Tokyo dit jaar en de Olympische Spelen volgend jaar", aldus de Marokkaan. "Op beide evenementen bereid ik me voor zonder te forceren."

* * * * *

ALGEMEEN / NIEUWEGEIN - Ad Dieben is nu officieel directeur van de Stichting Arbeidszaken Betaald Voetbal.

[illegible]uter ingeschakeld

[illegible]euwe opzet van [illegible]rttotalisator

[illegible] - Na vijf [illegible] overige [illegible] [illegible] [illegible] de toto zijn [illegible] drietal [illegible] waarbij de uitslag [illegible] Bijvoorbeeld [illegible] kampioen [illegible] van de [illegible] invoering van de [illegible]. Over de installatie van de instantloterij wordt op ambtelijk [illegible] departement [illegible] gevoerd.

[illegible]SPORTIVO KORSOU [illegible]

BORIS BECKER (rechts) en ERIC JELEN

"Eric deed het goed"

Boris Becker via vriend ronde verder

VORST - Tegen Boris Becker probeert ieder zijn sterkste tennis te spelen. Tegen de nummer een van de wereldranglijst ook. Becker is die nummer een en in het toernooi van Vorst voelt hij de druk die daarmee gepaard gaat, zoals in de tweede ronde tegen Eric Jelen.

Becker bereikte de laatste acht, waar Michael Chang hem wacht, in twee sets, maar beide keren moest een verlenging de beslissing brengen. In het Duitse duel speelde de favoriet niet zijn beste tennis.

"Het is moeilijk een wedstrijd te spelen tegen een goede vriend", verklaarde hij zijn mindere momenten uit het duel met zijn maatje uit de Davis-bekerploeg. "Echte partijen heb ik maar weinig [illegible] ma[illegible] hij [illegible] lijk[illegible]

[illegible] ogenblik [illegible] het [illegible] was, bleek [illegible] de ware nummer-een op de baan te staan. Jelen, die twee keer eerder van Becker in toernooien had verloren, vertelde: "Als het echt belangrijk wordt, is Becker op zijn best. Sommige spelers gaan onder druk iets minder presteren, hij juist beter. In dergelijke situaties maakt hij heel weinig fouten."

Die situatie deed zich voor in de tie-break van de tweede set, nadat Becker dertien games eerder het verlengstuk van de eerste reeks met 7-2 had gewonnen. Jelen liep uit tot 4-1 om vervolgens te ontdekken dat een foutloze Becker van de volgende zeven slagenwisselingen er zes won. Het maakte voor de winnaar de weg vrij naar zijn eerste confrontatie met Chang.

Christian Saceanu, de clubgenoot van Jelen die Andre Agassi had uitgeschakeld, kwam weer met beide benen op de grond. Door Andrej Tsjerkasov. De speler uit de Sovjetunie won met 6-4 en 6-2 en toonde daarmee aan dat de kracht van de Duitse tennisnatie gedragen wordt door een speler en een speelster.

* * * * *

BASKETBAL / RAVENNA - Polen, dat de Nederlandse basketballers uitschakelde voor het toernooi om het Europese kampioenschap, is in de eindronde in een groep ingedeeld met Joegoslavië, Spanje en Bulgarije. In de andere groep spelen Griekenland, Italië, Frankrijk en Tsjechoslowakije.

* * * * *

NBA-profs op Spelen

Chuck Daly coach Olympisch team

AUBURN HILLS - Chuck Daly is benoemd tot hoofdcoach van het Amerikaanse Olympische basketbalteam.

De zestigjarige Daly heeft de technische leiding bij de gerenommeerde profclub Detroit Pistons, waarmee hij de laatste twee seizoen de landstitel veroverde.

Voor de eerste keer in de Olympische historie mogen volgend jaar aan de Zomerspelen in Barcelona profs uit de NBA-competitie deelnemen. Daly heeft als opdracht de sterkst mogelijke selectie samen te stellen van (twaalf) spelers van zowel de profploegen als de universiteitsteams.

Daly fungeerde als basketbalcoach aan de universiteiten van Pennsylvania en Boston. In 1977 stapte hij als assistent-coach over naar de profs.

Drie jaar geleden moest de Amerikaanse amateurformatie in Seoul genoegen nemen met de bronzen medaille. De Sovjetunie veroverde in Zuid-Korea de Olympische titel, evenals in München in 1972. De Amerikanen wonnen bij tien Olympische spelen acht keer de gouden medaille.

Van de in totaal 82 wedstrijden gingen er slechts twee verloren. De Sovjetunie overwon beide de aartsrivaal zowel in 1972 als in 1988.

* * * * *

ATLETIEK / WENEN - Werner Gunthor gaat door met het verder stoten van de kogel. De Zwitserse atleet, wereldkampioen in 1987 en een tijd uit de ring wegens een blessure, bereikte in Wenen een afstand van 21 [illegible]

VVV stelt KNVB aansprakelijk

VENLO - VVV eist nog geen schadevergoeding van 25.000 gulden van de KNVB, maar stelt ze wel aansprakelijk.

Het bestuur van de Venlose eerste divisie-vereniging heeft de bond per brief aansprakelijk gesteld voor derving van ongeveer 25.000 gulden, omdat vorige week woensdag het duel VVV - Eindhoven moest doorgaan.

De Venlose vereniging heeft bij de bond geen schadeclaim ingediend, aldus een woordvoerder.

Het schrijven aan de bond is een voorzorgsmaatregel. Als aan het eind van het seizoen de begroting niet klopt door de veel lagere recette dan normaal bij VVV - Eindhoven, [illegible] de Limburgers [illegible] onder de te verwachten bezoekersaantallen [illegible]

Kledingsponsor [illegible] in de geldbuidel

Aantrekkelijke premies voor Oranje bij sprekende sucessen

MONTEBELLUNA - De spelers van het Nederlandse voetbalelftal kunnen extra premies van kledingsponsor Lotto tegemoet zien, wanneer in de komende jaren [illegible] successen worden behaald.

Dat werd op het hoofdkantoor van de Italiaanse firma in Montebelluna bekend. Een delegatie van het sectiebestuur verbleef in het plaatsje nabij Venetië om het eerder overeengekomen vier-jarige contract met het bedrijf te ondertekenen.

Lotto wordt daarmee de opvolger van Adidas, dat bijna 20 jaar de attributen voor de Nederlandse vertegenwoordigende elftallen aanleverde. De aanbieding die het Italiaanse bedrijf deed, was echter beter dan die van zijn Duitse tegenhanger.

De KNVB ontvangt in vier jaar zes miljoen gulden uit Montebelluna. Dat is inclusief materiaal. Als extraatje kunnen de spelers daarnaast premies verdienen.

Bij kwalificatie voor het toernooi om het Europees kampioenschap, volgend jaar in Zweden, stort de kledingsponsor 150.000 gulden in de spelerspot. Indien Oranje het evenement wint, wordt dat bedrag verdubbeld.

Bij plaatsing voor de wereldtitelstrijd in 1994 in de Verenigde Staten, krijgt het Nederlands elftal 300.000 gulden extra. Ook deze som wordt met twee vermenigvuldigd, als Oranje het toernooi als winnaar afsluit. De Olympische ploeg kan ook een gift verwachten, als het zich plaatst voor "Barcelona".

NIEUW BELEID

Volgens Van Hilten, bestuurslid commerciële zaken, past deze regeling in het nieuwe sponsorbeleid. "Alle betrokkenen kunnen tot zekere hoogte meeprofiteren. Er wordt ook geen verbintenis afgesloten zonder dat de belangenorganisaties hierin zijn gekend." De premies van de sponsor zijn voor de spelers een extraatje. Ze staan los van normale bonussen.

De spelers mogen ondanks de verbintenis van de KNVB met de sportfabrikant zelf beslissen welk schoeisel ze gebruiken. Lotto echter is in onderhandeling met belangrijke spelers van Oranje, om ook hierin te voorzien. Ruud Gullit, spelend in de Serie A bij AC Milan, staat al onder contract bij het bedrijf.

Met het in Italië getekende overeenkomst heeft de KNVB vrijwel alle verbintenissen voor de komende jaren rond. Van Hilten [illegible] zich in dit opzicht nu bezighouden met zaken die aanzienlijk een kleinere prioriteit hebben [illegible] financiële [illegible] eerste en de belangrijkste [illegible].

Eerder al haalden Van Hilten c.s. overeenkomsten binnen met een nieuwe hoofdsponsor van het Nederlands elftal en een [illegible] geldschieter voor de ere-divisie.

Oorlog in de Golf

RESOLUTIE 660 van de VN-Veiligheidsraad die Irak vrijdag, onder voorwaarden, zou hebben aanvaard, veroordeelt de inval van Irak in Kuwayt en eist de onmiddellijke en onvoorwaardelijke terugtrekking van de Iraakse troepen uit het emiraat. De resolutie die op 2 augustus van het vorig jaar werd aangenomen, is de eerste van een serie die de V-raad tegen Irak uitvaardigde. De Iraakse troepen vielen op 2 augustus het oliestaatje binnen.

***

Omdat Irak GEEN GEVOLG gaf aan de eerder aangenomen resoluties eiste de V-raad in resolutie 678 de terugtrekking van Irak uit Kuwayt voor 15 januari op straffe van het gebruik van geweld. Op 16 januari brak de oorlog om de bevrijding van Kuwayt uit. De tekst van de resolutie 660 luidt als volgt: "De V-raad: verontrust over de invasie van Kuwayt door de strijdkrachten van Irak op 2 augustus 1990, stelt vast dat er door de Iraakse invasie in Kuwayt de internationale vrede en veiligheid is verbroken. Handelend op grond van de artikelen 39 en 40 van het handvest van de Verenigde Naties:

1 veroordeelt de Iraakse invasie van Kuwayt;

2 eist dat Irak zijn troepen onmiddellijk en onvoorwaardelijk terugtrekt naar de posities die zij op 1 augustus 1990 innamen;

3 roept Irak en Kuwayt op onmiddellijk intensieve onderhandelingen te beginnen over een regeling van hun meningsverschillen en steunen alle pogingen in deze richting, en in het bijzonder die van de Arabische liga;

4 besluit om als dat noodzakelijk is opnieuw bijeen te komen om verdere stappen te overwegen om naleving van de resolutie te verzekeren".

***

Van officiële zijde in PARIJS is opgemerkt dat "verstandig" afgewacht moet worden wat de Iraakse minister van Buitenlandse zaken (BZ) Tareq Aziz dit weekeinde tijdens zijn bezoek aan Moskou te vertellen heeft. Als het aanbod van Irak inderdaad behelst wat de V-raad op 14 januari voorgesteld heeft dan is er "zeker" sprake van een "nieuwe situatie", aldus de woordvoerder en hij vervolgde dat de aankondiging van Irak vergezeld moet gaan van voorwaarden en een tijdschema voor de aftocht. Men vermoedt dat "Irak aanzienlijke schade geleden heeft, wat er waarschijnlijk toe geleid heeft dat Saddam Husayn zijn positie heeft herzien".

***

IRAK heeft vrijdag VS-president Bush, zijn Franse ambtgenoot Mitterrand en de Britse premier, John Major, beschuldigd van "lage misdaden" in verband met het bombardement van de schuilkelder in Baghdad. Daarbij kwamen honderden mensen om. "Deze misdaad, is verwelkomd door de immorele en trouweloze regering van Saudi-Arabië, de betreurenswaardige Hosni (president

■ *NEW YORK - Secretaris-generaal Javier Perez de Cuellar groette de aanwezigen bij het gebouw van de Verenigde Naties op weg naar de besloten vergadering van de Veiligheidraad over de Golfoorlog. Bij meer dan een gelegenheid heeft Perez de Cuellar duidelijk gemaakt dat hij elk initiatief ondersteunt dat tot vrede kan leiden in het Midden Oosten.*

(AFP-satellietfoto)

Hosni Mubarak van Egypte) en anderen", aldus de Iraakse militaire verklaring.

***

Bondskanselier KOHL en zijn BZ-minister Genscher gingen vrijdagmiddag voor overleg naar Parijs. Naar verluidt werd gesproken over het Iraakse aanbod om zich terug te trekken uit Kuwayt en de situatie in het Midden-Oosten, na afloop van de oorlog. Genscher, die juist terug is van een driedaagse reis langs Egypte, Syrië en Jordanië, zal spreken met zijn ambtgenoot Roland Dumas. Ook is er in Parijs een kort onderhoud voorzien met de Italiaanse minister van BZ, Gianni de Michelis. Vrijdagochtend sprak Genscher in Bonn reeds met zijn Oostenrijkse collega Alois Mock.

***

Een VS-militair toestel is vrijdag met luchtafweerinstallaties uit Duitsland vertrokken naar Turkije. De leveranties werden een week opgehouden omdat de bemanning van een SU-vliegtuig op het laatste moment weigerde de raketten over te brengen. De Galaxy C-5 nam 2 lanceerinrichtingen voor ROLAND-RAKETTEN aan boord. Het gaat om de eerste van naar schatting 10 vluchten die nodig zijn om de Duitse apparatuur voor luchtverdediging naar Turkije over te brengen, het enige NAVO-lid dat aan Irak grenst. De bondsrepubliek stuurt Roland en Hawk raketinstallaties met 600 militairen naar Turkije ter bescherming van 2 luchtmachtbases daar.

***

GEALLIEERDE vliegtuigen hebben boven Noord-Iraakse steden pamfletten uitgestrooid met in het Arabisch en Kurdisch de waarschuwing aan de bevolking weg te blijven van woongebieden nabij militaire en strategische doelen. Aldus de oppositionele Iraakse Kurdische Democratische partij (KDP) in Londen meegedeeld. In de Kurdische steden Arbil en Sulaymaniyah werden mensen die uit dergelijke gebieden wilden wegtrekken door veiligheidstroepen tegengehouden, aldus de KDP.

***

Volgens de KDP, die al tientallen jaren een guerrillastrijd voert tegen de Iraakse regering, komen in de Kurdische gebieden in noord-Irak steeds meer deserteurs aan vanuit het zuidelijk front. Ook arriveren steeds meer kisten met lijken van gedode militairen en wordt het voor de overheid steeds moeilijker de gevolgen van de bombardementen te verbergen. Het is de mensen verboden om rouwceremonies te houden, aldus de verklaring.

***

Twaalf Iraakse soldaten zijn er donderdag in geslaagd te VLUCHTEN naar Saudi-Arabië. De deserteurs trotseerden mijnenvelden op de grens van Kuwayt en Saudi-Arabië op weg naar de overgave. Volgens geallieerde zegslieden zijn er nu zo'n 1100 Iraakse krijgsgevangenen, van wie ongeveer 650 deserteurs. Volgens de twaalf is het moreel van de Iraakse troepen aangetast door de aanhoudende geallieerde bombardementen, de honger en het vooruitzicht opnieuw in een langdurige oorlog verzeild te raken.

***

Hoge ISLAMITISCHE geestelijken uit de SU hebben kritiek geuit op de Iraakse president Saddam Husayn. Irak moet zich snel uit Kuwayt terugtrekken, aldus de imam van Asjchabab, de hoofdstad van Sovjetrepubliek Toerkmenistan. "Het vuur van de oorlog aan de oever van de Perzische Golf brandt in het hart van alle oprecht gelovige Moslims. We delen in het lijden van duizenden onschuldig stervende mensen, maar we ondersteunen geenszins de agressieve handelingen van Saddam Husayn", aldus imam Chesretkoeli Kan-Ogly in de krant Toerkmenskaja Iskra. Hij vindt ook dat Israël de bezette gebieden moet ontruimen.

***

Een Britse Tornado-bommenwerper wordt sinds donderdagmorgen vermist na een missie in Irak. Het toestel had tot taak Iraakse vliegvelden te bombarderen. Londen heeft sinds het uitbreken van de oorlog zeven Tornado's verloren. Zes van de zeven werden door Iraaks luchtafweergeschut neergehaald. De SAUDISCHE luchtmacht maakte bekend dat de piloot van een F-5 gevechtsvliegtuig tijdens een trainingsvlucht in het zuiden van Saudi-Arabië is verongelukt.

***

Hoewel de ZWITSERSE luchtvaartmaatschappij Swissair mee deelt in de algehele malaise in de luchtvaartindustrie, bestaat er een meer dan normale belangstelling voor intercontinentale vluchten van deze maatschappij vanuit Europa naar de VS. Blijkbaar menen nogal wat luchtreizigers dat de neutraliteit van Zwitserland in de Golfoorlog minder risico's oplevert bij gebruik van de nationale luchtvaartmaatschappij dan VS-luchtvaartmaatschappijen. Maar Swissair ontkomt desondanks niet aan de terugval in de luchtvaart. Met name op het continentale luchtnet moet fors worden ingeleverd, vooral door het wegvallen van vluchten op het Midden-Oosten.

***

Het Nederlandse RODE KRUIS stelt op korte termijn 10 miljoen gulden beschikbaar om de nood te lenigen in acht Palestijnse ziekenhuizen op de westelijke Jordaanoever en in de Gazastrook. Dit geld is afkomstig uit EG-fondsen en zijn bedoeld voor ziekenhuizen in oost-Jeruzalem, Hebron, Nablus, Al Bireh, Beit Jala en in de stad Gaza waar vooral slachtoffers van de drie jaar oude Intifada (de Palestijnse opstand) worden behandeld. In die ziekenhuizen is er sprake van een noodtoestand. De hulpactie is een gezamenlijke actie van het Nederlandse Rode Kruis, de Israëlische overheid en de onder PLO-vlag opererende zusterorganisatie van het Rode Kruis, de Red Crescent-organisatie. Een samenwerking die overigens prima verloopt, aldus het RK.

***

Het Nederlandse fregat VAN ALMONDE heeft dezer dagen gefungeerd als zogeheten "schermschip": het fregat nam in de verdedigingslinie rond de VS-vliegkampschepen 24 uur lang de meest vooruitgeschoven positie in oftewel zo'n 200 kilometer afstand van de Kuwaytse kust. Dit is tot nu toe de meest noordwestelijke positie, die een Nederlandse oorlogsbodem tijdens de crisis in de Perzische Golf heeft ingenomen.

...Voor de vergadering van de Amerikaanse organisatie voor de vooruitgang van de wetenschap heeft president George Bush van de Verenigde Staten het Iraakse aanbod om onder voorwaarden Kuwayt te verlaten afgedaan als een 'wreede grap' waarmee de hoop van de bevolking van Irak en van de hele wereld de grond in wordt geboord...

(AFP-satellietfoto)

...De Kuwaytse ambassade Mohammad A. Abulhasan legde vrijdagmorgen een verklaring af naar aanleiding van het Iraakse aanbod om onder voorwaarden zijn troepen uit Kuwayt terug te trekken. De Kuwaytse diplomaat noemde het aanbod een Iraakse poging om het bombarderen van Irak tot stoppen te brengen...

...Jordaanse oproer-politie dringt betogers achteruit die naar de Amerikaanse ambassade in Amman wilden optrekken om daar te protesteren tegen de Amerikaanse bombardementen van Irak en Kuwayt...

(AFP-satellietfoto)

Volgend jaar 'live' via de radio

Antilliaans tumba-festijn in Nederland

= door Gimene van der Gen =

ILBURG — In een overvolle zaal van theater Noorerligt in Tilburg werd vorige week het derde Antilaanse Tumba Loko festival gehouden. De 22-jarige uraçaoënaar Sharlon Provence werd tot Tumbakong 1991 gekozen. Deze jongeman wist het publiek nen korte tijd op zijn kop te krijgen met zijn mba Loko getiteld 'Konsenshi di Carnaval'. Ruim izend Antillianen en Arubanen kwamen die avond alle hoeken van Nederland om van dit typisch tilliaans carnavalsfestijn te genieten. Honderden eren bleven echter buiten in de kou voor het ater. De kaarten waren ruim een week vóór het tival uitverkocht. In drie jaar tijd is het Tilburgse mba Loko festival uitgegroeid tot een van de meest ulaire evenementen van en voor Antillianen in derland.

n 1989 namen twee Antilnse studenten Steven Mar en Emly Fransisca van *Folklore* het initiatief en aniseerden het eerste mba Loko festival in Tilrg naar het voorbeeld van e Tumba Loko van Mundu obo. Het eerste festival nd plaats in een kleine al waar nauwelijks zo'n erhonderd mensen in nden. Het sloeg in als een m en het nieuws van het cces van het nieuwe evement ging als een lopend urtje onder Antillianen in ederland.

STUDENTENSTAD

middels is het festival versd naar de grotere zaal n theater Noorderligt. aar nu al blijkt dat ook ze zaal te klein is. De ganisatie Pro-Mosa heeft t festival van *Nos Folklore* ergenomen omdat de initiefnemers terugkeerden ar de Antillen. Shery Corlia en Weshall Paulina, de ee belangrijkste nieuwe ganisatoren van het fesal, denken dat de toenende populariteit van dit tijn mede te danken is n het feit dat Tilburg een ote studentenstad is waar el Antillianen wonen. 'Wat t als een gezellige plaatijke happening begon, is gegroeid tot een landelijk ktakel. Niemand had echt wacht dat het festival zo'n rt zou nemen', aldus Paua.

Pro-Mosa wil activiteiten n en voor Antilliaanse en rubaanse studenten in

e Braziliaanse act in de uze was een van de hoogtepunten van het Tumba Loko Festival in Tilburg.

ederland bevorderen. Er n nu al voldoende activiten maar die liggen meer het gebied van het amusent, vindt Pro-Mosa. Zo rden er maandelijks allerfeesten met bekende Antilanse formaties in verschilnde steden georganiseerd. nieuwe organisatie wil geren de mogelijkheid eden om hun verborgen enten op een gezellige en eiende wijze te ontwikelen. Tevens wil de organitie de Antilliaanse cultuur muleren. Met het Tumba ko festival wordt volgens o-Mosa beide doelen van organisatie verwezenlijkt. Jonge onbekende zangers ijgen de mogelijkheid om or een groot publiek op te treden en tegelijkertijd wordt een stuk typisch Antilliaanse cultuur onder Antillianen gebracht die vaak jaren in Nederland wonen en min of meer ontworteld zijn. De Tumbakoning van dit jaar is wel te spreken over het festival.

'Ik heb altijd willen zingen maar heb nooit de kans gehad. Toen ik van Tumba Loko hoorde heb ik me meteen laten inschrijven. Wij doen ons best om in Nederland iets van ons leven te maken maar rond carnavalstijd kan menige Antillianen het niet laten om aan Curaçao terug te denken. Daar heb je pas echte carnavalssfeer'. Provence woont pas zes maanden in Nederland en doet proces-techniek aan de MTS in Tilburg.

VREDE

De Tumbakoning merkte bij aankomst in Nederland meteen de grote cultuurverschillen op tussen Antillianen en autochtone Nederlanders. 'Het eerste wat ik geleerd heb is, dat je in Nederland op je eigen benen moet kunnen staan. Niemand reikt je een hand toe als je in de problemen raakt. Dat is ook de boodschap van zijn Tumba Loko 'Konsenshi di Carnaval'. Je moet je als Antilliaan in Nederland maar aanpassen en vooral goed met je geld leren omgaan. Anders staat de deurwaarder binnen de kortste tijd voor de deur. In zijn tekst waarschuwde hij de bezoekers voor postorderbedrijven als Wehkamp en OTTO. Kortom: Vermijd schulden en denk positief dan komt alles vanzelf in orde.

De Tilburger Angelo Clemencia eindigde met de Tumba Loko 'Uni Cumi' op de tweede plaats. Hij trad op gekleed als indiaan en riep alle cowboys in de zaal op om met hem mee te doen. Stop met ruzie, stop met oorlog. Laten wij met z'n allen blanken, zwarten, Curaçaoënaars, Arubanen, Amerikanen en Arabieren in vrede met elkaar leven. De namen van Saddam Huseyn, Gorbatsjov en Bush waren meerdere malen te horen in zijn Tumba. Derde werd Stephen Coffie uit Zwolle met de Tumba 'Den mi Patrol'. De gekke teksten van de win-

De winnaar van het Tumba Loko Festival in Tilburg, Sharlon Provence, die met zijn gekke streken ruim duizend in Nederland wonende Antillianen en Arubanen de vorige week het gevoel gaf weer thuis te zijn.

nende tumba's werden op melodieën van bestaande tumba's gebracht. Respectievelijk Hisa Buta van Babaloe (1990) en Den mi Raket van Ike Jessurun (1990). Dertien zangers en twee zangeressen streden op het festival voor de hoogste eer.

NIVEAU

Het niveau van de teksten en vooral de muzikale begeleiding van de deelnemers is nu al te vergelijken met het echte Tumba Festival op Curaçao. Pro-Mosa vindt het aan de ene kant wel goed dat de deelnemers hun tumba zo professioneel mogelijk willen brengen maar aan de andere kant wil de organisatie de opzet van het Tumba Loko festival niet kwijt raken. Het moet niet al te serieus worden, vinden de organisatoren, en daar wijzen zij de deelnemers ook op. Dit jaar waren de teksten, de kostuums en de presentaties veel gekker dan vorig jaar. Het leuke en het gekke van het festival wil Pro-Mosa zeker in houden maar daarnaast kan een hoog kwalitatief niveau geen kwaad.

Pro-Mosa had van tevoren een grote en efficiënte p.r.-campagne op poten gezet. Alle Antilliaanse bladen en omroepen in Nederland werden benaderd. In de plaatselijke krant *Het Nieuwsblad van het Zuiden* verschenen een zeer positief en educatief artikel over het festival en de achtergronden van de Tumba. In dit stuk werden autochtone Nederlanders uitgenodigd om carnaval op z'n Antilliaans te komen vieren. Op de avond van het festival was het aantal Nederlanders echter op de vingers te tellen, maar Antillianen en Arubanen waren wel volop aanwezig.

UITVERKOCHT

Volgens de organisatoren wist iedereen maanden van tevoren dat het festival er aankwam. Toch hebben veel Tilburgers tot het laatste moment gewacht met het kopen van een entreekaartje. Het overgrote deel van de kaarten werd ook in andere steden verkocht. Een week van tevoren was het festival al uitverkocht. Bij de ingang waren op alle deuren en ramen pamfletten opgehangen met de mededeling: 'Uitverkocht', maar niettemin namen tientallen mensen de moeite om toch even bij de balie te komen vragen of er nog kaarten beschikbaar waren. Honderden mensen bleven die avond buiten in de kou staan, bij een temperatuur van ruim tien graden onder nul.

Binnen was de feestzaal zeer toepasselijk versierd met witte driehoeken die omgekeerde ijsbergen moesten voorstellen. Ook hingen er trossen kleurrijke ballonnen van het plafond. Om half tien 'savonds heette presentator Gonzalo Cuales het publiek welkom om vervolgens de vijftien deelnemende 'tumberos' voor te stellen.

SAMBA

Binnen was het volop feest. Er werd gezongen, gejuicht en gedanst. De deelnemers haalden de gekste capriolen uit voor het publiek. Niets was te gek of te moeilijk voor de zangers die al weken bezig waren met hun teksten en kostuums. De formatie Pegasaya zorgde voor een uitstekende muzikale begeleiding en alsof dit niet voldoende was werd in de pauze een spectaculaire Samba-act gepresenteerd. Vijf jonge vrouwen, gekleed in glinsterende creaties in de meest uitbundige kleuren, gingen heupwiegend op het hete opzwepende ritme van de Samba door de menigte. Vervolgens zorgden deze dames voor een wervelende show op het podium. Hun erotische bewegingen en de gewaagde Braziliaanse tanga-pakjes zorgden voor een hoogtepunt van het festival. Even voelden de Antillianen en Arubanen zich weer thuis in de warmte en konden ze vergeten dat buiten sneeuw en kou op hen wachtten.

TOEKOMST

Het officiële programma duurde langer dan gepland, waardoor het feestgedeelte min of meer kwam te vervallen, maar het publiek kwam niets tekort. Om klokslag drie in de ochtend werden de winnaars na een cliché-speech van jury-voorzitter Ibi Rosa eindelijk bekend gemaakt. Pro-Mosa heeft grote toekomstplannen voor het Tilburgse Tumba Loko Festival. Op de eerste plaats gaat de organisatie voor volgend jaar op zoek naar een grotere locatie voor het evenement. Paulina denkt dat het heel moeilijk en kostbaar zal zijn zo'n ruimte in Tilburg te vinden. Maar Pro- Mosa wil het festival niet uit de stad halen.

'De Nederlandse versie van het Tumba Loko Festival is in Tilburg geboren en moet hier ook opgroeien tot een volwassen evenement," vinden de organisatoren.

Dit jaar heeft de organisatie alles uit de eigen kas kunnen betalen, maar als het festival volgend jaar inderdaad groter wordt, vreest Pro-Mosa dat ze niet meer in staat zal zijn om alle kosten zelf te dekken. De organisatie heeft bij verschillende grote concerns in Tilburg en omstreken aangeklopt voor een bijdrage. Deze waren echter (nog) niet warm te krijgen voor dit typisch Antilliaanse evenement. Pro-Mosa gaat nu proberen of de organisatie op de Antillen sponsors kan vinden voor de financiering van Tumba Loko 1992.

Hoe dan ook zal het Tilburgse Tumba Loko festival blijven bestaan, zegt Pro Mosa. Volgend jaar zal het festival voor het eerst in alle woonkamers op de Antillen te horen zijn. Het radiostation Z'86 is van plan het festival 'live' uit te zenden. Dan kunnen de mensen op de Antillen zelf horen hoe de Antillianen en Arubanen duizenden kilometers van huis de karnavalstraditie in stand weten te houden. 'Uit het oog, maar zeker niet uit het hart'. De Antillianen in Nederland zijn daar trots op.

Politie toont zich mismoedig

Groep toeristen in Guatemala overvallen

GUATEMALA-STAD - Een gewapende bende heeft in Guatemala een aantal westerse toeristen beroofd en sommige van hen verkracht. De politie in het Middenamerikaanse land heeft dat vrijdag bekendgemaakt.

De overval heeft reeds vorig weekeinde plaatsgevonden, maar de slachtoffers keerden eerst donderdag in de hoofdstad terug. De toeristen, afkomstig uit Duitsland, Japan, Zwitserland, Canada en de VS, werden in een dorp op veertig kilomter van Guatemala-stad overvallen door zes gewapende mannen. Zij eisten geld en andere waardevolle zaken van de toeristen. Daarna dwongen ze drie mannen en vrouwen hen te volgen. Eenmaal buiten de bebouwing van Antigua, waar ze verbleven, werden de mannen vastgebonden en de drie vrouwen - een Duitse en twee Canadese - door de groep verkracht.

De Guatemalteekse politiechef Mario Paiz heeft een onderzoek aangekondigd, maar hij zei weinig hoop te hebben de daders te kunnen achterhalen. Volgens hem wordt de regio al elf jaar door verscheidene bendes onveilig gemaakt.

Volgens Colombiaanse politie:

Neef president door drugsmafia ontvoerd

BOGOTA - De ontvoerde neef van president Cesar Gaviria is waarschijnlijk in handen van het Medellin-drugskartel. Dit zou moeten blijken uit bewijzen die de politie vrijdag heeft aangedragen.

Volgens kolonel Guillermo Rodriguez zijn zeven handlangers van de ontvoerders gearresteerd. Zij hebben toegegeven drie ton van het Medellinkartel te hebben ontvangen, aldus Rodriguez. Officieel is de ontvoering nog niet opgeëist.

Gewapende mannen ontvoerden woensdag de 37-jarige neef van de Colombiaanse president ten hij zich op zijn boerderij bevond, zo'n tweehonderd kilometer ten westen van de hoofdstad Bogota. Drugshandelaren hebben vorig jaar ongeveer tien journalisten en familieleden van bekende politici ontvoerd om, zo concluderen waarnemers, de regering in Bogota tot concessies te dwingen. De drugsbaronnen eisen afschaffing van de wettelijke mogelijkheid voor drugsdelicten aan de Verenigde Staten te worden uitgeleverd.

Ex-minister Jan de Koning:

Den Haag: In '87 al gemenebest-relatie met Suriname voorgesteld

= door Victor Hafkamp =

DEN HAAG/WILLEMSTAD — De Nederlandse regering heeft in 1987 al aan bevriende Surinaamse politici een Gemenebest-relatie met Nederland voorgesteld. Dat onthult ex-minister drs Jan de Koning in de zaterdageditie van 'de Volkskrant'. De oud-koninkrijksminister had in die tijd een Gemenebest-model voor Aruba in gedachten, als het eiland in 1996 onafhankelijk zou worden. De Koning wilde dat model ook voor Suriname als een middel voor de grote problemen op bestuurlijk en economisch gebied, waarmee het land te kampen had.

Hoewel De Koning geen namen noemt van Surinaamse gesprekspartners, neemt 'de Volkskrant' aan dat het in de eerste plaats om de huidige Surinaamse parlementsvoorzitter mr Jaggernath Lachmon ging. De Koning benadrukt dat zijn idee toen geen rol speelde in de verkiezingscampagne van 1987, die de Surinaamse Frontpartijen uiteindelijk naar een grootse overwinning zond.

De Koning is enthousiast over het uitgelekte plan van het Nederlandse kabinet Suriname — als het dat wil — een Gemenebest-relatie aan te bieden. Premier Lubbers en de ministers Hirsch Ballin, Van den Broek en Frank denken aan samenwerking op het gebied van Buitenlandse zaken, justitie en financiën en economie. Surinamers zouden een dubbele nationaliteit kunnen krijgen. De visumplicht voor Surinamers die naar Nederland willen, zou worden afgeschaft.

'Wat nu is uitgelekt gaat verder dan wat ik er destijds van vond' zegt De Koning. 'Mijn plan voor Aruba ging toen vooral om de rechtszekerheid van de Arubanen door afspraken over samenwerking en het recht van cassatie in Den Haag. Daarnaast was een Gemenebest bedoeld om de ontwikkelingshulp te regelen en buitenlandse investeerders meer vertrouwen te geven door de blijvende volkenrechtelijke band van het eiland met het oude moederland. De toenmalige regering-Eman op Aruba wilde echter niet praten over onafhankelijkheid in 1996 hoewel die in het Statuut voor het Koninkrijk vastligt. Nu is een andere situatie ontstaan op basis van de nieuwe Nederlandse plannen voor de rijksdelen in de West', aldus de ex-minister in 'de Volkskrant'.

De Koning is niet zo positief over de gedachte van de Surinamer Deryck Ferrier de Surinaamse gulden tijdelijk in te ruilen voor de Nederlandse en een daarmee verbonden monetaire unie tussen beide landen. 'Ik denk dat Suriname beter een dollargebied kan worden' vindt De Koning. 'En militaire garanties (ook in het plan-Lubbers voorzien red), zouden tegenover de militairen in Paramaribo haken en ogen opleveren'.

Deskundigen in Den Haag zijn van mening dat het voorbeeld van Aruba voor een Gemenebest-relatie met Suriname niet houdbaar is. 'De Volkskrant' wijst er op dat de huidige minister van Koninkrijkszaken mr Ernst Hirsch Ballin (volgens ingewijden ook de architect van het 'Suriname-plan') na een lange reeks gesprekken tot de conclusie kwam dat de wensen van Aruba niet verenigbaar waren met een volkenrechtelijke verdragsrelatie na de onafhankelijkheid in 1996. De vervolgens gelanceerde Gemenebest-constitutie houdt voor Aruba voorlopig een plaats binnen het koninkrijk in.

Onafhankelijkheid blijkt vooral niet te rijmen met een dubbele nationaliteit en Nederlandse waarborgen voor de externe defensie. Daarom blijft de staatsrechtelijke relatie met Aruba ook na 1996 in stand. De Haagse deskundigen vinden het daarom vreemd dat bij het uitgelekte kabinetsplan voor een Gemenebest-relatie met Suriname nu ook de kwestie van de 'dubbele nationaliteit' weer om de hoek komt kijken. Voor een volkenrechtelijke relatie met Aruba was die kwestie indertijd een vredepunt.

Drielanden-top in Oost Europa

VISEGRAD - Hongarije, Polen en Tsjecho-Slowakije hebben besloten hun onderlinge samenwerking uit te breiden. Dit gebeurde tijdens een top-conferentie in het Hongaarse Visegrad. Op de overeenkomst werd het glas geheven door (vlnr) president Vaclav Havel van Tsjecho-Slowakije, zijn premier Marian Calfa, diens Hongaarse collega Jozsef Antall en de Poolse president Lech Walesa.

(AFP-satellietfoto)

Hoge delegatie naar Irak

Iran ziet kansen vredesinitiatieven

NEW YORK - De Iraanse regering zal binnen enkele dagen een hoge delegatie naar Baghdad sturen om met de Iraakse leiders te overleggen over het zetten van nieuwe stappen in de richting van vrede in het Golfgebied. Dat heeft de ambassadeur van Iran bij de Verenigde Naties, Kamal Kharrazi, vrijdag in New York gezegd.

Kharrazi deed zijn aankondiging tijdens een debat over het Golfconflict in de Veiligheidsraad van de Verenigde Naties. Hoewel de zitting achter gesloten deuren plaatsvond kregen verslaggevers in New York de beschikking over de op schrift gestelde toespraak van Kharrazi.

De Iraanse diplomaat uitte zich positief over de vrijdag afgegeven "boodschap" van Saddam Husayn dat hij onder een aantal voorwaarden bereid is de Iraakse troepen uit Kuwayt terug te trekken. Volgens Kharrazi staat nu "de deur weer open voor diplomatieke pogingen om vrede te bewerkstelligen". Kharrazi haalde uit naar de Verenigde Staten en diens bondgenoten in de Golfoorlog. Hij zei dat de geallieerden de Verenigde Naties misbruiken om hun eigen politieke doeleinden in het Midden-Oosten na te streven. "Een nieuwe wereldorde die met geweld [illegible] vertoon van militaire macht wordt [illegible] de nieuwe wereld die de ontwikkelingslanden voor ogen staat", zei Kharrazi. Volgens de Iraanse ambassadeur is er voor Washington wel een taak weggelegd [illegible] bevolkingen in het Midden-Oosten ervan te overtuigen dat de VS niet uit zijn op politieke, economische en sociale overheersing van het Golfgebied.

In Irak verwachtte men de Iraakse vice-premier Saadoun Hammadi op bezoek. Dat zou dan voor de derde keer in drie weken zijn dat hij in Teheran was.

ULAANBATAAR - Over de bevroren steppes van Mongolie sluipt de honger steeds dichterbij. Het reusachtig grote, maar uiterst dunbevolkte land wordt getroffen door de strengste winter [illegible] Japan deelde [illegible] dat overwogen wordt [illegible] voedselhulp en medicijnen te sturen. Een woordvoerder van het ministerie van Buitenlandse zaken in Tokyo zei dat de Mongoolse regering gevraagd heeft om melk, graan, rijst, suiker en medicijnen. Mongolie bevindt zich al zes maanden in een economische crisis [illegible] besloot de olieleveranties te beperken.

Indonesië:

Tientallen cholera-doden

JAKARTA - Tientallen bewoners van Indonesische eilanden zijn in de afgelopen maanden door cholera om het leven gekomen. Dat heeft het Indonesische persbureau Antara vrijdag gemeld.

Op de Molukkenarchipel werden in december vorig jaar 98 doden geteld terwijl op de naburige eilanden Lakor en Luang [illegible] in januari 84 personen aan cholera overleden. Lokale [illegible] op het terrain van de gezondheidszorg [illegible] aan [illegible] water.

Politie verricht vijf aanhoudingen

Helft grote kraak in Brazilie terug

BELEM - Vijf dagen na de grootste bankoverval uit de Braziliaanse geschiedenis heeft de politie in Belem de helft van de buit teruggevonden. In een vrachtauto bevond zich nog 1,7 miljoen cruzeiros, ongeveer vijf miljoen dollar. De politie heeft vijf mensen voor verhoor meegenomen.

Begin deze week beroofde een bende van ongeveer twintig man, op het moment dat medeburgers uitbundig carnaval vierden, een filiaal van de Braziliaanse bank in Belem. De buit bedroeg drie miljard cruzeiros, een record in de geschiedenis van de criminaliteit in Brazilie.

Volgens Pedro Cesar Miranda, woordvoerder van de beroofde bank, namen de overvallers gedurende hun actie zeven personen in gijzeling, voornamelijk leden van de bewakingsdienst. Het beroofde bank-filiaal ligt op honderd meter van een politiebureau.

AGENDA BONAIRE

POLITIE: 8000
BRANDWEER: 8222
TAXICENTRALE: 8845
HOSPITAAL: 8900

LANDFILL te Lagoen: maandag t/m vrijdag van 07.00-16.00 uur; zaterdag van 08.00-12.00 uur; zondag gesloten.

OPENBARE BIBLIOTHEEK
(Openingstijden voor het publiek)
maandag en donderdag van 14.00-18.00 uur; dinsdag en vrijdag van 08.00-12.00/14.00-20.00 uur; zaterdag van 10.00-12.00 uur.
(Openingstijden voor lezers)
woensdag van 14.00-19.00 uur.

POSTSLUITING: maandag t/m vrijdag aantekende stukken om 15.30 uur; gewone stukken om 16.30 uur.

SERVICE CLUBS
Lions: informatie H. Nicolaas, tel.: 5520/ 8[..]88.
Rotary: woensdag 12.00 uur - Restaurant Beefeater.

GALERIA DI ARTE BONAIRE (Kaya Grandi 70): openingstijden: maandag t/m vrijdag van 08.00-12.00/14.00-18.00 uur; zaterdag van 08.00-12.00 uur.

POLITIECLUB (Weg naar Willemstoren): open op vrijdag van 20.00-24.00 uur; zaterdag van 12.00-24.00 uur.

LVV: openingstijden Slachthuis i.v.m. afwezigheid van de keurmeester zal tot nader order uitsluitend op donderdagen en vrijdagen geslacht en gekeurd worden.

****

KERKDIENSTEN
Sint Bernarduskerk, Kralendijk:
maandag t/m zaterdag om 18.45 uur; zondag om 08.00 en 19.00 uur.
Prömotokerk, Antriol:
maandag t/m zaterdag om 19.30 uur; zondag om 09.00 en 18.00 uur.
Ludovicuskerk, Rincon:
maandag t/m zondag om 19.30 uur.

KLACHTENBEZORGING doorgeven aan mevr. A. Wong-Loi-Sing, Kaya Cacique

****

De pot verwijt de ketel....

Cecilia: 'Booi schuldig aan Paboso-praktijken'

KRALENDIJK — Het komt de Bonaireaanse arbeiderspartij POB wat vreemd voor, dat vice voorzitter van de UPB, Ramoncito Booi nu pas met een verklaring komt over het feit dat het kantoor van de Servisio di Enseñansa i Formashon (Dienst Onderwijs) een kantoor is van de Paboso. POB-leider Cecilia zegt dat het al meer dan een jaar een publiek geheim is, dat bepaalde voormannen van de Paboso inderdaad hun dagelijkse werk niet verrichten. 'Dat is echter wel met de zegen van Ramoncito Booi van de Union Patriotico Bonairiano', aldus Carmo Cecilia.

De POB voorzitter herinnert eraan, dat vanaf de eerste dag dat de Partido Boneriano Sosial (Paboso) werd opgericht, mensen vrijgesteld werden van hun werk bij de overheid. Cecilia: 'Toen was inderdaad de stem van Ramoncito Booi niet te vernemen, want hij dacht immers dat de Paboso de UPB met rust zou laten en zijn politieke campagne voor de Staten alleen zou richten op de PDB/POB die in die tijd het bestuurscollege vormden. Nu echter blijkt, dat ook de UPB enkele gevoelige tikken krijgt van de Paboso ziet Ramoncito Booi ineens in, dat de leiders van de Paboso niet werken en het overheidskantoor waar de Dienst Onderwijs gevestigd is, misbruiken voor hun politieke doeleinden'.

Naar de mening van Cecilia had raadslid Booi er beter aan gedaan niet naar de nieuwsmedia te lopen — iedereen weet immers al hoe de gang van zaken bij de SEF is — maar als raadslid aan het BC van Bonaire moeten vragen, waarom bepaalde ambtenaren niet behoeven te werken. Volgens Cecilia is het voor de UPB echter niet mogelijk om Willem op de vingers te tikken, omdat zij zelf te veel mensen in het ambtenarenapparaat hebben, die in plaats van hun normale bezigheden hun politieke werk voor de UPB verrichten.

Cecilia: 'De politieke communiqués van de UPB worden onder werktijd en op het kantoor van de overheid samengesteld. De felicitatiekaarten voor de jarige burgers zijn niet van de overheid, maar van de UPB. Niettemin worden zij vanuit het bestuurskantoor verstuurd. Om nog maar te zwijgen over de ambtenaren en werknemers die tijdens werkuren werkzaamheden verrichten voor de UPB.'

Naar de mening van Carmo Cecilia moet Booi er maar eens voor zorgen, dat dit soort activiteiten gestopt wordt en vooral in de komende periode, waar maatregelen nodig zijn, ervoor moet waken dat de campagne niet voorbereid en gevoerd wordt op het bestuurskantoor.

Aan de andere kant verwacht Carmo Cecilia van Pabosoleider Nochi Willem, die Cecilia in zijn tijd als gedeputeerde van Onderwijs persoonlijk heeft benoemd tot waarnemend hoofd van de SEF en die dus kennelijk wel enig vertrouwen in zijn collega scheen te hebben dat hij duidelijk uitlegt dat hij wel degelijk de taak verricht waarvoor hij maandelijks zijn salaris ontvangt. 'Die uitleg hebben wij tot op heden niet mogen vernemen', aldus de POB-leider.

Naar de mening van Cecilia, ex-gedeputeerde en momenteel voorzitter van de Partido Obrero Boneriano, werkzaam als onderwijs aan de overheidsschool, dient een politiek leider het goede voorbeeld te geven aan de bevolking. Hij dient zijn werk te verrichten en geen misbruik te maken van de gemeenschap, aldus Cecilia die er met nadruk op wijst, dat hij dit zeker niet ziet als een persoonlijke aanval.

Cecilia: 'De POB geeft in deze een duidelijke mening over wat een politieke leider dient te zijn. En als Pabosoleider Nochi Willem inderdaad de verklaring van Ramoncito Booi ten onrechte vindt, dan zal Willem op een goed gedocumenteerde wijze duidelijk moeten maken, dat Booi ongelijk heeft. Willem moet dan alle andere verhalen, die niets met de zaak te maken hebben gewoon achterwege laten'.

Amfibische landing op Bonaire

■WILLEMSTAD/KRALENDIJK — *In de nacht van donderdag op vrijdag zijn amfibische landingen uitgevoerd op Bonaire in het kader van de grootscheepse oefening 'High Quality'. Van 02.00 tot 04.00 uur voerden de dinghies af en aan. Twee Fokker-27M toestellen voerden diverse vluchten uit van en naar Aruba om een deel van de 22e Infanterie Compagnie over te brengen. De 'blauwen' maakten Kralendijk veilig zodat daar de Hr. Ms. Piet Heyn en de Hr. Ms. Pelikaan troepen en materieel aan land konden zetten. In de loop van gisteren volgde een opmars naar het noordwesten van Bonaire. Daar stootten 'de blauwen' vanmorgen op hevige tegenstand van 'oranje' eenheden. Vandaag zal de Pelikaan de laatste lading voertuigen vanuit Curaçao overvaren naar Bonaire.*

'Papa Statia': 'Kritiek ontaardt in zaaien haat'

KRALENDIJK — Volgens de nestor van de Bonaireaanse politiek, Camile 'Papa' Statia, stijgen de politieke activiteiten in het zicht van de verkiezingen van 12 april zienderogen. Naar zijn mening krijgt de bevolking een waterval van politieke verklaringen in positieve of negatieve zin over het hoofd die alle terug te leiden zijn tot de problemen op het gebied van beleid, de komende structuur en misschien zelfs ook wel het persoonlijke vlak.

Papa Statia: 'De UPB heeft de afgelopen twintig jaar een enorme bijdrage geleverd aan de ontwikkeling van Bonaire. Dan zullen voor- en tegenstanders moeten beamen als zij op Bonaire rondkijken. Er waren hoogte- en diepte punten in die periode, evenals er fouten zijn gemaakt. Die fouten ontstonden echter door menselijke tekortkomingen en waren niet kwaad bedoeld'.

Toch weet Papa Statia wel, dat er kritiek mag zijn in een democratie, hoewel hij echter niet zo gelukkig is met de kritiek die van de zijde van de Paboso wordt losgelaten op de UPB.

Statia: 'Die kritiek is namelijk gebaseerd op het zaaien van haat onder de bevolking tegen het bestuur, dus tegen de UPB in de hoop dat deze haat zal opbloeien en dat de oneerlijke glimlach en de schijnheiligheid aan de macht komen'.

Statia verwijst ook naar hetgeen bereikt is op het gebied van de sport en met name het stadion en hij vraagt zich af of Pabosoleider Nochi Willem hem kan mededelen waarom de lichten in het stadion nog niet zijn gemaakt en wat eigenlijk de inkomsten zijn geweest over de afgelopen vijf jaren.

Ten slotte vraagt Papa Statia hoeveel geld er aan representatiekosten is misbruikt en daarmee gaat de ex-minister en het huidige statenlid op een stoel zitten die hem momenteel niet toebehoort. De stichting stadion is namelijk een semi-overheidsinstelling, die gesubsidieerd wordt door het BC, waarin Papa Statia niet is vertegenwoordigd. Papa Statia verzucht in zijn (eerste, maar naar hij zegt niet zijn laatste verklaring) dat Willem schijnbaar vastgeplakt zit aan het stadion en dat het voor de sport op Bonaire beter zou zijn, wanneer Willem van die plaats verdween.

75 jaar fraters doet weer van zich horen

KRALENDIJK — Ofschoon de activiteiten van de voornoemde commissies 75 en 100 jaar Fraters op Bonaire niet de revenuen hebben gebracht die ervan werden verwacht, heeft voorzitter Julio Herrera medegedeeld, dat opnieuw getracht zal worden de bevolking wakker te schudden voor het goede werk van de fraters. Tussen de regels door zegt Herrera dat het een schande is dat de OKSNA (Overlegorgaan Culturele Samenwerking Antillen) een bedrag van fl.20.000,- beschikbaar heeft gesteld om een standbeeld op te richten.

Wat Herrera verzuimt te zeggen is dat de ontwerper van het beeld en het voormalige lid van de commissie Frans Booi samen met gedeputeerde Cai Marsera onverwacht de steun van de OKSNA heeft gevraagd om zeker te zijn dat het beeld van Frans Booi op de ruim een jaar geleden reeds gemetselde piedestal geplaats kan worden. Het geld daarvoor is er dus en het schijnt dat de commissie nu — onder invloed van de commentaren van een ochtendblad en een middagkrant — het beschikbare geld niet kan accepteren.

Julio Herrera, ex-waarnemend gezaghebber van Bonaire en ex-onderwijzer aan de inmiddels opgeheven fraterschool doet een beroep op de bevolking om waardering in klinkende munt kenbaar te maken. De huidige commissie nog steeds onder voorzitterschap van Julio Herrera bestaat nu uit Eddie Sillie, Papa Statia, Doei Clarenda en Zuster Virginia. Geld kan bij de ABN en de MCB gestort worden.

Oorzaak niet bekend explosie vuurwerkfabriek

CULEMBORG - Het slechte weer bemoeilijkt het onderzoek naar de oorzaak van de explosie in de MS Vuurwerkfabriek in Culemborg, Nederland. Daarbij zijn twee mensen omgekomen.

Sporenonderzoek is door de hevige sneeuwval nauwelijks mogelijk, aldus vrijdag burgemeester M. Bloemendaal van de Gelderse gemeente. Men heeft zelfs geen vermoeden wat de oorzaak kan zijn. De politie gaat er niet vanuit dat er verband bestaat tussen eerdere dreigementen aan het adres van de eigenaar Koolen van de vuurwerkfabriek. De omgekomenen zijn een 39-jarige dochter van Koolen en een 35-jarige schoonzoon.

Handelstekort VS verminderd

WASHINGTON - De Verenigde Staten hebben in december vorig jaar een tekort op de handelsbalans geboekt van 6,25 miljard dollar tegenover een herzien tekort van 8,9 miljard dollar in november. Eerder werd voor november een tekort gemeld van 9,70 miljard dollar. Dat heeft het Amerikaanse ministerie van Handel vrijdag bekendgemaakt. Over geheel 1990 heeft het Amerikaanse tekort op de handelsbalans 100,99 miljard dollar bedragen. Dat is het kleinste tekort sinds 1983.

"Ik vrees dat de terugslag van de huidige ontwikkelingen zal zijn dat het slaan van CULTURELE BRUGGEN moeilijker wordt." Aldus minister Hedy d'Ancona van WVC tijdens de opening van het Arabisch Literar festival in de Balie in Amsterdam. Volgens haar kan de Golfoorlog er toe leiden dat de verschillende culturen in Nederland zich voor elkaar afsluiten als gevolg van vrees en vervreemding. "Ik zeg niet dat het gebeurt. Omgekeerde bewegingen zijn ook denkbaar, zoals de toenadering tussen de Islamitische en Joodse wereld in Nederland", aldus de bewindsvrouwe. Voor "echte toenadering" zijn moed en grote inspanningen nodig.

***

BZ-minister Van den Broek kon uit de voorstellen van Irak niet anders dan "een SOMBERE CONCLUSIE" trekken. De vele randvoorwaarden die Irak aan de terugtrekking uit Koeweit verbindt, hebben veel weg van het "opgeven van heel veel huiswerk aan de geallieerden met als doel een staakt het vuren te bereiken", aldus Van den Broek. Het voorstel van Irak voldoet echter niet aan de V-raad-resolutie waarin sprake is van een onvoorwaardelijke terugtrekking, zo stelt de bewindsman. "Het aanbod van Irak heeft daardoor sterk aan kracht ingeboet", aldus Van den Broek. Daarom ook kan er geen sprake zijn van een staakt het vuren. Ook verwacht hij niet dat de geallieerden op basis van deze voorstellen bereid zullen zijn tot uitstel van de grondoorlog.

***

Tijdens het EG-ministersbezoek aan Moskou zal Van den Broek, samen met zijn EG-collega's van Luxemburg en Italië, de voorstellen van Irak wel aansnijden bij de Sovjets. Hij ziet echter op dit moment WEINIG RUIMTE voor een apart EG-initiatief, zolang Saddam Husayn niet onvoorwaardelijk aan de relevante resoluties van de V-raad wenst te voldoen. "Wat heb je aan een poging om een staakt het vuren te bereiken, als later blijkt dat Irak een dergelijke adempauze alleen maar heeft gebruikt om de militaire verliezen aan te vullen", aldus Van den Broek.

***

EEN MAAND OUD is de Golfoorlog zondag. Het was een maand waarin Nederland enkele vredesdemonstraties ten spijt zijn militaire en humanitaire bijdragen gestaag uitbreidde. Het aantal Nederlandse militairen in het Golf-gebied is opgelopen tot ongeveer duizend. De militaire uitgaven (transport, munitie, verzekeringen en dergelijke) bedroegen de afgelopen maand ongeveer 33 miljoen gulden. In de periode voor het uitbreken van de oorlog kostte de Golfcrisis de Nederlandse staat ruim 165 miljoen.

***

Karel van Miert, de EG-COMMISSARIS voor Transportzaken, heeft een aantal maatregelen voorbereid om de Europese luchtvaartmaatschappijen te helpen. De verkeren, mede als gevolg van de Golfcrisis, in grote problemen. Volgens een commissiewoordvoerder wil Van Miert de EG-lidstaten voorstellen om de BTW op vliegtuigbrandstof te beperken tot 9 procent. De EG-commissaris wil verder regeringen de kans geven - tijdelijk - de luchtvaartmaatschappijen financieel bij te staan. Van Miert en zijn collega voor Concurrentiezaken, Leon Brittan, willen de luchtvaartmaatschappijen verder toestaan iets soepeler om te gaan met de strenge Europese concurrentieregels.

***

De bedrijvigheid op SCHIPHOL neemt aanzienlijk af. De afgifte van exportdocumenten is met zeker 40 % gedaald.

MENSEN

■*Onlangs bracht de Venezolaanse televisiepresentator Gilberto Correa een beleefdheidsbezoek aan de gedeputeerde van Toerisme, de heer Ruben Page. Correa was voor het Carnavalsfeest op ons eiland en het is de bedoeling dat vandaag in zijn wekelijks programma 'Sabado Sencacional' beelden van het Curaçaose carnaval worden uitgezonden.*

Arno Breker overleden

In Dusseldorf is woensdag de controversiele beeldhouwer **Arno Breker** overleden. De 90-jarige Breker is vooral bekend geworden door zijn buitenmodel beelden die de grootheidswaan van de nazi's vorm gaven. Breker overleed in zijn slaap, zo hebben de Duitse media vrijdag bericht.

Breker genoot zijn opleiding in de jaren twintig in Dusseldorf en Parijs. Na de machtsovername door Hitler en zijn NSDAP vertrok hij naar Berlijn. Hier kreeg hij meerdere opdrachten voor de Olympische spelen van 1936.

Na de Tweede Wereldoorlog verdedigde Breker zich tegen zijn critici door te verklaren dat hij slechts de menselijke vorm had willen verheerlijken en niet het gedachtengoed (ariërs en ubermenschen) van de nazi's. Zijn stempel als nazi-kunstenaar raakte hij echter nooit kwijt. In zijn latere carriere legde hij zich toe op bustes van artiesten en politici.

Birgit Amber heeft een broertje!

VICTOR

Johannetta & Jan Brouwer
Pelikaanweg 77
Curacao, 14 februari 1991.

GM verkoopt wolkenkrabber

Het Amerikaanse automobielconcern **General Motors** (GM) heeft zijn wolkenkrabber in New York verkocht. De verkoopprijs is niet bekendgemaakt, maar de transactie zal een eenmalige winst van 600 miljoen dollar opleveren ten gunste van het resultaat over het eerste kwartaal van dit jaar, aldus GM vrijdag. De mededeling komt een dag nadat het concern over het vierde kwartaal van 1990 een recordverlies rapporteerde van 1,62 miljard dollar.

Het gebouw van vijftig verdiepingen staat aan Fifth Avenue. De koper is het onroerend-goedbedrijf Corporate Property Investors. De opbrengst van de transactie, die al vorige maand werd afgerond, kan GM op het ogenblik goed gebruiken. Het concern is in ernstige problemen geraakt door het inzakken van de autoverkoop in de Verenigde Staten. Ook concurrent Ford maakte donderdag een enorm verlies over het vierde kwartaal van 1990 bekend.

Wega di Number Kòrsou

6 5 7 3 9 6 10 7 4 2

6053
3120
5500

Rookverbod

Gezondheidsorganisaties uit Noord-Amerika en Europa hebben vrijdag in de Canadese hoofdstad Ottawa een initiatief gelanceerd dat ertoe moet leiden dat in het jaar 2000 - of zoveel eerder als mogelijk - een **rookverbod** is ingesteld op alle nationale en internationale vluchten.

Ken Kyle, voorzitter van de Canadese kankerbestrijding, kondigde het initiatief in Ottawa aan met de woorden: "de bevrijding van alle vliegreizigers is begonnen". Het is de bedoeling dat functionarissen van gezondheidsorganisaties bij regeringen en internationale instellingen, waaronder de internationale burgerluchtvaart organisatie, gaan aandringen op rookvrije vliegreizen.

Volgens Kyle is een meerderheid van de vliegreizigers nu al voorstander van een rookverbod. **Het initiatief voor rookvrije vluchten werd in Ottawa geopenbaard omdat de Canadese regering al in 1988 een rookverbod heeft uitgevaardigd op nationale vluchten die korter duren dan twee uur. Vorig jaar is het verbod uitgebreid naar alle nationale vluchten.** In de Verenigde Staten zijn eveneens rookbeperkingen op nationale vluchten aangebracht.

NBC

ZATERDAG

21.00 Amen
21.30 The Fanelli Boys
22.00 Golden Girls
22.30 Empty Nest
23.00 Carol & Company
23.30 Dear John.

ZONDAG

21.00 Real Life With Jane Pauley
21.30 Expose
22.00 NBC Sunday Night at the Movies

In 1962 verongelukt
Dakota C-47 geborgen

Een expeditie van de koninklijke luchtmacht is er in Irian Jaya, het voormalige Nederlands Nieuw-Guinea, in geslaagd stoffelijke resten van de inzittenden van een in 1962 verongelukte **Dakota C-47 te bergen**. Het onderzoek heeft echter geen nieuwe gegevens opgeleverd over de oorzaak van het ongeluk, zo meldt de defensiekrant van het ministerie van Defensie donderdag.

De vijf man tellende expeditie vertrok vorige week vrijdag. In 1974 besloot de luchtmacht aanvankelijk van berging af te zien omdat de operatie volgens deskundigen onmogelijk zou zijn omdat de Dakota op grote hoogte en midden in oerwoud is neergestort.

Nadat Harry Rudolph, zoon van de bij de ramp omgekomen vliegtuigmonteur, vorig jaar op eigen houtje het wrak wist te bereiken, nam de luchtmacht contact op met andere nabestaanden. Die lieten weten berging alsnog op prijs te stellen. Het toestel had acht mensen aan boord.

De expeditie heeft de wrakstukken aangetroffen verspreid over een berghelling op 4160 meter hoogte. Voortdurende regenval en drassige grond bemoeilijkten de expeditie. Met schoppen, harkjes en plamuurmessen ondernzochten de leden het gebied rond het wrak. De expeditieleden hebben een kistje met beenderen gevonden dat in 1981 door een groep Indonesische studenten was verzameld. Ook hebben ze zelf botdelen aangetroffen.

In overleg met de Indonesische autoriteiten zal worden besloten wat er met de stoffelijke resten zal gebeuren. Het team heeft als herinnering aan de rampvlucht in een rotswand nabij de plaats van het ongeluk een gedenkplaat met de namen van de slachtoffers aangebracht. Het team wordt 20 februari terug verwacht in Nederland, aldus de defensiekrant. De nabestaanden van de slachtoffers zijn inmiddels ingelicht, aldus een woordvoerder.

De oorzaak van het ongeluk is naar alle waarschijnlijkheid een navigatiefout geweest. De expeditie heeft geen nieuwe gegevens opgeleverd over de oorzaak. Het gerucht dat het toestel destijds zou zijn neergeschoten, klopt volgens een woordvoerder van de luchtmacht niet.

Kritiek op onderzoek nieuw antibiotica

Geneesmiddelenfabrikant Abbot geeft artsen 250 gulden als ze vijf recepten uitschrijven voor het **nieuwe antibioticum** claritromycine. Dit meldt het Pharmaceutisch Weekblad van de apothekersorganisatie KNMP.

De fabrikant noemt het een fase-IV- onderzoek (onderzoek nadat een middel op de markt is gebracht) en probeert volgens het blad 1.250 artsen "zo gek te krijgen" dat ze vijf recepten uitschrijven. De apothekers zijn over het produkt summier ingelicht en over het onderzoek helemaal niet.

Het PW spoort apothekers aan om in het regelmatige overleg met de artsen in hun regio krachtig stelling te nemen tegen dit onderzoek: "het dient geen ander doel dan de promotie van het produkt en vormt zo een regelrechte bedreiging voor menig regionaal antibioticabeleid".

Het blad uit ook kritiek op een "trial" met een nieuw combinatiepreparaat, corenitec van Merck Sharp en Dohme. Daarin zijn weliswaar twee al bekende elementen samengevoegd, maar apothekers hebben doorgaans bezwaren tegen dit soort "vaste" combinaties. In het kader van het onderzoek moeten artsen het middel aan twintig patiënten voorschrijven. Als beloning krijgen ze een computer met een huisarts-automatiseringspakket.

De ministerraad is het donderdag eens geworden over de **algemene wet** gelijke behandeling. Minister Dales (Binnenlandse zaken) zal het wetsvoorstel binnenkort bij de Tweede Kamer indienen.

De wet bevat een verbod op discriminatie op grond van godsdienst, levensovertuiging, politieke gezindheid, ras, geslacht, seksuele gerichtheid of burgerlijke staat.

TBS

ZATERDAG

15.35 Movie: '2010' (1984 Roy Scheider)
18.05 Fishing with Roland Martin
18.35 Fishin' with Orlando Wilson
19.05 World Championship Wrestling
21.05 Basketball: Seattle Supersonics at Atlanta Hawks
23.20 US Olympic Gold
01.20 Movie: 'Tag: The Assassination Game' (1982 Robert Carradine)
02.20 Night Tracks®
06.20 Night Tracks®

ZONDAG

13.35 Movie: 'Land That Time Forgot' (1975 Doug McClure)
15.35 Movie: 'People That Time Forgot' (1977, Patrick Wayne)
17.35 Happy Days
18.05 Tom & Jerry;s Funhouse
18.35 Captain Planet
19.05 NWA Main Event
20.00 Movie: 'Soylent Green' (1973 Charlton Heston)
22.00 Nat'l Geo. Explorer
22.30 Nat'l Geo. Explorer
23.00 Nat'l Geo. Explorer
23.30 Nat'l Geo. Explorer
24.00 Network Earth
24.30 Beauty Breakthrough.

HBO

ZATERDAG

16.00 Can a Guy Say No
17.00 Movie: 'Heaven Can Wait' (1978)
19.00 Movie: 'Somebody Has To Shoot the Picture' (1990)
21.00 Blue Steel (R) (1990, Jamie Lee Curtis, Ron Silver)
23.00 One-Night Stand
24.00 Fatal Beauty (R) (1987, Whoopi Goldberg, Sam Eliott)
01.20 Movie: 'Third Degree Burn' (1989)
03.00 Movie: 'Bloodfist' (1989)
04.30 Movie: 'Altered States' (1980)
06.15 Movie: 'Blue Steel' (1990)

ZONDAG

14.00 Chimps: So Like Us
14.30 Movie: 'Tap' (1989)
16.30 Movie: 'Nate & Hayes' (1983)
18.30 Movie: 'The Experts' (1988)
20.00 Runaway (PG13) (1984)
22.00 Downtown (R) (1990)
23.30 Doing Time: Life Inside The Big House
24.30 Movie: 'Flashback'
02.20 Movie: 'Action Jackson (1988)
04.00 Movie: 'Cujo' (1983)
05.35 Movie: 'Stewardess School' (1986)

TELECURAÇAO

ZATERDAG

17.00 Telefiesta met tante Irma;
18.57 Kòktel Turístiko met Captain Sterling;
20.00 Telenotisia;
20.30 Teatro Klasiko;
22.00 Wega di Number Kòrsou;
22.07 Estreno;
23.30 Sluiting.

ZONDAG

16.00 Sena di Señor;
17.00 Sala di Konsierto;
17.50 Wega di Number Kòrsou;
18.00 Di bishita ku.....;
18.30 E Oloshi/Wil di Suerte;
19.30 Modísima met Saida en Anne-Marie;
20.00 Telenotisia;
20.30 Shete Dia;
21.00 Best Seller;
22.00 Easy Street;
22.30 Santo Domingo Invita;
23.30 Sluiting.
(wijzigingen voorbehouden)
******

AMIGOE Fax: 674524 Tel: 672000

UITGEVERIJ AMIGOE N.V.
Scherpenheuvel z/n of P.O.B. 577
Curaçao N.A.
Giro 440.000
Bankrek. nr.: 11-07-313
Algemene Bank N.V.
Bankrek. nr.: 874.825.10
Maduro & Curiel's Bank N.V.

CURAÇAO
Centrale (alle afdelingen) 672000

Directie:
Ingrid de Maayer-Hollander
Leeward News Holding

Hoofdredactie:
Peter Dicker (Hoofdredacteur)
A. van Leeuwen(adjunct-hoofdredactrice)
N. Hendrikse (eindredacteur ÑAPA)

Overige leden Redactie:
Toon van Dongen, Jacoline Steegstra, Bob Harms, Sheila Rhodes (secretaresse), Chris van Grol (sportmedewerker), Solange Isselt (opmaak) en Ken Wong (fotograaf)

ADVERTENTIE-AFDELING
Acquisitie:
Viola Bernardus en Janny Naaldijk
Aanname advertenties:
Maandag t/m vrijdag van 07.30-15.30 uur
Alle advertenties voor de komende dag moeten 1 dag van tevoren vóór 15.30 binnen zijn.

ZOEKERTJES verschijnen op dindag en vrijdag en kunnen iedere dag tussen 07.30-15.30 uur worden opgegeven, behalve op zaterdag.

Alleen zoekertjes die op maandag en donderdag vóór twaalf uur binnen zijn, kunnen de dag daarop (dus dinsdag en vrijdag) verschijnen.

UITGEVERIJ AMIGOE ARUBA
Caya G.F. Betico Croes 110
Tel: 24333 (drie lijnen)
Faxnummer: 22368

Eindredacteur/Directeur
Jos van der Schoot
Redactie: Ramiro Tromp, Anna Tromp-Van der Schoot, Djisbie Franken (fotograaf)
Advertentie-afdeling: Etleen Clemencia-Landsmark

BONAIRE
Correspondent:
Hubert Linkels, Kaya Gobernador N. Debrot 154 tel: 8627

SINT MAARTEN
Correspondent:
Eddie Williams, P.O Box 366, tel: 22580 / 22764
Faxnummer: 25868

Abonnementen en advertenties:
The Chronicle, Grounddove Road, Pointe Blanche, tel: 23919.

ST. EUSTATIUS:
Vertegenwoordigster / Correspondente:
Mevrouw Peggy van de Horde, Whitewallweg 1

HILVERSUM
correspondenten:
B. Jos de Roo en Victor Hafkamp: Radio Nederland Wereldomroep (tel: 035-724300)

Persagentschappen: ANP en AP
Samenwerkingsovereenkomst met The Miami Herald, De Haagsche Courant, De Brabantse Pers

DRUKKERIJ: Rotaprint N.V.

DISTRIBUTIE (abonnementen):
Curaçao: Districo N.V. Tel: 370503, 370504 en 370304

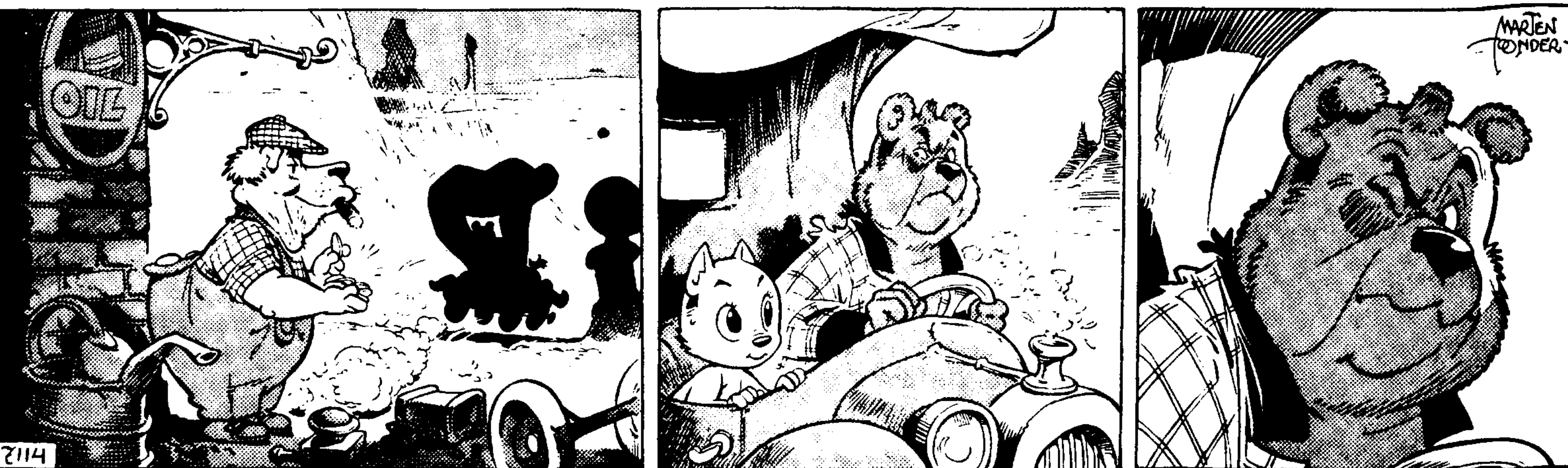
Voor klachten gelieve deze nummers op te bellen. Het abonnementsgeld kan ook betaald worden via Giro rek. nr: 208.000, Maduro Bank rek. nr: 286.330.08 en ABN rek. nr: 11.15.626
Aruba: Caya G.F. Betico Croes 110, tel: 24333
Bonaire (abonnementen en incasso): mv. A. Wong-Loi-Sing, Kaya Cacique 4

Losse nummers 60 cent:
Abonnementsprijs op alle eilanden van de Nederlandse Antillen **vijftien gulden per maand**

Buiten Antillen (Nederland):
NAf. 80,15 per maand (luchtpost) of NAf. 24,-- per maand (zeepost); jaarlijks vooruit te betalen

Heer Bommel en de Waarde-Ring

door Marten Toonder

7114 — Heer Bommel zweeg verder. Neerslachtig slofte hij achter Tom Poes aan naar de garage, en somber keek hij toe hoe de auto-hersteller de goudstukken in ontvangst nam en een kwitantie tekende.

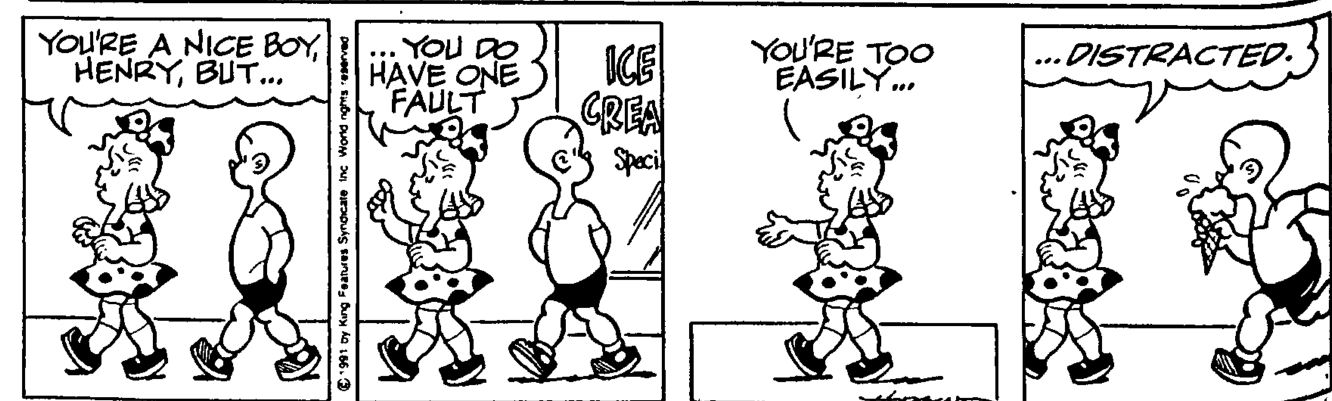
Daarop klom hij moeilijk achter het stuur en startte de Oude Schicht. 'Dit is allemaal nog goed afgelopen', zei Tom Poes, toen ze wegreden. 'Het had erger kunnen zijn, want ik had nooit gedacht, dat die rovers u zouden laten gaan'.

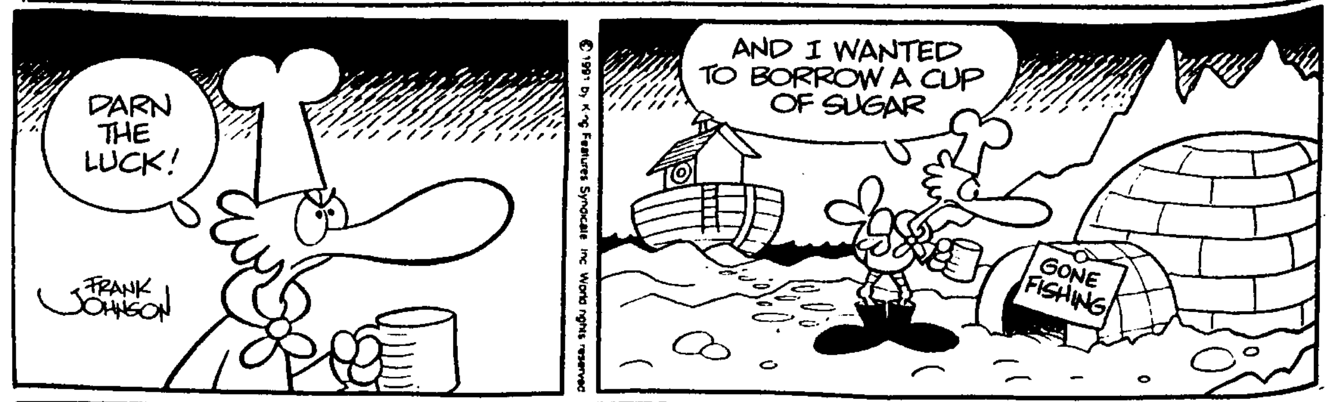
'Goed afgelopen!' herhaalde heer Ollie vol bitterheid. 'Mijn oog klopt, mijn rug gloeit en mijn maag brandt! Maar ik laat dit niet op mij zitten. Ik ga de rovers bij de politie aangeven, en dan zal je wat beleven. Dit wordt de grootste rechtzaak van deze eeuw!'

'Hm,' mompelde Tom Poes. 'Vindt u groot nog steeds prettig? Hebt u er nog niet genoeg van?'

Heer Bommel gaf niet direct antwoord. Met een frons stuurde hij het gereviseerde voertuig door de vallende avond, en het was duidelijk dat hij ten prooi was aan tegenstrijdige gevoelens.

'Ik heb veel geleerd', sprak hij tenslotte. 'Door lijden en ontbering zie ik nu in, dat veel niet altijd lekker is, en groot niet altijd mooi. Maar grote rechtvaardigheid en grote edelmoedigheid zijn sieraden voor een heer; leer dat van mij jonge vriend. Dat is een natuurwet en die zal ik uitdragen; de waarde-ring van Hocus Pas zal mij daartoe in staat stellen!'

…na-directeur Palm:

…ekomst Antillen goed bij creatief denken

= door Mike Willemse =

…AAG/WILLEMSTAD — 'De tijd van 'navel-… …moet definitief afgesloten worden. De Antil-… …landen moeten zich naar buiten keren', zegt …directeur drs Frits Palm. 'Het gaat erom …dig in te spelen op de trends in de wereldeco-… …spelen op nieuwe mogelijkheden van dienst-… …g en het vervuilen van intermediaire en …ncties in de economische processen van de …' vervolgt Palm in een artikel van het blad …'.

…iet binnen de zes door het KABNA geformu-… …prioriteiten van toekomstig hulpbeleid (die …wat worden als het verbeteren van de 'institu-… …frastructuur'), goede economische mogelijk-… …oor de Nederlandse Antillen en Aruba.

…ecteur van het …voor Nederlands-… …e en Arubaanse …en Haag weet wel …onomische mog-… …an de Antillen en …. Palm heeft een …wachting van de …ng van de landen …Amerika: 'Alge-… …erkend dat de …eus' wakker wordt …e ontwikkelingen …gevolgd moeten … te kunnen profi-… …het grote economi-… …tieel dat deze …egenwoordigen'. …aanwezigheid van …de eilanden zegt …factor mens is heel …op de Antillen en …voor een groot deel …oor de aangegeven … het gebied van …ning'. Hij zegt met …nderwijs heeft dan …oge prioriteit bij …A. Het bestaande …el op de Antillen …mt niet verloren

…steeds meer een …enscheppend …daarmee op den …financiële draag-… …de Antillen en …ond is veel waar-… …lgens Palm, dan …afhankelijkheid van Nederland als donor-eiland'. Palm bedoelt hiermee dat de Nederlandse ontwikkelingshulp zeker niet de vorm moet krijgen van een structurele subsidie.

BERADEN

Nu het er naar uitziet dat er een duurzame relatie tussen Nederland, de Antillen en Aruba zal blijven moet Nederland volgens Palm zich nadrukkelijk gaan beraden over de aanwending van de middelen die Nederland ter beschikking stelt voor hulpverlening.

Vandaar dat het KABNA-beleid er in de jaren '90 op is gericht het accent met betrekking tot de ontwikkeling vooral te richten op het professionaliseren van het bestuurlijk apparaat en minder op fysieke projecten.

'De heroriëntatie moet bijdragen aan de doelstelling om het mogelijk te maken de welvaartverschillen tussen de verschillende landen van het Koninkrijk te verminderen met waar nodig Nederlandse hulp en tegelijkertijd behoud van ieders autonomie', zegt de directe adviseur van minister Hirsch Ballin.

In dit kader kwam het KABNA vorig jaar met een nota met de inmiddels veel besproken zes prioriteiten van toekomstig hulpbeleid. Desondanks liet de Antilliaanse minister van Ontwikkelingssamenwerking Jopie Giskus toen weten in februari 1991 met een (tegen)nota te zullen komen, van een speciaal daarvoor in het leven geroepen commissie.

Palm blijft echter optimistisch: 'Indien het lukt om meer aandacht en zorg te besteden aan de 'institutionele infrastructuur' en als de Antilliaanse eilanden creatief en innovatief in kunnen spelen op de genoemde mogelijkheden ligt er naar mijn mening een voorspoedige toekomst in het verschiet'

…LS - Diego Mara-… …eeft niet direct … tegenaanval …, nadat justitie …ls heeft bekend …t hem ervan te …en betrokken … bij handel in …n middelen en ….

…tig-jarige Argen-… …klaarde dat de … gebeurtenissen …nlijk niet ver-… Op het moment …aankondigde aan … van het seizoen … willen verlaten, …ik mij moeilijk … de hals zou … de drie maanden … hier nog resten …g wel meer ver-… …kop opsteken. Ik … maar op mij …

…mijn advocaten …k welke tegen-… …len moeten …omen. Het lijkt …waarschijnlijk dat wij genoegdoening zullen vragen voor de smaad, die mij is aangedaan. Wanneer ik in het proces gelijk krijg en een schadeloosstelling ontvang, zal ik dat bedrag beschikbaar stellen aan de armen in Napels.'

De officier van justitie in Napels heeft overigens op geen enkele manier laten blijken hoe direct Maradona betrokken is bij de zaak die de politie in onderzoek heeft.

De belangstelling richt zich in de eerste plaats op een achttal leden van een criminele groep die de hand zou hebben in de handel in verdovende middelen en prostitutie. Volgens afgeluisterde telefoongesprekken zou Maradona belangstelling hebben getoond voor beide artikelen die de hoofdverdachten van deze Camorra-groep in de aanbieding hadden.

In Thailand:

Honderd doden bij ramp met dynamietauto

BANGKOK - In het zuiden van Thailand zijn vrijdag meer dan honderd mensen om het leven gekomen toen een vrachtwagen met dynamiet over de kop sloeg en ontplofte. Dat heeft de politie bekend gemaakt.

Het ongeluk gebeurde in een scherpe bocht van de weg, op zestig kilometer van de stad Phang-Nga even ten noorden van het vakantie-eiland Phuket. Politie- en provinciefunctionarissen meldden dat het dynamiet pas ontplofte ongeveer een uur nadat de vrachtwagen over de kop was geslagen. De meeste slachtoffers vielen dan ook onder mensen die naar het ongeluk kwamen kijken. Door de kracht van de explosie werden zo'n vijftig huizen in de omgeving verwoest.

Vorig jaar september kwamen in Thailand nog tachtig mensen om het leven toen een vrachtwagen met vloeibaar gas verongelukte op een drukke kruising in Bangkok. De regering kondigde daarna aan dat de voorschriften voor voertuigen met gevaarlijke lading verscherpt zouden worden.

Slovenië scheidt zich spoedig af

LJUBLJANA - Slovenië gaat zich afscheiden van Joegoslavië. Volgens de Sloveense krant "Delo" is door alle partijen gezamenlijk een document voorbereid dat door het parlement in Ljubljana zal worden aangenomen. Als het het document wordt geëffectueerd, verliezen Joegoslavische organen in Slovenië al hun rechten. Bij de scheiding van Slovenië en Joegoslavië moeten de financiële banden volgens het internationale recht worden ontrafeld, zegt het document.

…voor Peru

…D - De Duitse …tie Medeor heeft … miljoen water-… …bletten beschikbaar gesteld voor Peru, welk land getroffen wordt door een cholera-epidemie. De distributie daarvan is toevertrouwd aan de Wereld Gezondheids-organisatie WHO. Het aantal doden als gevolg van de cholera ligt al boven de honderd.

HET WEER

WEERSVERWACHTING geldig tot morgenmiddag 12.00 uur:

Licht tot half bewolkt, tijdelijk zwaar bewolkt met voornamelijk in de nacht- en ochtenduren kans op een plaatselijke bui. Vandaag: matige tot vrij krachtige af en toe krachtige oostelijke wind (tussen twaalf en twintig knopen).

Morgen: afnemend naar matig (tussen acht en vijftien knopen).

WEEROVERZICHT:

Door toenemende aanvoer van vochtige en onstabiele lucht boven het Caribisch gebied, gecombineerd met een afzwakkend windveld, zal de mogelijkheid tot buienontwikkeling geleidelijk aan toenemen. Hierdoor kan er in de komende verwachtingsperiode een plaatselijke bui boven de Benedenwindse eilanden tot ontwikkeling komen.

OVERZICHT WEERSGESTELDHEID

Vanmorgen 08.00 L.T.		Afgelopen 24 uur		
Station	Het weer	Max	Min	Neerslag mm
Aruba	licht bewolkt	30	26	0.0
Bonaire	zwaar bewolkt	32	25	0.0
Curaçao	half bewolkt	29	26	0.0
St Eustatius	licht bewolkt	29	23	0.0
St Maarten	licht bewolkt	30	24	0.1
Amsterdam	nevel	-	3	0.0
Chicago	licht bewolkt	-11	-17	0.0
Boston	licht bewolkt	6	-11	1.5
New York	licht	6	-9	0.3
Detroit	half bewolkt	-6	-17	0.0
Kingston	zwaar bewolkt	31	23	0.0
Philadelphia	licht bewolkt	4	-8	[illegible]
Miami	licht bewolkt	24	6	0.0
Port of Spain	licht bewolkt	32	23	0.0
San Juan	licht bewolkt	31	22	0.0

Door Revolutionaire raad Irak:

Kuwayt: verraderlijke elementen in aanbod

DEN HAAG - De ambassade van Kuwayt in Den Haag heeft vrijdag in een reactie op de verklaring van Irak dat het bereid is tot terugtrekking uit het bezette emiraat, verklaard dat de aankondiging van Baghdad enkele verraderlijke elementen bevat en onvoldoende is.

In een verklaring wees de Kuwaytse ambassade er op dat het de eerste maal is dat … te trekken uit Kuwayt. De aankondiging door Baghdad wijst er volgens de ambassade op dat de grote internationale druk op Irak begint te werken en dat het bewind met trillende handen verklaringen gaat uitgeven.

Volgens de Kuwaytse ambassade bevat de Iraakse verklaring enkele verraderlijke elementen en is zij op tal van punten onvoldoende. Zo kan een … het … … de volledige uitvoering van de twaalf Veiligheidsraadsresoluties, waarvan de belangrijkste de erkenning van Kuwayt als een soevereine staat en het herstel van zijn wettige regering betreffen.

Aanslag in Pakistan

QUETTA - Zes personen zijn om het leven gekomen bij een zware bomexplosie in het gebied Chaghi in de Pakistaanse provincie Baluchistan. Bij deze explosie - dicht bij de grens met Iran en Afghanistan - raakten ook ten minste … personen gewond. De aanslag … grote materiële schade aan winkels terwijl enkele auto's volledig werden vernield. De politie sprak van een aanslag, maar had zaterdagochtend nog geen idee van de daders.

WASHINGTON - Na weken van onderhandelingen zijn de bankautoriteiten in de Verenigde Staten het met de commerciële banken eens geworden over een plan om het Fonds voor Verzekeringen van banktegoeden te vergroten, zo is in Washington bekendgemaakt. In principe wordt het fonds uitgebreid met tien miljard dollar.

WAARSCHUWING

De commandant van de marinebasis Parera maakt bekend dat er schietoefeningen worden gehouden.

Op de schietbaan Hato.
DINSDAG 19 FEBRUARI 1991
van 08.00 tot 14.00 uur.

Onveilig zeegebied
± 4000 meter uit de kust.

TE HUUR:

Volledig ingericht APPARTEMENT
inclusief water, gas, exclusief licht met airco.
NAf. 250.00 per week
Inlichtingen: Tel.: 683459

Zondag 17 februari vanaf 12.00 uur af te halen de echte:

INDONESISCHE RIJSTTAFEL

met sajur labu siam, sambel goreng telor, kip, Atjar, sate, frikadel, vlees, sambel goreng harie, pisang goreng, kroepoek, sambel badjak.
NAf. 19.00
Ook hebben wij Bami en petjil met lontong of rijst.
Familie Kerpen
Canadaweg 9, Tel.: 83459
SLAMAT DATANG DAN MAKAN

Gezin (4 personen) zoekt omstreeks de periode 28 juni - 25 juli een
WONINGRUIL / OPPASHUIS
In geval van woningruil keuze uit:
1. Etage in Amsterdam.
2. Riante flat te Voorburg (Den Haag)
3. Landelijke woning te Beemelen (10 km. van Maastricht)
Autoruil gewenst.
Voor meer informatie
tel. 84538 (na 19.00 uur)

De lekkerste ROTIE'S
pom, pastei, bamie, nassie, chin. kip, ger. kip, ger. varken, moksie moksie, bruine bonen, bloedworst kunt U elke zondag tussen 12 en 4 bij ons krijgen.
Vraag naar het gerecht v/d week
Koraal Partir kav 87
tel. 674105

TE KOOP DAIHATSU CHARMANT
LGX, bouwjaar 1985 (overjarig), silver metallic, 49.000 km, één eigenaar, autom. doorlocks, power steering en ramen, in zeer goede staat.
Afl. 13.000,-.
Tel.: 374813 na 18.00 uur

TEX-MEX
Sunday
from 11.30 a.m. - 5.00 p.m.
Taco's - Enchiladas, Mex. Rice - Fajitas - Quesadilla Shrimps - Burritos - Chile con carne - Chimichangas.
For orders please call 79386
Take out orders
Cassandraweg 27

Gezocht vakantie oppashuis voor de periode 1 juni 1991 t/m 31 augustus 1991.
Eventueel bereid om woning-/autoruil te doen voor deze periode of korter.
Tel. 970500, tst. 204

OPROEPING

Openbare vergadering v/d Eilandsraad op dinsdag 19 februari 1991 om 09.00 uur in de Statenzaal.

AGENDA

1. Goedkeuring notulen
2. Ingekomen stukken
3. Verslagen Centrale Cie.
4. E.V. wijz. Kiesreglement
5. Erfpachtsuitgifte Dutch Caribbean Windmill N.V.
6. Garantie Kooperativa Transporte Multiple
7. Problemanan relashoná ku A.B.C. -bedrijf i su posibel solushonnan.

Willemstad, 15 februari 1991.

De Voorzitter,
Drs. E.R. Wilsoe

TE KOOP
EIGENDOMSTERREIN te Westpunt, Kavel 132 B
Ideaal voor weekendhuis, 5 minuten loopafstand van Playa Forti, 506 m².
Prijs: Nafl. 17.500,-.
Inlichtingen 686920

PORTO PASEO
Zaterdag en Zondag
Tipico Rosal & Company
in Porto Paseo

TE KOOP
Nieuw 1990 FORD RANGER PICK-UP
V-6 fully equipped, 0 km. gereden.
Nieuwprijs: f.35.500,-
Vraagprijs: f.31.500,-
Financiëring mogelijk.
Voor informatie:
Tel.: 688019

WONINGRUIL Curacao-Nederland
Wilt U op vakantie en toch "thuis" zijn?
Dat kan als U ruilt.
Vraag meer informatie bij:
HOLIDAY HOME SERVICE

LOYENS & VOLKMAARS
B E L A S T I N G A D V I S E U R S

Loyens & Volkmaars is een Nederlandse organisatie van belastingadviseurs, die al ruim zeventig jaar aktief is op het gebied van nationale en internationale fiscale advisering. Bij Loyens & Volkmaars werken ongeveer 500 mensen, verspreid over negentien kantoren, waarvan tien in Nederland.

Voor ons kantoor op Curacao zoeken wij op korte termijn een

TELEFONISTE/RECEPTIONISTE

die naast het bedienen van onze moderne telefooncentrale, faxapparatuur en kopieermachine, zich bezig gaat houden met het ontvangen van cliënten en het verrichten van licht administratieve werkzaamheden.

Voor het invullen van deze part-time vacature (ochtenduren tot 13.30) denken wij aan een enthousiaste, representatieve kandidate, met een opleiding op middelbaar niveau en een uitstekende beheersing van de Nederlandse en Engelse taal.

Daarnaast hebben kandidaten met een gerichte telefoniste-opleiding en/of ervaring in een soortgelijke funktie onze voorkeur.

U komt te werken op een kantoor waar kollegialiteit en een prettige werksfeer even belangrijk zijn als de wijze waarop wij onze cliënten benaderen.

Naast een prima salaris, gebaseerd op Uw opleiding en ervaring, bieden wij U tevens uitstekende secundaire arbeidsvoorwaarden.

Uw sollicitatie, vergezeld van een curriculum vitae en een recente pasfoto, ontvangen wij graag vóór 11 maart a.s. U kunt deze richten aan Loyens & Volkmaars, t.a.v. de heer G. Monte, Kaya Flamboyan 22.

Radio Holland Caribbean

het grootste en meest gerenommeerde bedrijf in de Antillen voor het leveren en onderhouden van Radio- en datacommunicatie apparatuur, heeft wegens uitbreiding van haar aktiviteiten, vakatures voor

ELECTRONICI

Vereiste opleiding:
MTS of gelijkwaardig.
HTS of gelijkwaardig.

Als U geïnteresseerd bent om te werken voor de marktleider op het gebied van Radio- en datacommunicatie, stuur dan Uw sollicitatie naar onderstaand adres of bel 612577, dhr. Tijssen.

MOTOROLA
tres dies

Radio Holland Group
Electronic Systems

HET LAND VAN DE NEDERLANDSE ANTILLEN
7 1/8% LENING 1991 PER 1993

Bedrag	open bedrag
Koers	de koers wordt op de laatste dag van inschrijving op 26 februari 1991 vastgesteld volgens het tendersysteem
Rente	7 1/8% per jaar, per 1 maart 1991
Aflossing	op 1 maart 1993 wordt het uitstaande bedrag van de lening à pari aflosbaar gesteld
Inschrijving	Vanaf heden tot en met 26 februari a.s. tot 12.00 uur via lokale deviezenbanken
Storting	1 maart 1991
Leningsvoorwaarden	kosteloos verkrijgbaar bij lokale deviezenbanken.

TE HUUR KANTOORRUIMTE

in het hartje van Punda een gloednieuw
GEBOUW

Voor inlichtingen
Tel. 617144 tijdens kantooruren
54847 na kantooruren.

Stroomonderbreking

Veel werkzaamheden kunnen wij voor U uitvoeren zonder U te [illegible] doch ditmaal moeten wij de stroomvoorziening onderbreken [illegible]

* Dinsdag 19 februari 1991
Van 9 uur t/m 3 uur
* Klein Sta. Martha en omgeving.

TE KOOP WOONHUIS TE PISCADERA No. [illegible]

woonkamer, 4 slaapkamers, 2 b[illegible] mers, eetkamer, keuken, pantry, [illegible] en achterporch, meidenkamer met [illegible] kamer, washok en berghok.
Eigendomsgrond 443 m2.

Vraagprijs: NAfls. 105.000,- k.k.
Informatie: Tel.: 369688

MOTORSALOON CARIBBEAN [illegible]
TE KOOP AANGEBODEN[illegible]
HARLEY DAVIDSON MOTORFIE[illegible]

TYPE	XLH 883 NIEUW	18.[illegible]
	XLH 883 1988	15.[illegible]
	[illegible] 1989	16.[illegible]
	XLH 883 1990	18.[illegible]
	FXRS 1986	23.[illegible]
	FXST-C 1987	27.[illegible]
	FLST-C 1988	29.[illegible]

U kunt ook bij ons terecht voor al Uw onder[illegible]
Tevens verhuren wij
HARLEY DAVIDSON motorfiets[illegible]
Voor meer informatie:
Landhuis Daniel, Weg naar Westpu[illegible]
Tel.: 648400

AS/Curaçao N.V.

een jong en dynamisch softwarehouse dat zich richt op [illegible] AS/400 gebruikers, zoekt voor diverse [illegible] relaties contact met

FREELANCERS M/V

die zich op basis van een contract voor [illegible] beschikbaar willen stellen.

Gevraagd wordt:
— Gedegen kennis van RPG II en RPG III
— Kennis van COBOL (ook op niet IBM machines)
— Goede contactuele eigenschappen
— Goede uitdrukkingsvaardigheid in woord en geschrift [illegible] Papiamento, Nederlands, Engels en liefst ook Spaans
— In bezit zijn van eigen auto
— Kennis van de IBM AS/400.

[illegible] met cijfers en uitgebreid Curriculum Vitae [illegible]

Application Software Curaçao N.V.
T.a.v. Dhr. H. le Noble
[illegible]
[illegible]

DE VERKOOP VAN PERCELEN IN HET VERKAVELINGSPLAN
SANTA BARBARA CROWNS GAAT NU VAN START.

De mooiste plekjes op Bonaire, centraal gelegen en met een fantastisch uitzicht. Verschillende prijsklassen. Kavels aan zee, uitzicht op zee of toegang tot de zee.

- Alle goedkeuringen en overheidstoezeggingen zijn verleend.
- Infrastruktuur waaronder verharde wegen, ondergrondse nutsvoorzieningen, telefoon en kabeltelevisie [illegible] klaar gereed.
- Bouwaansluitingen zijn reeds te verkrijgen zodat kopers [illegible] kunnen beginnen met de bouw.
- Model huizen op korte termijn verkrijgbaar.

Voor informatie:
Bonaire: Tel.: (07) 8699 tijdens kantooruren
Curacao: Tel.: 871662 Fax.: 76530

Prijzen vanaf f. 40.000,- Beperkte financiering beschikbaar voor ingezetenen.

ÑAPA

AMIGOE

ZATERDAG 16 FEBRUARI 1991

Weekend Bijlage

NIEUWE HOOGLERAAR TROPISCHE BIOLOGIE

Met een alomvattend milieuplan

Prof. Rolf Bak: Exploitatie zuidkust Curaçao goed mogelijk

Prof.ROLF BAK
...tropische mariene biologie...

= door Jos de Roo =

'NOG IS HET rif in het onderwaterpark van een schoonheid die zonder meer te vergelijken is met de beste riffen in het Caribisch gebied. Nóg'. Waarschuwend besluit professor Rolf Bak een lang gesprek over de tropische mariene biologie. Voortdurend legt hij zijn stellingen uit met Curaçaose voorbeelden. Toch is Bak geen mileufanaat, hij ziet in dat bepaalde activiteiten op een eiland als Curaçao wel moeten plaats vinden, maar hij pleit tegelijkertijd ervoor dat dat weloverwogen gebeurt. Daarom moet er een alomvattend milieuplan komen. Want activiteiten op het land, bijvoorbeeld het schonen van een stuk grond, hebben voorspelbare gevolgen voor het rif.

Professor Bak weet waarover hij praat. Jarenlang heeft hij aan het Carmabi met zeer bescheiden middelen baanbrekend onderzoek verricht, dat Curaçao internationaal een naam heeft bezorgd, aldus het rapport van de jury die hem vorig jaar de Cola Debrotprijs toekende. Mede door zijn werk besloot de Universiteit van Amsterdam een bijzondere leerstoel Tropische Marine Biologie in te stellen en het sprak vanzelf dat Bak de bijzonder hoogleraar werd. Eén keer in de week neemt hij de veerboot van Texel naar Den Helder, om in Amsterdam te doceren, want Bak werkt bij het Nederlands Instituut voor Onderzoek der Zee, dat op het eiland Texel is gesitueerd. In de hal van het instituut staat een grote maquette van de Noordzee, weinig tropisch. Maar de werkkamer van Bak ademt een andere sfeer: kaarten van Curaçao, het schild van een zeeschildpad aan de muur, zwemvliezen op een kast, klaar om te gaan duiken bij het rif.

Prof Bak noemt de nieuwe leerstoel 'een brandpunt waar studenten en collega's zich op kunnen richten. Daar kunnen activiteiten worden ontwikkeld met andere faculteiten en instituten en zo wordt meer gewicht en richting gegeven aan het onderzoek in de tropische mariene biologie. De mariene biologie wordt al uitgebreid beoefend in Nederland, maar de tropische mariene biologie is tot dusverre een beetje het stiefkindje geweest. Het belang ervan is er zonder meer, want in de tropische gebieden wordt het mariene milieu vergeleken met vroeger sterk belast door zowel enorme bevolkingsexplosies als een sterke toename van het kustgerichte toerisme. Daarom is het van belang dat onze kennis van die habitas en van de planten en dieren die er leven, toeneemt in de nabije toekomst'.

'In de tropische gebieden is er heel lang een achterstand geweest in wat we weten, vergeleken met de gematigde gebieden, omdat het aantal laboratoria in die streken zo beperkt was en ze vaak niet constant werden bemand. Veel tropische laboratoria werden bezocht door bezoekers uit gematigde streken die een onderzoek uitvoerden en daarna weer verdwenen. Eigenlijk was het Carmabi op Curaçao onder de eerste instituten waar een constante aanwezigheid van een wetenschappelijke staf over een langere tijd vrucht heeft kunnen dragen. Op het ogenblik is de situatie veranderd, met name in landen die in de tropen liggen en toch ook over wat meer financiën beschikken, zoals Australië waar nu een enorme input van geld en onderzoekers plaatsvindt. De situatie in de tropische mariene biologie is dus nu snel aan het veranderen, maar de aandacht van die instituten ligt toch met name in Australië op het Great Barrier Reef en dingen die je daar vindt, kun je niet zonder meer van toepassing verklaren op eilanden in het Caribisch gebied. Het is dus zeker van groot belang dat ook daar de lokale situatie wordt bestudeerd'.

CARMABI

In zijn inaugurele rede verheugde Prof. Bak zich erover dat er een langdurige samenwerking met het Carmabi was en hij noemde die samenwerking een van de krachten van de nieuwe leerstoel. Prof.

Het rif voor de Curacaose kust: iets waar we zuinig op moeten zijn, want het aantal riffen in de wereld neemt steeds af.

Bak: 'Een van de prettige dingen van het werken met Carmabi en het werken op Curaçao is dat we daar gedurende al die jaren dat we er bezig zijn geweest zo'n kennis hebben opgebouwd van wat zich er onder water bevindt. We weten al heel veel van groei en mortaliteit van veel van die soorten. We kunnen er dus heel gericht goeie vragen stellen en met een gedegen feitelijke achtergrond interessant onderzoek doen, dat ook van belang zal zijn voor de processen die voor de kust van Curaçao plaats kunnen vinden'.

Wat onder water gebeurt, heeft boven water invloed

Waarom benadrukt Bak telkens het belang van waarnemingen over een langere periode?' Omdat het heel moeilijk is te zien wat er door de tijd verandert. Als je onder water naar een kust kijkt, bijvoorbeeld een koraalrif, dan wil je weten in welke toestand het rif zich bevindt en of dat een goede of een slechte toestand is. Maar dat is iets wat relatief is: is het goed ten opzichte van een ander rif op een andere plaats, of is het goed vergeleken met de toestand van dit rif in het verleden? Wil je iets zeggen over de gezondheid en de kant die het met een rif opgaat, dan moet je weten hoe het er in het verleden heeft uitgezien, omdat daar de sleutel ligt hoe het er in de toekomst uit zal zien.

Wat we van Curaçao hebben en wat van zoveel waarde is, dat is dat we inzicht en heel nauwkeurige foto's hebben hoe dat rif er bijvoorbeeld zo'n kleine twintig jaar terug uitzag. Dingen die je niet kan zien als je zomaar op een rif gaat kijken, kunnen we wel zien als we naar het rif van Curaçao kijken'.

In het jury-rapport dat Bak de Cola Debrotprijs toekende voor zijn onderzoek op Curaçao, staat dat Bak Curaçao internationaal een naam heeft gegeven. Bak over dat onderzoek: 'Wij zijn al in een heel vroeg stadium gaan kijken naar oecologische strategieën van de belangrijkste riforganismen. Dat zijn de steenkoralen, omdat die het rif bouwen en zonder steenkoralen bestaat er geen rif.

Wij keken dus naar de oecologische strategieën van die koralen, dat betekent dat we keken naar dingen als: waarom vestigen zich hier nieuwe koralen? Hoe hard groeien ze dan? Onder welke omstandigheden gaan ze dood? Onder welke omstandigheden gaan wèlke dood? Wat is van die belangrijke soort hier de karakteristiek wat betreft het overleven, regeneratie enzovoort? Dus wij konden veel zeggen over de processen van leven en dood van de componenten van het koraalrif. Dat we dat zo konden doen, hing weer samen met de unieke situatie van het Carmabi vlak aan het rif.

Het lab was niet zo geweldig goed uitgerust, het enige wat we goed en uniek konden doen, was het onderwaterwerk. Wij deden onder water experimenten en waarnemingen aan die processen die ik net heb genoemd. Dat was zeker in die tijd tamelijk nieuw'. De resultaten maakten voorspellingen mogelijk. Prof Bak: 'Als je weet onder welke omstandigheden koralen of koraalgemeenschappen sterven, dan kan je zeggen: als je die omstandigheden introduceert, dan zal het met die plek heel slecht aflopen'.

VOORSPELLEN

Er is een kaart van het hele rif aan de zuidklant van Curaçao gemaakt. Bak: 'Als we weten waar wat zit en als we weten hoe dat wat onder bepaalde omstandigheden reageert, dan kunnen we van te voren zeggen, als je hier dit of dat gaat doen, dan zal daar dat of dat gebeuren, omdat die gemeenschap is opgebouwd uit die koraalelementen en die zullen sterven of overleven bij die of die omstandigheden. Dus we kunnen voorspellen wat er op een bepaalde plaats langs de kust zal gebeuren als bepaalde toeristische of andere activiteiten worden geïntroduceerd'.

Het is verleidelijk om Prof Bak op dit punt uit te dagen. Ik noem het opspuiten van een strandje bij het Van der Valk hotel in het centrum van Punda. Wat voor gevolgen heeft dat? Bak reageert ogenblikkelijk: 'Ja, dat strand opspuiten gebeurt over het algemeen door het aanleggen van een stenen wal op het ondiepe rif en daarachter wordt dan zand opgespoten. Het zal duidelijk zijn dat waar je stenen op het rif gooit, datgene wat eronder ligt, dood gaat en waar je zand gooit, gaat ook dood wat eronder ligt. Het zand zal een meer dan lokale uitwerking hebben, omdat het troebelheid veroorzaakt, zodat een groter areaal dan waar het ligt, beïnvloed zal worden door kleine slib- en zanddeeltjes in het water.

Maar de lokatie moeten we ook in aanmerking nemen en dat is in dit geval de havenmond. Vanaf de havenmond tot een heel stuk langs de kust van Punda is het rif tamelijk sterk aangetast, wat zich uit in het voorkomen van hoofdzakelijk kleine koraalkolonies, bepaalde soorten komen er helemaal niet voor, dus als er een lokatie moet worden gekozen, dan was dit niet de slechtste die kon worden gekozen'.

Een heel ander voorbeeld, waar nog helemaal geen sprake van is, maar stel eens dat op het terrein van de Mijnmaatschappij bij Nieuwpoort wordt besloten tot omvangrijke hotelbouw. Wat voor gevolgen zou dat hebben voor het rif daar? Prof Bak: 'Nieuwpoort ligt aan de Fuikbaai, dat op zich een tamelijk grote buffer is naar het rif dat zich buiten de baai bevindt. Activiteiten die aan die baai plaats vinnden, zullen een ander effect hebben dan activiteiten die aan het rif zelf plaats vinden.

Ik denk dat onder bepaalde omstandigheden daar hotelbouw mogelijk moet zijn, maar er moet weer goed in de gaten worden gehouden wáár welke activiteiten worden ontwikkeld, waar faciliteiten komen voor duikboten of toeristenboten, waar steigers gebouwd worden, waar de afvoer komt van het afvalwater, hoe dat wordt behandeld voordat het in het water terecht komt, en dat allemaal in nauwe samenwerking met milieudeskundigen die weten wat er op het rif kan gebeuren als er op een bepaalde plaats een bepaalde activiteit wordt uitgevoerd'.

Slacht men anders de kip met de gouden eieren? 'Als je het rif zo wilt noemen, is het zeker zo. Het rif is niet iets wat er de ene dag is en de andere niet, en dan heb je het de volgende dag weer terug. Als je het hebt, dan heb je het, en als je het niet hebt, dan ben je het voor heel lang kwijt. Aangezien riffen in grote delen van de wereld worden bedreigd, zal er steeds minder rif op de wereld zijn en de vraag naar het produkt zal steeds groter worden. Dat maakt het alleen maar belangrijker dat we heel zuinig met die riffen omspringen, want ze worden steeds zeldzamer en waardevoller. Behouden wat we hebben is dus een hele belangrijke zaak'.

PRIORITEITEN

Toch is professor Bak realist genoeg om niet te pleiten voor het behoud van elk stukje rif. 'Er zijn stukken rif die waardevoller zijn dan andere stukken. Omdat je bepaalde activiteiten niet uit kunt sluiten op een eiland als Curaçao, moeten er prioriteiten gesteld worden, zowel van de kant van de natuurbescherming en de toeristenindustrie als van andere belangengroepen. Ik denk dat het mogelijk is om met begrip voor elkaars standpunt de zuidkust van Curaçao heel goed in te delen en te exploiteren.

Een alomvattend milieuplan zou van groot belang zijn bij de redding van wat er zich onder water aan de zuidkust bevindt. Veel mensen realiseren zich niet dat alles wat je boven water doet, onder water invloed heeft. Als er ergens een stuk terrein opgeschoond wordt en de begroeiing verdwijnt, dan zal dat via de rooien sedimentatie en slib op het rif veroorzaken en dat betekent dat een activiteit binnen op het land, zonder dat men het weet, een stuk rif nadelig beïnvloedt en daar sterfte veroorzaakt. Als er een [illegible] is, waarbij men uitga[illegible] wat er onder water is, wa[illegible] wenselijke ontwikkeling is van het gebied daarachter en op het wateroppervlak, dan kan gekomen worden tot een afweging van belangen.

Dat zal uit moeten monden in een soort managementsplan vo[illegible] kust van Cura[illegible] dat instantie[illegible] de know-how he[illegible] aan bij te dragen en e[illegible] ook interesse in hebben. Ze willen graag helpen zo'n plan te ontwikkelen. Politici zullen uiteindelijk moeten besluiten, maar ik denk dat zij ook mensen zi[illegible] lies en kinderen e[illegible] voor hen toch ook een [illegible] draaglijke gedachte zijn dat Curaçao vooral onder, maar misschien ook boven water

Vervolg op pag. 5

IN DIT NUMMER van Ñapa :

ÑAPA wordt wekelijks gratis bezorgd aan Amigoe-abonnees en is in de losse verkoop verkrijgbaar met de zaterdagkrant voor het totaalbedrag van één gulden.

EINDREDACTIE: Norbert Hendrikse
LAYOUT: Solange Isselt

"IN HET BEGIN WAREN ZE NIET ZO BEROERD..."

Protest tegen vervolging door nazi-bezetters

Februari-staking uiting solidariteit met joden

= door anp-verslaggeefster Saskia Belleman =

AMSTERDAM - De voorbereidingen hadden de hele nacht in beslag genomen. Het stencilapparaat maakte overuren, het parool "Staakt, Staakt, Staakt" werd inktzwart in het papier gegrift.

Dinsdagmorgen 25 februari 1941 stonden in alle vroegte druk discussierende groepjes mensen bij de fabriekspoorten, de tramremises en scholen. Arbeiders trokken hun jassen weer aan en trokken richting centrum of huiswaarts. Het nieuws rolde als een sneeuwbal door de straten en binnen enkele uren lag - tot verbijstering van de Duitse bezetters - een groot deel van de stad plat.

Het massale Amsterdamse protest tegen de jodenvervolging - dit jaar precies een halve eeuw geleden -is de geschiedenis in gegaan als de februaristaking. De actie duurde slechts twee dagen. Op woensdag 26 februari verschenen SS-bataljons in de straten van de hoofdstad met de opdracht gericht en zonder waarschuwing te schieten. Negen mensen verloren het leven. Aan de pogroms kwam geen einde.

Toch, vindt oud-staker Dick Neijssel (68), heeft de actie zin gehad. "We hadden niet de illusie dat we de jodenvervolging konden stoppen. We wisten wat er in Duitsland was gebeurd. Maar we hebben er mee aangetoond dat je met massaal verzet een dictatuur te lijf kunt gaan. We gaven het signaal dat de Duitsers met hun poten van onze makkers moesten afblijven."

VERDOOFD

Het grootste deel van de Nederlandse bevolking reageerde aanvankelijk verdoofd op de Duitse overval en bezetting. Neijssel: "In het begin gedroegen ze zich ook niet zo beroerd."

Daar kwam echter snel verandering in. De antisemitische houding van de bezetters begon steeds manifester te worden en uitte zich in juni 1940 in de eerste openlijk anti-joodse maatregel. Op bevel van de befehlshaber der ordnungspolizei was het joden verder verboden om voor de gemeentelijke luchtbeschermingsdienst te werken. Een verbod op ritueel slachten volgde en eind september van hetzelfde jaar mochten er geen joden meer in overheidsdienst worden genomen.

In oktober 1940 en januari 1941 voerden de arbeiders van de werkverschaffing de eerste acties uit, gericht tegen een verlenging van hun toch al zware werkdagen, terwijl op de scheepswerven onrust ontstond naar aanleiding van de oproep van de bezetters om vrijwillig op Duitse werven te gaan werken.

De pogingen van Mussert en de NSB om zich in de ogen van de Duitsers een belangrijke positie te verwerven, leidden begin februari tot escalaties. WA'ers trokken de joodse buurt in, vernielden alles wat ze op hun weg tegen kwamen en mishandelden joden. Op 11 februari brak er op het Waterlooplein, waar van oudsher veel joodse handelaren hun waren aan de man brachten, een grote vechtpartij uit waarbij de NSB'er Hendrik Evert Koot zo zwaar gewond raakte dat hij enkele dagen later overleed. "Jodentuig en onmaatschappelijk gepeupel" werden tot schuldigen bestempeld. In een Duits rapport werden de joden afgeschilderd als vampiers en er werd zelfs beweerd dat een jood de halsslagader van Koot zou hebben doorgebeten om zijn bloed te drinken.

Een week later vielen leden van de Grune Polizei schietend binnen bij de ijssalon Koco van de Duitse joodse vluchtelingen Cahn en Kohn aan de Van Woustraat in Amsterdam-Zuid. De lezingen over wat er vervolgens precies gebeurde lopen uiteen. Volgens de Duitsers werden de polizisten bespoten met giftige stoffen. Anderen beweren dat ammoniak vrij kwam doordat de overvallers een kogel door een ketel joegen.

WRAAK

De Duitsers namen wraak. Op zaterdag en zondag 22 en 23 februari werden razzia's gehouden en 427 mannen van tussen de 17 en 35 jaar oud meegenomen. Binnen drie maanden overleden 77 van de "gijzelaars" in Buchenwald. De anderen werden overgebracht naar Mauthausen in Oostenrijk waar ze in de steengroeven te werk werden gesteld. Slechts een man, die het dubieuze geluk had om in Buchenwald als proefkonijn voor medische experimenten te fungeren, keerde na de oorlog terug.

Een golf van verontwaardiging spoelde over de stad. Gevoelens die door de illegale CPN werden omgezet in daden. In de nacht van 24 op 25 februari vond koortsachtig overleg plaats en werd besloten op te roepen tot een algemene staking. De 19-jarige fietsenmaker Dirk Neijssel werd dinsdagmorgen in alle vroegte met een paar vrouwen naar de tramremise aan de Lekstraat gestuurd om de gestencilde manifesten uit te delen. Het openbaar vervoer plat leggen werd gezien als een voorwaarde voor het welslagen van de staking. Als de tram niet zou rijden, zou het voor iedereen duidelijk zijn dat er iets gaande was.

AKTIE

Neijssel: "De beste manier om zoveel mogelijk mensen te bereiken was meerijden op de zogenaamde "pottram", het rijtuig waarmee vanaf 4 uur 's morgens al het personeel werd opgehaald. Er ontsponnen zich hele discussies. Mensen waren kwaad over de jodenvervolgingen, maar ze waren ook ongerust. 'Verdomme, ik werk al twintig jaar op de tram... Moet ik nou staken?' Desondanks slaagde de opzet, we wisten ze over te halen."

Als er al iemand de grote klapdeuren van de remise aan de Lekstraat opende, werden ze door de demonstranten weer dichtgesmakt.

Lijn 8 reed uit, maar kwam niet ver. Op de hoek van de straat duwden honderd mensen het tramstel uit de rails. "Tot 11 uur was er geen Duitser te zien, alleen de politie scharrelde een beetje rond." In een razend tempo breidde de staking zich uit. Op diverse plaatsen in de stad golfden dikke rijen demonstranten door de straten. Annie Junge (72) werkte destijds op de loodadministratie van de constructiewerkplaats en machinefabriek Ducro Braun aan de Valkenweg in Amsterdam-Noord. Haar kantoor bood uitzicht op het Ij, waar ze op de ochtend van de 25ste honderden arbeiders op een ongebruikelijk tijdstip op de pont zag stappen.

"Ze gingen niet richting het werk, maar richting de stad." Om 11 uur gooiden ook Annie Junge en haar collega's het bijltje er bij neer. Junge: "Op 26 februari werd ik op weg naar de fabriek door arbeiders op de pont toegeroepen dat ik de verkeerde kant op ging... Op het fabrieksterrein stonden allemaal groepjes mensen te praten."

Bladerend in haar dagboek: "Ik kan het me niet precies herinneren, maar ik schijn me bij hen te hebben aangesloten. Er opgegeven moment kwam er iemand van de directie naar buiten die dreigde dat iedereen die niet direct aan het werk zou gaan op staande voet zou worden ontslagen. Dat gaf de doorslag. We zijn direct vertrokken. Ik ben met een kennisje naar een cafe naast Victoria gegaan en daar hebben we iets gebruikt. Het stroomde er helemaal vol. Buiten werden schimpliedjes gezongen. Er hing een stemming in de stad zoals op koninginnedag."

BLIJ

Thuisgekomen in de Gaaspstraat in de rivierenbuurt waar bijna de helft van de 38.000 bewoners joods was, vroeg haar joodse buurvrouw of er nog werd gestaakt. Annie Junge: "Ik voelde me echt blij. Dacht: "We doen het ook voor jullie gezin."

Annie Junge werd niet ontslagen. De staking kostte haar anderhalve dag loon, 3,45 gulden op een salaris van 50 gulden per maand. "Het kon me niet schelen. Ik had er de helft van mijn salaris wel voor willen inleveren."

Op 28 februari was de euforie over. Junge: "Toen ik op de fiets bij de pont arriveerde zag ik het al. Duitse militairen, het geweer in de aanslag. De garderobe van Ducro Braun moest worden ontruimd. Er zouden soldaten komen slapen, blijkbaar met de bedoeling om een eventuele nieuwe staking snel de kop in te kunnen drukken."

Wat het effect van de staking is geweest? Junge aarzelt. "Ik heb het gevoel dat de pogroms daarna iets minder bruut waren. De mensen werden minder vaak het huis uitgesleurd of de trap afgeschopt. Ze werden eerst opgeroepen waardoor ze de kans kregen om onder te duiken."

Neijssel: "We zijn er in ieder geval in geslaagd om te voorkomen dat er, zoals in Noorwegen, een fascistenleider aan het hoofd van de regering zou komen te staan. Mussert heeft het gelukkig nooit gehaald. Ja, het heeft zin gehad. Het heeft pijn gedaan, wonden geslagen. Maar het heeft zin gehad."

De staking wordt in Amsterdam op diverse manieren herdacht. Er zijn tentoonstellingen in de Mozes en Aaronkerk aan het Waterlooplein (Kunst om te overleven), in het stadhuis (Februaristaking 1941), het verzetsmuseum aan de Lekstraat en de academie voor de beeldende kunst (Oorlog en beeldende kunst). Op 15 februari wordt op de Dam in Amsterdam een zogenaamde "verzetstram" onthuld, ter illustratie van de belangrijke rol die het openbaar vervoer bij de staking heeft gespeeld.

> *"In het begin waren ze nog netjes..."*

ORGANISEERT IN ALLE BEDRIJVEN DE PROTEST-STAKING !!!
VECHT EENSGEZIND TEGEN DEZE TERREUR !!!
EIST DE ONMIDDELLIJKE VRIJLATING VAN DE GEARRESTEERDE JODEN !!!
EIST DE ONTBINDING VAN DE W.A-TERREURGROEPEN !!!
ORGANISEERT IN DE BEDRIJVEN EN IN DE WIJKEN DE ZELFVERDEDIGING !!!
WEEST SOLIDAIR MET HET ZWAAR GETROFFEN JOODSE DEEL VAN HET WERKENDE VOLK !!!
ONTTREKT DE JOODSE KINDEREN AAN HET NAZI-GEWELD, NEEMT ZE IN UW GEZINNEN OP !!!!

B E S E F T D E E N O R M E K R A C H T V A N U W E E N S G E Z I N D E D A A D !!!!!

Deze is vele malen groter dan de Duitse militaire bezetting! Gij hebt in Uw verzet ongetwijfeld een groot deel van de Duitse arbeiders-soldaten met U !!!!

STAAKT!!! STAAKT!!! STAAKT!!!

Legt het gehele Amsterdamse bedrijfsleven één dag plat, de werven de fabrieken, de ateliers, de kantoren en banken, gemeente-bedrijven en werkverschaffingen!!

Dan zal de Duitse bezetting moeten inbinden! Dan hebt gij een slag toegebracht aan het monsterachtig plan, Mussert aan de macht te helpen! Dan verhindert ge een verdere leegplundering van ons land!! Dan krijgt ge de kans Woudenberg uit het N.V.V. te jagen !!!

STELT OOK OVERAL UW EISEN VOOR VERHOGING VAN LOON EN STEUN !!

W E E S T E E N S G E Z I N D !! W E E S T M O E D I G !!!

STRIJDT FIER VOOR DE VRIJMAKING VAN ONS LAND !!!!

KAMERADEN,
Geeft dit manifest na gelezen te hebben verder door!
Plakt het op waar gij kunt doch d o e h e t v o o r z i c h t i g !

REEDS TOONDEN DE GEMEENTE- EN ANDERE GROTE BEDRIJVEN HOE HET MOET !!!

V O L G T A L L E N H U N V O O R B E E L D !!!!

Media aan het lijntje van militairen

Schwartzkopf dicteert de pers mag schrijven

DHAHRAN/RIYAD - Bij de ingang van het Dhahran International hotel hebben journalisten een uitgebrande Patriot-raket opgesteld. "Wij houden allemaal van je", staat op de resten van deze anti-raket-raket geschreven.

De nachtelijke confrontaties tussen Iraakse en Amerikaanse raketten boven Dhahran zorgen ervoor dat de honderden verslaggevers, die uit alle delen van de wereld naar deze Saudische stad zijn gestuurd, de Golfoorlog aan den lijve meebeleven. En miljoenen mensen krijgen via satellietbeelden dit treffen rechtstreeks in hun huiskamers te zien.

...Een vertrouwd beeld op de persbijeenkomsten in Riyad. Of het is generaal Norman Schwartzkopf hoogstpersoonlijk die al wijzend aangeeft welke journalist zijn vraag mag stellen of het is een van de andere leden van het commando over de geallieerde troepen die dat mag doen. De journalisten worden doorgaans niet zoveel wijzer van deze informatie-bijeenkomsten...

(AFP-satellietfoto)

Maar of daardoor ook een betrouwbaar beeld wordt gegeven van het strijdtoneel in de Golf is een vraag die na twee weken oorlog alleen maar ontkennend kan worden beantwoord. Van alle kanten wordt de informatie aan censuur onderworpen. En zowel de nauwgezette beperkingen voor de media als de omvangrijke propaganda en tegenpropaganda zorgen dat het militaire treffen aan het front zich in volstrekte geheimzinnigheid afspeelt. De Amerikaanse opperbevelhebber generaal Norman Schwarzkopf spreekt van een "oorlogsmist" in de Golf. Maar deze mist wordt door de geringe informatie die hij verstrekt, mede door hemzelf veroorzaakt.

VER WEG

"De oorlog is mijlen en mijlen hiervandaan, wat werkelijk gebeurt weet niemand", zegt een Amerikaanse journalist in zijn standplaats Dhahran.

"Geen tweede Vietnam", belooft Washington. Maar het lijkt of deze belofte ook geldt voor de media. Want twintig jaar geleden konden de verslaggevers nog op eigen gelegenheid de jungle in om over de Vietnam-oorlog te berichten. Met reportages over en beelden van gesneuvelde Amerikaanse soldaten en lijdende burgers als resultaat: anti-oorlogsmateriaal pur sang. In de Golf lopen de journalisten echter aan de leiband van de militairen.

"Ground rules" heten de voorschriften die elke journalist in Dhahran moet onderschrijven. Eerste regel: verslaggevers mogen niet zonder begeleiding het oorlogsgebied aan de Saudische grens met Kuwayt of Irak betreden maar alleen via "pools" onder militaire leiding. Journalisten beschouwen dit voorschrift als een onredelijke beperking van hun onafhankelijkheid. Tweede regel: lang niet alles mag openbaar worden genaakt. Frontberichten staan onder censuur van Amerikaanse militairen. De verslaggevers begrijpen dat exacte gegevens over posities, bewapening, militaire operaties en methodes, niet geschikt zijn voor publicatie. Maar irritant is volgens velen dat ook bijzonderheden over aanvallen en handelingen van de vijandelijke troepen geheim blijven. En de meeste media ervaren het voorschrift dat zonder uitdrukkelijke toestemming van de militaire leiding ook geen informatie over doden, gewonden en materiele schade bekend mag worden gemaakt als een puur beletsel voor het geven van waarheidsgetrouwe informatie. "Vernielingen en verliezen kunnen als licht, middelmatig of zwaar aangeduid worden", is in de "ground rules" te lezen.

"De informatie-politiek is uiterst restrictief", zegt de Amerikaanse journalist Charles Alexander. "Ze willen eenvoudig de gehele berichtgeving in hun greep hebben. Het is heel moeilijk onder deze omstandigheden je werk te doen".

Daarbovenop komt nog eens het zwijgen van de militairen tijdens de persconferenties. Elke avond geeft het opperbevel van de geallieerde strijdkrachten een overzicht van het oorlogsgebeuren. Telkens weer worden vragen van journalisten afgedaan met antwoorden als "geen commentaar" of "wij praten niet over concrete operaties". De militaire staf zegt dat stilzwijgen noodzakeijk is omdat anders de veiligheid van de troepen in gevaar wordt gebracht.

Generaal Schwarzkopf houdt zijn "briefings" in het Hyatt-hotel in de Saudische hoofdstad Riyad als ware hij een geboren acteur. Volgens de meeste journalisten is de generaal een "grandioos toneelspeler". Nooit maakt hij een fout, nooit wordt hij van zijn stuk gebracht door wat voor sluwe vragen dan ook. Schwarzkopf is een meester in het ontwijken van heikele kwesties en doet deze vaak af met een boutade of een grapje.

SCHOUWSPEL

De "briefings" zijn op zichzelf al een schouwspel. Zoals gewoonlijk beginnen ze om zes uur 's avonds lokale tijd (13.00 uur Antilliaanse tijd). Maar de generaal laat altijd op zich wachten. Over het algemeen een uur of twee. Volgens sommigen omdat hij zich goed wil voorbereiden, volgens anderen omdat hij verzekerd wil zijn van "directe" uitzending op het Amerikaanse televisie-journaal. Het decor in de conferentiezaal van het hotel bestaat uit twee grote vlaggen, een Saudische en een Amerikaanse, wat groene planten een embleem van het "US central command" met de afbeelding van een adelaar op de kaart van het Midden-Oosten.

De veiligheidsmaatregelen zijn opmerkelijk. Alle journalisten worden gefouilleerd en de deuren van de zaal gaan al een half uur voor aanvang van de persconferentie dicht. Voordat de generaal uiteindelijk arriveert, treden eerst nog gewapende mariniers aan. En ook vijf of zes lijfwachten in burger, die onder hun jasjes granaten hebben zitten. Zij nemen posi-

Vervolg op pag. 4

Friese kunstenaar: *'Het is hier prachtig...*

Hans Blanken koos voor zacht maanlicht inplaats van de zon

= door Nel Casimiri =

..S BLANKEN exposeerde in januari 1988 in het ..acaos Museum met een overzichtstentoonstelling van .. etswerk. Voor belangstellenden lagen toen op een tafel ..estald de verschillende staten van een ets, zodat de ..ekers een idee konden krijgen van het uitwerken van ..ets. Ook gaf Hans Blanken workshops in de Akademia di .., zodat de techniek van het etsen door belangstellenden .. worden geleerd, althans de eerste aanloop van die ..niek. Hans Blanken brengt deze weken zijn vakantie .. op Curacao. Ons eiland heeft drie jaar geleden een ..rme indruk op hem gemaakt en hij wilde opnieuw ..en, opnieuw kijken. Na zijn eerste bezoek heeft hij drie ..en gemaakt die Curacao als onderwerp hebben. Die heeft .. meegebracht om te laten zien. Het is te weinig voor een ..ositie, maar ze hangen te koop bij Gallery 86 in Punda.

HANS BLANKEN

..et gaat om een Cura..se vrouw, een beeld van ..an en als derde om een ..dschap: een hoog recht .. op Banda Bou met op de ..tergrond de Christoffel..g. De etsen die Hans ..nken maakt van het Neder..se landschap en van de ..erlandse binnenkamers .. bijna altijd donker: hij ..t van het donkere licht .. een zondagse namiddag, ..ig en melancholisch. Het ..kt je nieuwsgierig. Wat .. een kunstenaar die zo ..even is met het Friese ..schap, met het duistere .. van kleine achter..jes, gemaakt hebben van ..zon-overgoten Curacaose ..dschap, van de felle ..en die weerkaatsen op ..glanzende gezichten van ..acao?

VOORZICHTIG

..s Blanken blijkt voor..tig te zijn geweest. Hij ..ft de zon de zon gelaten ..gekozen voor het zachtere ..anlicht. Het huis op ..da Bou, het grillige struik..was met wat cacteeen op ..voorgrond, de Christoffel, .. een vulkaan, op de ..tergrond, krijgen in het ..anlicht hun eigen melanc..lie van een warme tropen..cht, een nacht waarin van ..es kan gebeuren, waarin .. wonder mogelijk is.

..Op een avond, aan het ..antische strand van Avila ..ach, vertelde Hans Blanken wat over zijn werk en zijn vakantie. De maan liet het afweten, wolken dreven langs de hemel, maar wat achteraf is het licht van de lampen van het hotel zo diffuus dat de rustige avond slechts door langsvarende feestboten versterkt kon worden.

WEINIG TIJD

'Ik had drie jaar geleden te weinig tijd om Curacao te kunnen zien, en door de expositie, en door de workshops in de Akademia di Arte. Ik had maar een week voor mezelf. Deze keer heb ik geen expositie en geen workshops. Ik heb wel wat werk meegenomen, drie dingen van Curacao. Die heb ik vlak nadat ik terug was uit Curacao gemaakt. Drie dingen, dat is meer dan een jaar werk. Het gaat niet zo maar even, zo werkt het niet. Dat is ook mijn bedoeling niet. Curacao is precies zoals ik gedacht had dat het zou zijn en zoals ik gehoopt had het terug te vinden. Deze reis kwam vrij onverwacht. Ik vind het nog moeilijk me te realiseren dat het echt waar is.'

Hoezo onverwacht?
'Deze reis is ons aangeboden door de Stichting Van Gogh 1990 en we moesten meteen beslissen.'

Hans Blanken woont met zijn familie al veertien jaar vlak buiten het Friese Wânswerd, een dorp met ongeveer 250 inwoners. 'We wonen daar heel geïsoleerd, heel prettig. Dat heb ik ook nodig voor mijn werk.'

Waarom?
'Als ik hier zou wonen zou ik niet kunnen werken, er zou te veel werk zijn, te veel inspiratie, te veel aandacht, er zijn zoveel mensen.'

Maar op een afgelegen plek op Curacao?
'O ja, dan wel. Bijvoorbeeld in dat landhuis waar we geweest zijn, landhuis Rif. Het is zo boeiend daar, zo rustig. We zijn er al twee keer geweest. Het is vreemd, het dak is eraf en toch maakt het geen vervallen indruk. Ze hebben er iets aan gedaan. Die plek is schitterend. Door allerlei omstandigheden hebben we geen auto hier. We komen overal met busjes. We gingen met een bus naar San Willibrordo en vandaar zijn we naar Daaibooi gelopen om te zwemmen. Toen zagen we het landhuis. We zijn er later speciaal nog een keer voor teruggeweest.'

Als u zo wandelt over het eiland, tekent u ook, landschappen bijvoorbeeld?
'Nee, we maken wel foto's, maar meer als herinnering voor mijn vrouw. Je ziet heel veel als je wandelt. Ik heb niet zoveel aan foto's. Ik teken uit herinnering. Ik maak ook geen schetsen vooraf, maar werk direct op de plaat.'

Is dat niet uitzonderlijk?
'Ik ken heel weinig mensen die werken zoals ik, maar dat zegt heel weinig, ik ga niet met veel mensen om. Het is zo omvangrijk om mijn werk mee te nemen en de werkwijze te laten zien. De vorige keer lagen op die tafel verschillende stadia van mijn etsen. Misschien komt dat nog wel eens.'

U maakt alleen etsen?
'Ja, dat is al zoveel werk. Tenminste voor mij wel. Ik heb wel gemerkt dat het voor veel mensen niet voor te stellen is dat het zoveel werk is. Dat is ook niet van zoveel belang. Een ets is goed of een ets is slecht. Al werk je twintig jaar aan een ets, een slechte ets, blijft een slechte ets.'

Verveelt het niet, zolang bezig te zijn met een ets?
'Nee, het is heel spannend. Het is meer dan een oppervlakkig plaatje, daar zijn er al zoveel van. Dat hoef ik niet meer te doen. Misschien moet je wel een beetje ziek zijn? Een gezond mens doet zoiets niet. Of moet ik zeggen, levenslustige mensen doen zoiets niet?'

CARNAVAL

'Toen we naar het carnaval aan het kijken waren, hoorde ik opeens muziek van Bob Marley. Dat deed me denken aan Poetry International in Rotterdam. Daar trad Derek Wolcot op, een schrijver van St. Lucia. Hij zei het ook: het leven op dat eiland is zo aangenaam, daar ga je toch geen boek zitten lezen? Wolcot was een sensatie tussen al die hele serieuze dichters, die verzen voorlazen. Terwijl hij voorlas hoorde hij muziek van Bob Marley en begon mee te zingen. Zijn poezie moet je eens lezen. Woont hij in de Verenigde Staten? Dat weet ik niet zeker. Hij beschrijft ergens hoe hij in de bus zit. Buiten is het donker, in de bus is het licht. Er zitten een paar mooie vrouwen om hem heen. Hij voelt zich op zijn gemak, voelt zich thuis. Hij stapt uit en dan roepen ze hem na dat hij zijn sigaretten is vergeten en hij zegt: 'Zelfs dat hebben ze niet meer van me nodig.' Hij schrijft wel over de Cariben en het licht, maar er is niemand daar die het leest. Het is zo schitterend hier, het licht, vooral dat gele licht vlak voor zonsondergang.'

Van het licht in Friesland naar het licht op Curacao moet een hele omschakeling zijn?
'Blijkbaar heeft het veel indruk op me gemaakt, anders had ik die etsen niet gemaakt, was ik ook niet teruggekomen. Ik heb ook veel over Curacao gelezen. Niet dat ik nu veel weet, ik heb voor de vuist weg gelezen.'

WORKSHOP

Twee jaar geleden hebt u hier een workshop gegeven. Zijn er nog mensen bezig met etsen?
'Dat weet ik niet. Toen was Jose Capricorne directeur van de Akademia. Ik heb nog veel contact met hem, nu hij in Nederland woont. Maar de mensen die nu de leiding hebben van de Akademia, ken ik niet. Als Capricorne er nog zou zijn, was het eenvoudig.'

U bent helemaal niet teruggeweest bij de Akademia di Arte?
'Nee, de eerste vier weken hebben we de stad verkend en het eiland. Men verbaast zich over ons omdat we soms 's middags om een of twee uur beginnen te lopen. We zijn de Christoffelberg wezen beklimmen en begonnen de klim om elf uur. Maar het geluk is met de dommen. Het was een heel sombere dag en het begon nog te regenen ook. Zo hebben we het landhuis gezien met het museum. Dat vind ik heel sympathiek, ze hebben er gelukkig geen Disneyland van gemaakt.'

U hebt dus echt vakantie gehouden?
'Nee, geen vakantie. Het kost heel wat inspanning hoor, als je denkt, ik wil dit en dat zien. Sommige mensen zeggen tegen mij: Jij hebt altijd vakantie! Maar ik begin 's morgens om . tien uur en ga vaak door tot 's avonds elf uur met werken. Dit is uitzonderlijk. Maar het is wel goed als je eens een tijdje niet werkt en alleen maar om je heen kijkt.'

ATMOSFEER

'Het gaat om de atmosfeer, die je niet vergeet. Als je de etsen ziet, zie je wat indruk heeft gemaakt. Je gaat toch ook niet zolang aan iets werken, zomaar, voor de lol? Veel grafici zijn gek geworden, buiten zinnen geraakt. Dat gebeurt als je iets wil en het lukt niet. Het tragische is dat het je nooit lukt, het is nooit 100%. Als je al eens de 60 % haalt is het al heel mooi.'

Maar het maakt u niet depressief?
'Het zijn twee uitersten, kenmerken van de romantiek: of ik ben heel erg depressief, of juist heel vrolijk. Er is niet iets daartussenin, dat is voor mij niet mogelijk.'

En komt er binnenkort een nieuwe expositie van uw werk op Curacao?
'Een expositie is heel moeilijk. Dat duurt jaren. Er worden van elke ets twaalf afdrukken gemaakt, niet meer. Als ik er 25 moet maken voor een expositie, is voor ik klaar ben met de laatste de eerste al uitverkocht. Verkopen doe ik niet thuis. Ik verkoop mijn werk bij Galerie Petit in Amsterdam en bij Galerie Jas in Utrecht. Vroeger verkocht ik ook bij Fenna de Vries in Rotterdam, de weduwe van Cor Westerik, maar zij is er mee gestopt. Misschien is het mogelijk over een paar jaar bij Galerie Jas iets te doen met alleen de Curacaose etsen. Kijken of dat lukt. Vorig jaar vierde Galerie Petit een lustrum en toen hebben ze een boek uitgegeven met werk van alle kunstenaars die zij vertegenwoordigen. Daarin stond een ets van mij van Curacao, met een stukje tekst ernaast. Daarnaast gaven ze ook een boekje uit op A4 formaat met recepten, gewoon als grap. Elke kunstenaar moest een recept inleveren. Van mij stond er toen Soppi Mondongo in, in het Nederlands en in het Papiamentu. Ik heb dat recept gekregen van Joke Capricorne. Zelf heb ik het nooit gegeten, ook nooit gemaakt. Ik eet geen vlees en dan begin ik zeker niet met magen e.d.'

MOEITE

Daarna kwamen we terug op het werk van Blanken zelf. Dat kostte wat moeite.

'De enige verklaring is de ets zelf. De rest zijn praatjes eromheen. Als ik een ets laat zien en er dan nog anderhalf uur moet vertellen wat het voor moet stellen, kan het nooit iets zijn.'

Maar uiteindelijk vertelde Blanken toch. De ets 'Maanverlicht Continent', een van de drie Curacaose etsen is gemaakt naar een beeld van

> *"Ik voel me vooral door de avond aangetrokken"*

Zitman, een bekende beeldhouwer.

'Waar ik dat beeld gezien heb? Ik heb het nooit gezien. Drie jaar geleden was ik bij Boeli van Leeuwen. Hij heeft een stuk geschreven over Zitman, een paginagroot stuk, met vrij slechte foto's. Dat stuk vond ik fascinerend en daarvan heb ik mijn eigen beeld gemaakt, wel geinspireerd op dat beeld uit het artikel. De titel van mijn ets is ook een combinatie van mij en Boeli van Leeuwen. De titel van van Leeuwen luidde: Een vrouw als een continent, het mijne: Maanverlicht continent. Er zit dus een dubbele bodem in mijn titel.'

U werd geïnspireerd door die foto?
'Meer door de tekst dan de foto. Daarbij kwamen belevenissen die ik zelf had gehad. Nee, dat is te persoonlijk om te vertellen, maar in de ets komt het allemaal door elkaar naar voren.'

De ets doet mij meer denken aan een maanlandschap dan aan een maanverlicht continent. Kunt u zich dat voorstellen?
'Ik heb zo eindeloos lang aan het ding gewerkt, dan gaat het een eigen leven leiden. Maar ik denk wel dat ik hierin de zestig p[rocent heb gehaald.'

U hebt in uw etsen gekozen voor het maanlicht, niet voor de zon?
'Dat is intuïtief. Ik voel me daartoe het meest aangetrokken, niet tot het midden van de dag, maar juist tot de avond. Hoe dat komt zal wel psychologisch te verklaren zijn. Daar verdiep ik me niet in.'

U hebt etsen bij u van een Fries landschap in het maanlicht en er is de ets van een Curacaos landschap in het maanlicht. Zit er verschil in het maanlicht hier en daar?
'Het is heel iets anders: het antwoord is die ets. Als ik dat zou kunnen uitleggen, zou ik een verhaal maken, geen ets maken. Het onzegbare moet je in de ets laten zien of proberen te laten zien.'

In een van uw Friese landschappen staan zelfs twee manen aan de hemel. Hoe is dat mogelijk?

'In Nederland is nog steeds maar een maan, maar ik vond het mooi als beeld.'

PRINSES

Tenslotte wees Blanken zelf op de titel van zijn derde Curacaose ets, die het beeld geeft van een Curacaose vrouw. Die titel luidt: *Voor de verre prinses.*

'Die titel komt van een gedicht van Slauerhoff uit de bundel Serenade. Het is een heel mooi gedicht dat de ets precies weergeeft.'

Een van de etsen van de Friese kunstenaar Hans Blanken die dezer dagen te bezichtigen zijn in Gallery 86. Blanken verblijft momenteel zelf op Curacao waar hij zoveel mogelijk indrukken wil opdoen die hem kunnen inspireren.

Voor de lezers die de ets nog niet hebben gezien. Het gedicht luidt als volgt:

Voor de verre prinses
Wij komen nooit meer saam:
De wereld drong zich tusschenbeide.
Soms staan wij beiden 's nachts aan 't raam,
Maar andre sterren zien wij in andre tijden.

Uw land is zoo ver van mijn land verwijderd:
Van licht tot verste duisternis - dat ik
Op vleuglen van verlangen rustloos reizen,
U zou begroeten met mijn stervenssnik.

Maar als het waar is dat door groote droomen
Het zwaarst verlangen over wordt gebracht
Tot op de verste ster: dan zal ik komen,
Dan zal ik komen, iedre nacht.

J.J.Slauerhoff

Hans Blanken heeft moeite de juiste woorden bij zijn etsen te vinden. Hij vond er de woorden van een andere romanticus voor.

DE WENS OM naar Aruba terug te keren is groot onder de in Nederland wonende Arubanen, en dat zijn volgens een ruwe schatting zo'n 12.000 tot 18.000 personen. Dat blijkt uit een onderzoek dat in opdracht van het Arubahuis en de Directie voor Migratie in Den Haag is uitgevoerd door de afdeling SGBO van de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) door middel van een schriftelijke enquête.

En wens tot remigratie wordt volgens de gegevens van het onderzoek momenteel door veel Arubanen ook in daden omgezet. De retourquote (het aantal remigranten op de totale Arubaanse bevolking in Nederland) bedroeg in 1989 omstreeks 10 procent. Sinds de afgelopen twee jaar gaan er meer Arubanen vanuit Nederland terug naar hun vaderland, dan er Arubanen zijn die zich vanuit Aruba in Nederland vestigen. Ze blijken vooral terug te gaan om individuele redenen. Factoren die in Nederland zijn gelegen spelen hierbij veel minder een rol.

VNG-ONDERZOEK LEVERT INTERESSANTE GEGEVENS O

Optimisme over economische situatie in eigen land

Arubanen in Nederland willen weer graag terug

Zo'n 60 procent maakt gebruik van de Basisemigratie subsidieregeling, een financiële tegemoetkoming in de kosten van overtocht en onderhoud in de eerste drie maanden. Op het totale gebruik van de regeling door allochtone remigranten in 1989 is 35% van Arubaanse afkomst. Het onderzoek geeft geen uitsluitsel over de vraag of de financiële grens voor Arubanen om in aanmerking te komen voor de regeling (gezinsinkomen niet hoger dan 110% van het brutominimumloon) wel of niet belemmerend werkt op de remigratieplannen.

HOPA

Voor Arubanen in Nederland die terug willen, is er eind 1989 een Hotelopleidingsproject Aruba (Hopa-project) gestart, een toerustingsproject in samenwerking tussen genoemde Directie voor Migratie, het Arubahuis en het ministerie van Sociale Zaken in Den Haag. Uit de enquête is gebleken dat de Arubanen redelijk verspreid wonen in Nederland met enige concentratie in de steden van het Westen. De Arubaanse bevolking telt relatief veel kinderen en jongeren; 25 procent is jonger dan 10 jaar. Het aantal ouderen is zeer gering. Naar verhouding zijn er veel éénoudergezinnen. Vijf op de tien Arubanen in Nederland zijn op Aruba geboren, vier op de tien in Nederland.

Voor het organiseren van een eventueel vervolg op het Hopa-project of andere toerustingsprojecten voor Arubanen die overwegen in de komende jaren terug te gaan, wordt in het rapport aanbevolen om naast projecten in de hotel- en horecasector ook de mogelijkheden in andere dienstverlenende branches te bekijken. Hierbij worden genoemd zakelijke dienstverlening, recreatie, detailhandel en overige vormen van dienstverlening. Het potentieel en de belangstelling zijn hiervoor aanwezig bij de Arubaanse bevolking in Nederland.

WERVING

Verder wordt aanbevolen bij het werven van cursisten een gerichte aanpak op grond van een doelgroepanalyse te doen plaatsvinden met een individuele begeleiding van de cursisten. Bij deze werving kan gebruik worden gemaakt van algemene voorzieningen zoals arbeidsbureaus, sociale diensten, volwassenenonderwijs enz, terwijl ook Antilliaanse en Arubaanse instellingen in Nederland een rol kunnen vervullen. Tussen het moment van aankondiging, voorlichting en werving, moet volgens de opstellers van het rapport voldoende tijd aanwezig zijn, gedacht wordt aan zeker enkele maanden. Meer samenwerking tussen Arubaanse en Nederlandse overheid en aan de andere kant Arubaanse bedrijven, verdient aanbeveling bij de werving en organisatie van projecten en bij het begeleiden van de cursisten. Het Hopa-project dat in 1989 is gestart, is afgestemd op de sterke economische groei in de hotelsector op Aruba in de afgelopen jaren. Naast het Arubahuis en de Directie voor Migratie zijn ook het Departement van Onderwijs, diverse Gewestelijke Arbeidsbureaus (GAB 's) en de KABNA in Den Haag betrokken. De inhoud van het project is verzorgd door het Onderwijscentrum Horeca (OCH) te Zoetermeer. Aan het met succes afronden van de cursus is een erkend diploma verbonden. Van de ongeveer 40 personen die de eerste cursus hebben gevolgd, hebben er 35 deze met succes beëindigd. Eind november vorig jaar zijn de diploma's uitgereikt aan de cursisten, van wie er 24 reeds een vaste betrekking in de hotelsector op Aruba hebben aanvaard.

CURSUS

Voor deelneming aan het project hebben zich na een korte, intensieve informatieronde onder Arubanen in Nederland, aanvankelijk ongeveer 150 personen aangemeld. Na gesprekken met deze aanmelders is begin 1990 uiteindelijk met ongeveer 40 kandidaten met de cursus gestart. Naar aanleiding van vragen van belangstellenden voor eventuele vervolg- of andere projecten, hebben de initiatiefnemers de vraag gesteld in hoeverre er onder de Arubanen in Nederland hiervoor voldoende belangstelling bestaat. Daartoe is het zaak eerst zicht te krijgen op de werkelijke omvang van de potentiële doelgroep en (de aard van) de belangstelling voor dergelijke projecten bij toekomstige remigranten.

Het onderzoek waarvoor het Arubahuis en de Directie voor Migratie opdracht hebben gegeven, heeft derhalve twee doelen. In de eerste plaats moet met het onderzoek duidelijk worden wat de belangstelling bij potentiële remigranten onder Arubanen in Nederland is voor vervolg- of andere projecten. Uit de gegevens van de enquête bleek dat de meeste hoofden van huishoudens die uit Aruba naar Nederland zijn geëmigreerd aangeven dat hun komst is bedoeld als tijdelijk verblijf. Maar liefst 82 procent zegt tijdelijk naar Nederland te zijn gekomen, van de overige 18 procent is met migratie een definitief verblijf beoogd. Verondersteld kan worden dat de uitspraak over een tijdelijk en definitief verblijf samenhangt met remigratie-verwachtingen.

Het studie-motief blijkt veruit de belangrijkste reden te zijn geweest om te migreren, zowel voor mannelijke als vrouwelijke hoofden van huishoudens. Op de tweede plaats komt het werkmotief, dat vooral voor de mannelijke immigranten een rol heeft gespeeld. Gezinshereniging en overige migratie-redenen zijn verhoudingsgewijs vooral voor vrouwen van belang geweest. Dat studie een belangrijk migratiemotief is, wordt ook in andere onderzoekingen bevestigd. Grotere ontplooiingsmogelijkheden wat studie en (vervolg)opleiding in Nederland betreft worden door Antillianen en Arubanen in het algemeen hoog ingeschat, evenals de kansen op werk (Van Leusden, *Antillianen in Nederland*, Demos, 1986). Nu is studie weliswaar te beschouwen als een individueel migratiemotief en kan dat als zodanig niets hebben te maken met de meer algemene economische en politieke context, waarbinnen migratie plaatsvindt. In het geval van Antillianen en Arubanen in Nederland is studie als migratie-motief ook wel bekend als een algemeen geaccepteerde reden om naar Nederland te gaan, zonder dat daadwerkelijke studieplannen direct daaraan ten grondslag hoeven te liggen. Studie als reden tot migratie kan in de Antilliaanse en Arubaanse context als een breed geaccepteerd standaardmotief voor migratie naar Nederland worden gezien (zie ook: Koot en Ringeling, *De Antillianen* 1984; Amesz e.a., *Andere Antillianen*, 1990). In dit verband is verder opvallend, dat betere sociale voorzieningen in Nederland nauwelijks als migratiemotief zijn genoemd.

In de afgelopen jaren is het gebruik van de Basisregeling om te remigreren door Arubanen sterk toegenomen. Voorlichting door het Arubahuis, onder meer in de Arubaanse Nieuwsbrief, kan hierbij zeker een rol hebben gespeeld. Indien gewenst verleent het Arubahuis ondersteuning bij de indiening van de aanvraag. Wel dient de bestaanszekerheid op Aruba gewaarborgd te zijn en is het hebben van een dak boven het hoofd een vereiste. Personen die niet op Aruba zijn geboren, moeten in het bezit zijn van een vestigings- en een werkvergunning en moeten een toelatingsvergunning aanvragen.

MEER ARUBANEN

Vergeleken met de Antilliaanse groep, maken Arubanen veel meer gebruik van de regeling. Zo gingen er in 1988 in totaal 102 Antillianen terug met gebruikmaking van de regeling tegenover 228 Arubanen. Van het totale gebruik van de regeling vormen de Arubanen zelfs veruit de belangrijkste groep. In 1989 gingen in totaal 1723 mensen terug met deze regeling, van wie 610 Arubanen (35%).

Bij het onderzoek is getracht na te gaan hoe de samenstelling van de gebruikersgroep van de remigratieregeling is. Daartoe is gepoogd Arubanen die een aanvraag hebben ingediend, welke nog in behandeling is, en die nog niet zijn vertrokken, schriftelijk te enquêteren. Deze aktie leverde een mager aantal van slechts 16 respondenten op. Van die 16 waren er 8 alleenstaanden, zes éénoudergezinshoofden en twee tweepartners-relaties. Onder de hoofden van huishoudens waren er tien vrouwen. Van de in totaal 13 kinderen waren de meesten in Nederland geboren. De meeste hoofden van huishoudens waren naar Nederland gereisd voor een tijdelijk verblijf om studieredenen. Wat inkomstenbron betreft noemden nagenoeg allen een uitkering (RWW of ABW). Belemmeringen voor een terugkeer zagen de meesten niet. Van de 16 verwachtten er 11 na terugkeer in hun onderhoud op Aruba te voorzien door in loondienst te gaan. Een enkeling toonde belangstelling voor een toerustingsproject in Nederland, ook als daarvoor de remigratie moest worden uitgesteld. Het merendeel bleek echter hierin niet geïnteresseerd. De meeste respondenten beoordeelden tenslotte de huidige economische situatie op Aruba als gunstig.

Aan de groep remigratiegeneigden is de vraag voorgelegd welke redenen een rol bij (re)migratie spelen. Respondenten hebben daarbij uit een voorgelegde set van redenen kunnen aangeven welke ervan meer of minder belangrijk voor hen zijn. In volgorde van belangrijkheid zijn deze redenen op een rijtje gezet. Daarbij blijkt dat redenen als aanbod van een vaste baan op Aruba, huisvesting op Aruba en economische situatie op Aruba voor veel respondenten belangrijke redenen zijn om terug te keren. Maar ook niet beïnvloedbare factoren als familiecontacten en klimaat op Aruba en gezinshereniging spelen in de afweging een belangrijke rol. Daarentegen zijn zaken als het pensioen gaan, discriminatie in Nederland, werkloosheid of dreigen werkloos te worden, sociale voorzieningen en onderwijsvoorzieningen voor kinderen op Aruba, punten die in de afweging van weinig of geen betekenis zijn. Geconstateerd kan worden dat bepaalde op Aruba gelegen 'pull'-factoren voor individuele migranten van het meeste belang zijn in hun bereidheid terug te gaan en bepaalde in Nederland gelegen 'push'-factoren veel minder belangrijk zijn in deze afweging.

BELEMMERINGEN

Drie zaken worden als belangrijkste belemmeringen beschouwd om naar Aruba te remigreren:
* de financiële kosten van remigratie;
* het zoeken van huisvesting op Aruba;
* onvoldoende bekend zijn met werkmogelijkheden op Aruba. Opvallend is dat het hebben van een vaste betrekking voor velen minder belangrijk wordt gevonden en door een behoorlijk deel zelfs volkomen onbelangrijk. Dit resultaat moet uiteraard wel worden afgezet tegen de individuele situatie (werkend-niet werkend) om goed te kunnen beoordelen. Enkele andere punten worden van weinig of geen betekenis geacht, zoals contacten met familie en kennissen in Nederland, het betere voorzieningenpatroon in Nederland of het onderwijs van kinderen (in de schoolgaande leeftijd) in Nederland. Dat laatste moet natuurlijk ook worden beschouwd tegen de situatie per huishouden (wel of geen kinderen). Samenvattend kan worden geconcludeerd dat er op Aruba zowel belangrijke 'pull'-factoren zijn voor migranten als factoren die als belangrijke belemmeringen kunnen worden gezien. Bij een deel ervan gaat het om voor het beleid beïnvloedbare factoren. In Nederland gelegen 'push'-factoren worden door respondenten van veel minder belang geacht. Blijkbaar spelen die in de afweging een ondergeschikte rol. M.b.t. mogelijke financiële belemmeringen is bezien wat de rol kan zijn van de Basisremigratie subsidieregeling. Van de 370 hoofden van huishoudens die overwegen terug te gaan naar Aruba, zegt 52% niet bekend te zijn met de regeling; 47 % zegt de regeling wel te kennen. Na een globale toelichting van de regeling zegt 40% hiervan gebruik te willen maken en 23% niet; 29% kan hierop nog geen antwoord geven en 4% heeft geen mening. Van degenen die gebruik denken te maken van de Basisregeling, ontvangt bijna de helft een of andere uitkering. Uitkeringsgerechtigden blijken, gezien hun verwachtingen, in meer dan evenredige mate gebruik te willen maken van de regeling. Dat ligt ook wel voor de hand gezien de financiële grensbepaling om voor deze voorziening in aanmerking te komen. Het grote aantal belangstellenden met inkomsten uit loondienst is daarentegen des te opmerkelijker. Uit bovenstaande analyses komt een voorlopig beeld van een behoorlijk optimisme bij remigratiegeneigden naar voren. Voor velen van hen spelen de gedachten een baan en huisvesting op Aruba te verkrijgen mee in hun redenen om in de komende jaren te gaan migreren.

BELANGSTELLING

Met de enquête is geprobeerd na te gaan of er belangstelling bestaat voor het volgen van toerustingsprojecten. Van de 370 [...] van huishoudens d[...] wegen in de komend[...] te (re)migreren naar[...] geeft 39% aan in ge[...] migratie zelf of één [...] gezinsleden behoe[...] hebben aan een toeru[...] project. Dit om de k[...] het verkrijgen van een[...] king op Aruba te ver[...] Onder degenen die e[...] kering ontvangen, is de [...] stelling voor het volg[...] een project naar verh[...] wel hoger dan [...] degenen die in loon[...] zijn.

Bij een aantal respon[...] is overigens de bela[...] ling voor een vervolg-o[...] toerustingsproject zo[...] nant, dat zij naar aan[...] van de enquête het [...] huis en de onderz[...] hebben gebeld om zi[...] te melden voor een [...] toerustingsproject.

Het onderzoek is be[...] door de heren G.Junge, [...] driks en G.Hendrick [...] Directie voor Migratie[...] heren J.Oduber [...] P.Auwerda van het A[...] huis en uitgevoerd [...] drs.N.A.van Wijk van de [...] ling Sociaal-Geografis[...] Bestuurskundig Onder[...] van de VNG met med[...] king van drs.P.Smaa[...] drs.J.Waser.

Grote drukte heerst er in de hal van de Arubaanse luchthaven bij het vertrek van Arubaanse studenten naar Nederland. De meesten van hen willen na hun studie terugkeren om in hun eigen omgeving te werken.

Drugsvangsten op Schiphol nemen to[...]

DEN HAAG — De hoeveelheid harddrugs die de douane op Schiphol in beslag heeft genomen is in 1990 fors gestegen. Vorig jaar werd 1.126 kilo in beslag genomen, in 1989 was dat nog 550 kilo. De directie douane van de belastingdienst heeft dat woensdag meegedeeld. Ook de hoeveelheid in beslag genomen softdrugs steeg van 2.159 kilo in 1989 tot 2.517 kilo vorig jaar. Volgens de douane worden er steeds brutalere manieren gebruikt om drugs te smokkelen. Ook op andere terreinen stegen de hoeveelheden in beslag genomen goederen die illegaal ingevoerd werden. Zo werden er 683 levende planten onderschept (2 stuks in 1989), 4.106 levende dieren (23 stuks in 1989) en 844 produkten waar niet toegestane dierlijke huiden [...] werden gebruikt (434 [...] 1989). De stijgin[...] komen volgens de dou[...] door de inbeslagname [...] enkele grote handelsp[...] tijen en het feit dat st[...] meer mensen reizen on[...] nemen naar verre land[...] waar dergelijke za[...] gemakkelijk verkrijgb[...] zijn. Volgens de dou[...] zijn veel reizigers ook [...] op de hoogte van de in[...] bepalingen. Het aan[...] bekeuringen dat door [...] tenaren van de dou[...] werd uitgeschre[...] wegens overtreding [...] de accijnzenwet steeg [...] jaar van 955 in 1989 [...] 1.171. het aantal be[...] ringen in het kader va[...] opiumwet bedroeg in 1[...] 414, tegen 307 in 1989. [...] inning van rechten [...] bekeuringen leverde [...] jaar 3,7 miljoen gu[...] op.

Schwartzkopf dicteer[...] de pers mag schrijve[...]

Vervolg van pag. 2

ties in in het midden van de zaal. Een van hen heeft een geweer in de aanslag en houdt het vizier voortdurend gericht op het publiek. Dan neemt de "presentator" en communicatie-specialist, luitenant-kolonel Gallagher, het woord en zegt: "dames en heren goedenavond. Dank voor uw komst. Ik geef het woord aan de commandant en opperbevelhebber".

Daarmee is het interessantste aspect van de "briefings" wel beschreven. Want het uiterlijk vertoon blijkt belangrijker dan de inhoud. Twee weken na het uitbreken van de oorlog weigert Schwarzkopf nog altijd enige informatie te geven over de omvang van de verliezen aan Iraakse kant. In plaats daarvan laat hij videobeelden zien over de "s[...] high-tec precisie-bomb[...] menten".

"In eerste instantie h[...] het een televisie-oorlo[...] zijn. Maar inmiddels is [...] oorlog meer afgescherm[...] enig hieraan voorafgaa[...] aldus een van de jou[...] listen in Saudi-Arabië. [...] is toch eigenaardig [...] ondanks de modernste [...] liettechnieken geen e[...] beeld te zien is van[...] gevolgen van de massale [...] bardementen op de Iraa[...] elite-troepen in Koeweit", [...] hij. en toen generaal Schw[...] kopf onlangs werd ge[...] naar de interventie doo[...] korps mariniers van[...] form waaruit Irak olie [...] laten ontsnappen, was [...] enige dat hij zei: "volge[...] vraag".

ROLF BAK
...vraag naar Rif steeds groter...

Prof. Rolf Bak

Vervolg van pag. 1

...andert in een soort maanlandschap'.

KLIMAATSVERANDERING

...zijn inaugurele rede zei professor Bak dat zaken als invloed van hotelbouw op rif voor de wetenschap ...lijk niet meer interessant zijn omdat de invloed ...van al bekend is. Voor wetenschap zijn andere ...gen interessant, zoals: ...is het verband tussen koraalrif en klimaatsveranderingen die optreden? ...koraalrif dus als mogelijke indicator van klimaatsveranderingen? 'Dat is niet mogelijk, maar er zijn ook ...ere vragen waar de wetenschap nog geen antwoord op ...t. Maar het is wel waarching, het verbleken van koralen in verband met een hogere temperatuur over de hele wereld, maar dat is wetenschappelijk nog omstreden. Je kunt ook niet zeggen dat elke bleaching het gevolg is van klimaatsveranderingen. Daar hebben we op Curaçao onderzoek naar gedaan. Als je kijkt waar de uitstoot van de waterfabriek op het rif komt, dan zien we daar normaal gewone bruine en gekleurde koralen, maar juist in dat deel van het jaar dat er een temperatuursverhoging optreedt, zodat de watertemperatuur het hoogst is, zeg maar in oktober, dan is juist het extra warme water dat van de waterfabriek naar buiten komt, voldoende om

Riffen zeldzamer en waardevoller

...ijnlijk dat koralen bij het ...aleren van mondiale klimaatsveranderingen een rol ...nen spelen en dat ze er in ...bestaan mee te maken ... want als er klimaatsveranderingen optreden zal dat ...en tot veranderingen ...s de kusten door een ...ing van het zeeniveau ...het smelten van ijs aan ...olen. ...at we op het ogenblik koralen hebben als indi...ren van een op dit ogen...al optredende verande... van het milieu, dat is ...niet onomstreden. Er ...dt gesproken over de bleade temperatuur van het zeewater zo hoog te krijgen, dat er bleaching optreedt. Dus in het najaar vindt in de pluim van de waterfabriek over een afstand van enkele honderden meters bleaching plaats. Dat is duidelijk te koppelen aan de verhoging van de zeewatertemperatuur om een andere reden dan klimaatsverandering'.

REUZEN

Een ander aspect waar de tropische mariene biologie zich mee bezig houdt, is de vraag in hoeverre riffen zich kunnen herstellen. Prof Bak: 'Dat herstellen heeft twee aspecten. Er zit het aspect aan van natuurlijk herstel, wanneer het kapot is gegaan door een of andere oorzaak en je wacht tot het weer goed is, en er is het aspect aan van de eventuele hulp die de mens zou kunnen geven om het rif snel weer in een zo behoorlijk mogelijke staat te krijgen. Natuurlijk herstel is soms mogelijk, maar het zal er sterk van afhangen of de omstandigheden die er na de beschadiging bestaan, vergelijkbaar zijn met de omstandigheden waaronder het rif oorspronkelijk ontstond. Als die omstandigheden veranderd zijn, is rifherstel moeilijk, zo niet uitgesloten.

Als de omstandigheden wel gunstig zijn, dan moeten we denken aan hervestiging van koraal en uitgroeien op een schaal van enkele tientallen jaren, waarbij een hele belangrijke rol speelt dat de groei van koralen tamelijk langzaam is. Je kan wel binnen enkele tientallen jaren veel kleintjes krijgen misschien, maar voordat je echt weer die grote reuzen hebt, die bepaalde delen voor de kust van Curaçao kenmerken, dingen van honderden, zo niet duizenden jaren oud, dat duurt natuurlijk ook honderden of duizenden jaren voordat je die heel unieke prachtige dingen onder water weer terug hebt'.

Het toerisme kan zorgen voor het behoud van het rif, maar het brengt tegelijkertijd ook beschadiging van het rif mee. 'Dat is bijna een noodzakelijk kwaad, omdat er altijd mensen zijn die niet weten hoe ze zich onder water of op het water moeten gedragen. Er zijn ook hele duidelijke voorbeelden van schade door toerisme, niet alleen door het toerisme dat van ver komt, dus het duiktoerisme uit Europa of de Verenigde Staten, maar ik denk dat ook lokaal toerisme een rol speelt bij de beschadiging van het rif. Vaak wordt dan gedacht aan duikers, natuurlijk was speervissen vroeger iets waar we over spraken, maar dat is geen item meer. Maar er is een veel grootschaliger beschadiging dan het duiktoerisme, die op het ogenblik zorgwekkend is.

Dat is de beschadiging door ankers van boten. Het bootgebruik is de laatste jaren sterk toegenomen langs de zuidkust van Curaçao. Men stopt altijd even en gooit het anker uit. Die ankers kunnen gaan trekken over de zandbodem en later door de koralen heen. Ze brengen onvoorstelbare schade toe aan het koraalrif.

Daar worden tientallen jaren oude koraalkolonies over enorme banden van vele meters breed omver getrokken. Dat is buitengewoon ernstig. Langs een deel van de kust, waar het onderwaterpark is, liggen boeien, dus daar hoeven boten niet te ankeren. Een dergelijk systeem zou moeiteloos langs de rest van de kust kunnen worden geïntroduceerd'.

Is professor Bak hoopvol gestemd over het behoud van het rif? Er volgt even een stilte. Dan een afgewogen antwoord: 'Wat betreft de specifieke situatie op Curaçao, ja, ik weet het niet. Ik denk dat er toch wel wat koraal ergens zal blijven groeien, ook als we een somber idee erover ontwikkelen. Of we dan nog echt van een aantrekkelijk rif kunnen spreken betwijfel ik ten zeerste. De hoeveelheid zand zal sterk toenemen, de hoeveelheid dood koraal zal sterk toenemen en de grootte van de koraalkolonie zal sterk afnemen, precies zoals we dat hebben gezien voor het nu ontwikkelde deel van Curaçao.

Als je wilt weten hoe Curaçao bij optimale ontwikkeling, of slordige ontwikkeling op land en onder water eruit gaat zien in de toekomst, dan moet je het deel langs het nu ontwikkelde stuk van Curaçao gaan bekijken, dus het rif langs de kust van Punda bijvoorbeeld. Dan zie je dat het niet meer aantrekkelijk is. Dus als het slecht gaat, dan gaat het op Curaçao die kant op en dan houden we weinig over. Als er verstandige maatregelen worden getroffen, dan zie ik zonder meer mogelijkheden. Een stuk rif zoals we dat nu beschermd hebben vanaf oostpunt naar het westen toe, is van een schoonheid die met de beste riffen in het Caribisch gebied. Nóg. Dat kan dus ook veranderen in de toekomst'.

LETTERKUNDIG LEVEN ROND DE EEUWWISSELING

'Onwaarschijnlijke fictie, tegen historisch decor'

Roman-feuilletons zorgden voor aangename verpozing

= door Wim Rutgers =

**ROMAN-FEUILLETONS in de betekenis van een roman die in afleveringen in de krant verschijnt, kwamen voor en na de eeuwwisseling ook in de Antilliaanse literatuur voor. Van 10 mei 1873 tot en met 30 mei 1874 verscheen in Casten David Meyer's eerste Papiamentstalige weekblad *Civilisado* in bijna wekelijkse afleveringen Henri E. Marquand's *John Brown*, dat door medewerker 'P' van *Civilisado* in het Papiamento vertaald was. Hoewel het hier dus geen origineel feuilleton betreft, is het ... soort, ooit in een Antilliaans Papiamento verschenen. Marquand ... dragen aan Victor Hugo, ... reactie daarop vooraf werd ... het werk van de schrijver al... *'een boek dat al het interessante ... en al het nauwkeurige van ... schrijvers zullen uw boek ... meer dan uitstekend ...*

In vijftien hoofdstukken vertelde *John Brown* de familieherkomst, de geboorte en het karakter van zijn gelijknamige hoofdpersoon, die in de Amerikaanse en de wereldgeschiedenis is bekend geworden als de Held van Harper's Ferry, die na jarenlange strijd met woorden in zijn blad *The Liberator* in oktober 1859 een gewapend gevecht ontketende tegen de hatelijke slavernij. Het verhaal geeft een verslag van wat er gebeurde tijdens de gevechten, de door John Brown verloren strijd, zijn berechting door middel van ophanging op 2 december 1859, de reacties van de nieuwsmedia en enkele brieven van John Brown zelf.

'Deze meest hartstochtelijke en meest gewelddadige van alle Amerikaanse abolitionisten' opereerde dus aan de vooravond van de Amerikaanse Burgeroorlog (1861-1865) en werd na zijn berechting door tegenstanders van de slavernij vereerd. *Civilisado* nam Marquand's hagiografie op in 1873-1984, toen de tienjarige emanicipatie in de Antillen herdacht kon worden.

Dit beurtelings vertellend en beschouwend feuilleton is zowel roman als historie, want het maakte gebruik van documenten die in een geromantiseerd verhaal werden ingebed.

Het werd door de *Civilisado*-redactie nog niet 'onder de streep' geplaatst, dat kende het blad niet, maar kreeg zelfs een zeer prominente plek als hoofdartikel en dus blikvanger in de openingskolommen waarbij het soms meer dan de hele voorpagina in beslag nam. Terwijl de krant maar vier pagina's telde!

GRAVENHORST

Het tweede voorbeeld is een oorspronkelijk verhaal van 29 wekelijkse afleveringen in de *Amigoe* van 13 juni tot en met 24 december 1914. Het moest zijn plaats 'onder de streep' delen met het feuilleton dat al aan de gang was, 'Naar het geluk, uit het leven van een bekeerling', en later met 'L'Apologétique de la guerre' — het was 1914 en immers oorlog in Europa en daarbuiten?

'Van Curaçao naar New Orleans; langs een omweg', aangeboden door J.H.B. Gravenhorst, lijkt op het eerste oog een reisverslag en zich daarmee in goed gezelschap te bevinden van Pater P.J. Poeisz feuilleton 'Di Corsouw pa Amsterdam' in *La Cruz* van 1 juli-26 augustus 1914 en 'Di Amsterdam pa Corsouw' in datzelfde blad van 26 mei-25 augustus 1915, Pater R.J.C. Wahlens 'Bovenwindsche Stemmen' in *Amigoe* van 22 januari tot 18 november 1916, en zovele andere Europeanen die hun reisbelevenissen die dagen aan het papier toevertrouwden, maar de vlag dekt hier deze lading niet.

Het 'verhaal' voorzover er van een zich afwikkelende verhaaldraad sprake is, speelt zich af in het Caribische gebied en de kusten van Zuidamerika. Kapitein Edgard (een achternaam vernemen we nergens) vaart met zijn schip 'De Zeemeeuw' in 1878 op de kusten van de Guajira, waar hij met het Indianenmeisje Himare Mehija trouwt. De grote bruidsschat en het feest worden uitgebreid beschreven, waarna de gebeurtenissen via het bekende onbeholpen lineaire 'en-toen-en-toen-patroon' van de tak en de tak verder huppelen. Er is sprake van Indiaanse stammenoorlogen en rooftochten, van pacificatie en bekeringen tot het Christendom, van gouddvondsten en transporten. Tochten door het Indianenland, vergezeld van ziekten, koorts en doden, worden afgewisseld door zeereizen met 'De Zeemeeuw'.

OORLOG

Kairam, de ... van Himare, sterft aan ..., dan is er plotseling weer oorlog en revolutie. Nu eens ontmoet het reisgezelschap redelijke mensen als de ...meester van J. en ... Fransman L., dan weer komen men met kinderslachters in aanraking, die aan hun gasten een pasteitje van kindervlees aanbieden en worden opgehangen als men dat merkt. Er is sprake van een grote aardbeving en revoluties in Venezuela. Het verhaal eindigt met een storm bij Vera Cruz, waarna men bij New Orleans schipbreuk lijdt, en schip en bemanning (en het verhaal) in de baren verzwinden.

Het verhaal gaat maar achter elkaar door, zonder enige uiterlijke compositie in de vorm van hoofdstukken of dergelijke, en zonder de geringste innerlijke verhaalstructuur.

De meest onwaarschijnlijke fictie wordt geplaatst tegen een zogenaamd historisch decor, met zijn Venezolaanse revolutie, de Guajira-indianen, en de legende van het vergaan van het bekende schip 'De Zeemeeuw', al was dat dan in 1825, die een grote lading goud aan boord gehad zou hebben.

Als de roman-feuilleton gewoonlijk al als 'eenvoudig van psychologie, maar rijk aan actie en spannende episodes' gekarakteriseerd wordt, waarin in elke aflevering wel weer iets bijzonders moet plaatsvinden dat in de volgende aflevering wordt opgelost, dan slaat dit voorbeeld wel alles, maar dan in negatieve zin.

Toch plaatste pater-redacteur Wahlen het in de degelijke *Amigoe* en (zij het na het gewone feuilleton) ... als tweede op de plaats onder de streep. J.H.B. Gravenhorst tekende elke aflevering met zijn volle naam, wat in die dagen van pseudoniemen, afkortingen en anonimiteit uitzonderlijk genoemd kan worden.

Als dit verhaal niet zo hemelsbreed verwijderd zou zijn van wat wij nu als een geslaagd literair werk beschouwen, dan zouden we met dit feuilleton in het Nederlands de oudste Nederlands-Antilliaanse roman in handen gehad hebben. Deze kwalicicatie verdient dit onbeholpen, ongeloofwaardig stuntelig vertelde verhaal echter niet.

J.H.B Gravenhorst is een voorbeeld van die Curaçaose 'dichterlijke naturen' die aanvankelijk regelmatig journalistieke bijdragen aan de bladen leverden en daarna ook de pen in de literaire inkt probeerden te dopen. Hij schreef in het Curaçaonummer van *Neerlandia* over landbouw en veeteelt en droeg vooral veel ingezonden stukken bij aan *De Vrijmoedige* over 'toestanden op Curaçao' of variaties op die titel, en andere stukken als een reactie op rapporten van professor Went en de komeet Halley.

Al op 6 februari 1908 schreef hij in *De Vrijmoedige* ...

[illegible]

... dat J.H.B. ... zijn ... bijdragen ... — ... journalistiek ... natuur ... Ook ... keerde: ... als literatuur ... ook ... werk. In die dagen ... journalistiek en letterkunde nog ... scheiding ...

Waren er in de Antilliaanse kranten zulke diverse feuilletonisten als de onder pseudoniem ... in *La Cruz* ... zijn ... zich achter ... 'A.K.' in de *Amigoe* van 1912 met zijn 'St. Maartensche Flikjes en Flakes', 'H.M.H.' die zijn ... sprokkelingen ... stemmen' en 'Uit het Curaçaosche leven' in de *Amigoe* van 1929 ... Aruba, 'Kris en Kras' op Bonaire, 'Midget' met zijn 'Saba's Bits and Scraps', 'Argus', 'Speurder', ... 'Jack', 'Detective', ... de Veras' en nog anderen ... samen bewijzen hoe populair het feuilleton was ... het eerste kwart van de ... eeuw.

Meestal droegen ze maar een korte ... enkele stukjes bij ... met met al te veel schrijftalent. Het feuilleton verdient die naam pas ... als de auteur ervan ... een ... op de ... in ... Van ... schrijvers ... Delgen ... de kroon.

... Doolaard viert ... verjaardag

... - De bekende ... mandise ... Doolaard ... Naar ... Haag ... voor- ... ze vi- ... positie ... genoemd ...

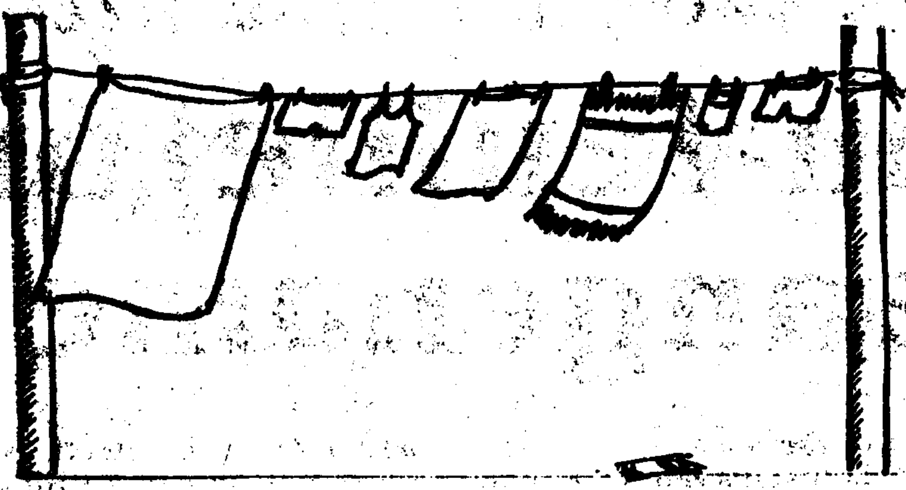
Hakenkruis over Europa voor de naderende Tweede Wereldoorlog. Op later leeftijd streed hij nog op papier tegen kernbewapening (*Ik ben tegen*, 1984). 'Ik ... schrijven ter verdediging van de enkele mens tegen massificatie, zowel in Oost en West. Mensen zijn niet zo gevaarlijk als ... ze worden ... groep.' ... een ... uitspraak van de nu ...-jarige auteur. De redevoeringen die hij in de oorlogsjaren vanuit Londen voor Radio Oranje hield, werden in 1946 gebundeld ... *Europa* ... *mof-* ... exemplaar in Den Haag wordt geëxposeerd ... foto's ... Doolaard in zijn geheel ... voorbeeld en ... voor Radio Oranje ... werden ook ... in de tentoonstelling ... opgenomen. Zo is er een snaarinstrument dat hij in Montenegro ontving bij de verschijning van de Servische vertaling van ... *rug* en ... herinnert ... van Wal... een kwa... staat.

Nederland niet op Eurovisie

De Nos zal dit jaar niet meedoen aan de finale van het **Eurovisie** songfestival in Rome. Reden is het feit dat het festival op 4 mei, dodenherdenking, wordt gehouden. Hierdoor is ook de noodzaak om in Nederland voorronden te organiseren overbodig geworden.

KINDERPAGINA

De weggelopen was

= door Mel de Jong =

'BAH', zuchtte een theedoek, die aan de waslijn hing, 'wat is het toch saai om een theedoek te zijn. Elke dag maar weer kopjes afdrogen tot je vuil bent en gewassen moet worden. Hier hangen we nu met z'n allen aan een lijntje en er valt niets te beleven'. 'Nou', zei het sloop, dat naast haar hing, 'wij slopen zijn er heel wat erger aan toe. De hele dag moeten we doodstil op bed blijven liggen. We zijn dolblij als het weer wasdag is, zodat we wat beweging krijgen'.

'Jullie zijn een stel mopperpotten', bromde een laken. 'Het is toch heerlijk om op bed te liggen!' Verlegen keek het sloop naar het laken. 'Maar het wordt zo saai', zuchtte ze. 'Ik zou best eens iets mee willen maken'. 'Ja ja, ik ook, ik ook', riepen de theedoeken, de handdoeken en de hemdjes. Een washandje schreeuwde zo opgewonden mee, dat het pardoes van de lijn af viel. 'Aiaiai' schrokken de anderen. 'Kom gauw terug!' Maar het gevallen washandje sprong overeind en riep vrolijk: 'Nee hoor, daar heb ik geen zin in. Ik trek de wijde wereld in en ga grote avonturen beleven'. Het zwaaide zijn vriendjes goeiedag en stapte weg. Gelukkig was het al nacht, zodat niemand hem zag.

'Hé, wacht even!' riep een ander washandje. 'Dan ga ik ook mee. Tjoep sprong het op de grond, en liep achter het eerste washandje aan. Toen de anderen dat zagen, kregen ze opeens ook zin in avonturen. Eén voor één sprongen ze van de lijn af en liepen met de washandjes mee. De handdoeken, de theedoeken, de broekjes en de hemdjes. Alleen het laken schudde zijn hoofd. 'Hoe moet dat nou?' riep hij. 'Daar komen alleen maar ongelukken van'. Maar niemand luisterde en allemaal verdwenen ze in het donker. Moederziel alleen bleef het laken aan de lijn hangen.

Een poesje, dat op muizenjacht was, keek verbaasd naar de vreemde optocht. 'Waar gaan jullie naar toe?' miauwde ze. 'Jullie horen aan de waslijn thuis'. Maar het wasgoed lachte haar uit en stapte verder.

Een hond, die voor zijn hondehok lag te knikkebollen, sprong verschrikt overeind. Half slaperig zag hij niet, dat het maar slopen en handdoeken waren. Woest grommend stoof hij erop af. 'Woef woef woef!' blafte hij en beet links en rechts om zich heen. 'Aiaiai!' schreeuwde het wasgoed en rende weg. Maar in de haast struikelden ze over elkaar heen, vielen op de grond, bleven aan cactussen haken of botsten tegen elkaar op. Een sloop was zo in de war, dat ze zelfs over de woedend om zich heen bijtende hond viel!

De hond hield plotseling op met bijten en jankte angstig: 'Help help, een beest heeft me opgegeten, aiaiai!' Hij sloeg met zijn poten om zich heen, rolde op zijn rug heen en weer en jankte aan een stuk door. Pas toen hij opsprong en met zijn staart tussen zijn poten weg vluchtte, viel het sloop weer van hem af.

Eén voor één kwamen de handdoeken, de theedoeken en het andere wasgoed er weer aangestrompeld. Wat zagen ze eruit! Vol cactusstekels en vuile vegen. Een theedoek had een grote winkelhaak, van twee broekjes was het elastiek gesprongen en het sloop, dat over de hond was gevallen, was helemaal smerig geworden.

'Ik ga naar huis', snikte een klein broekje. 'Ik vind het hier helemaal niet leuk'. Maar de washandjes lachten spottend. 'Moet je zo'n broekje horen. Die is nu al bang geworden. Nou, wij niet, hoor. Wij gaan verder'. Ze waren allang vergeten, dat ze zelf het hardst gelopen hadden, toen die grote hond er plotseling aan kwam. Het broekje keek verlegen naar de grond. En toen de anderen de washandjes weer volgden, schoof het vlug tussen een sloop en een hemdje en trippelde mee.

'Hé zeg, moet je daar zien', zei een grote sprinkhaan, die met zijn vriendje in een struik zat. Daar gaan een heleboel lekkere hapjes. Hmm, ik ben dol op wasgoed'. De andere sprinkhaan knikte verheugd met zijn kop. 'Dat zal smaken!' lachte hij. 'Laten we al onze vriendjes roepen, dan maken we er een grote smulpartij van'. Ze wreven hun vleugels tegen elkaar, zodat ver in het rond hun gepiep te horen was. En even later zat de struik vol hongerige sprinkhanen.

Maar er waren er nog een paar, die het gepiep van de sprinkhanen gehoord hadden en dat waren de kaboutertjes. Nieuwsgierig kwamen ze kijken, wat er aan de hand was. En zo hoorden ze, wat de sprinkhanen van plan waren. Kabouter Brr schudde zijn hoofd. 'Dat arme wasgoed', zei hij, 'We moeten ze waarschuwen'. 'Pssst!' riepen Poetsje Pinkie en hij, 'Psst, washandje! Theedoek! Sloop!' Het was goed keek verbaasd naar de drie kaboutertjes. 'Kom gauw', fluisterde kabouter Brr, 'Verstop je in ons huisje. Een zwerm sprinkhanen wil jullie opeten'.

'Ai ai ai!' riep het wasgoed en rende hals over kop het kabouterhuisje binnen. Het was een gedrang van jewelste. Ze duwden en stompten elkaar en trapten op elkaars tenen. En toen al het wasgoed binnen was, was het huisje zo vol, dat de kaboutertjes er niet eens meer bij konden.

Net toen Kabouter Brr de deur gesloten had, kwam de zwerm sprinkhanen langs. Ze waren op zoek naar het wasgoed. En ze zouden het nooit gevonden hebben, als er niet een stuk van een handdoek uit het raam gehangen had. 'Daar zijn ze!,' schreeuwde de aanvoerder van de sprinkhanen. En met z'n allen streken ze voor het huisje neer. 'Maak de deur open!'

riepen ze tegen de kaboutertjes, 'Anders zullen we jullie mooie puntmutsen opeten'. 'Als jullie niet gauw maken, dat jullie weg komen', zei kabouter Brr, Dan zal ik de familie Zweepslang eens roepen'.

Daar schrokken de sprinkhanen van. 'Nee nee, kabouter Brr, niet doen', smeekten ze. 'We gaan al. Ze hebben pas nog een oom en een tante van ons opgegeten'. En met grote sprongnen verdwenen ze in de mondi. Kabouter Brr

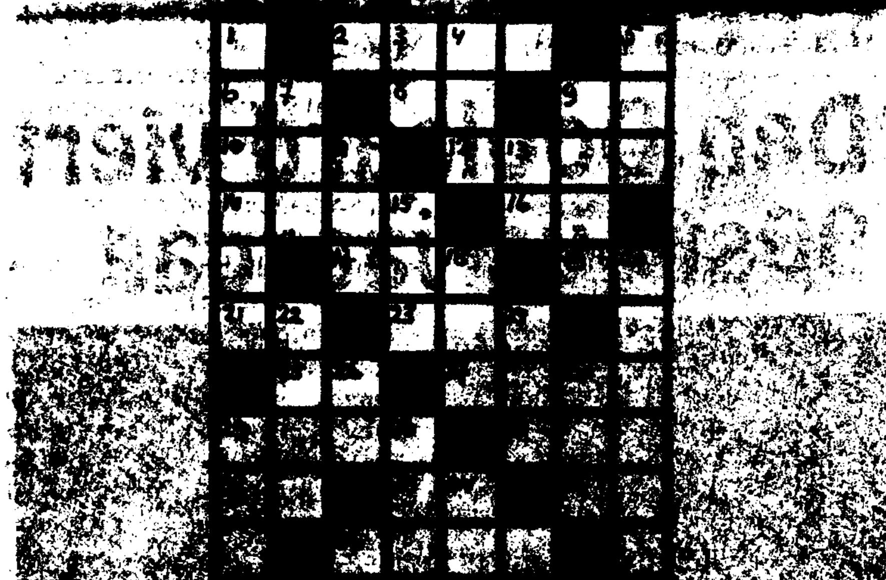
maakte de deur ...
het wasgoed kw...
buiten. 'Nu is het...
bromde een hand...
ga naar huis'. 'Ik...
ook' riepen de a...
Zelfs de washand...
langden niet meer ...
uwe avonturen. 'Ma...
kunnen zó toch ni...
huis gaan', zei Poe...
ze liet ze een bad n...
een teil vol zeeps...
naaide de winkelha...
theedoek weer net...
en knoopte ...
gesprongen elastiek...
broekjes weer aan ...
En toen bracht k...
Brr ze terug naar d...
lijn, waar het lake...
steeds heel alleen a...
En daar sprongen z...
allemaal aan de li...
klik, zeiden de knijpe...
ze hoorden, wat h...
goed had meege...
'We laten jullie noo...
gaan. Julie horen ...
waslijn thuis en nie...
mondi'. 'Zo is h...
kabouter Brr en wa...
tevreden weer naar ...

20 16 14 8

Rekenen voor de eerste klas

Schrijf de goede cijfers in de lege peren.

Puzzel van de week

... dat je in elke ... kunt zien; 12. ... 33. Kilometer (afkorting), 35. Neon (afkorting), 36. Sterke drank.

VERTIKAAL: 1. Deel van een fiets, ...

... oplossing en de ... naar de Kinderkrant over twee weken. Stuur je oplossing naar de Amigoe ...

Enniaweg blok 16
Curaçao

Hij ontvangt een waardebon van f 15,- van Augustinus Boekhandel.

HORIZONTAAL: 1. Kat, 3. O.K., ... 7. Adem, ... 17. Even, 18. Paps.

VERTIKAAL: 1. Katte, 2. Toe, 3. ... 13. ... 18. V.S.

Raadseltjes

1. Hoeveel eieren kan een reus op zijn nuchtere maag eten?
2. Waarom kwispelt een hond met zijn staart?
3. Als de haan van Jan een ei legt in het hok van Piet, van wie is dan het ei?
4. ... staat, wat voor tijd is het dan?
5. Hoeveel is 7x6x5x4x3x2x1x0?
6. Wat begint met een T, eindigt met een T en zit vol met T?
7. Welke ring is niet rond?
8. Er liepen vijf mensen onder een paraplu en toch werd niemand nat. Hoe kan dat?
9. Waar slaat een timmerman de meeste spijkers?
10. Welk cijfer wordt de helft meer als je hem op zijn kop zet?

Wist je dat ???

GELEERDE mannen hebben eens onderzocht, hoe jongens en meisjes zich gedragen op de kleuterschool. En ze zagen, dat meisjes aardiger tegenover hun [illegible] als er een nieuw kind in de klas kwam, ontvingen ze het vriendelijk. De jongens gedroegen zich veel onverschilliger. Op de eerste schooldag zie je nog een duidelijk verschil. De meisjes hebben twee keer zoveel tijd nodig om afscheid van hun moeder te nemen dan de jongens, maar dat komt misschien, omdat jongens graag stoer doen en niet willen laten merken dat zij het zo goed het afscheid van hun moeder erg vinden.

* * * * * *

Als je op een donkere nacht goed naar de hemel kijkt, zul je haast zeker heldere strepen licht zien. Dat noemen we vallende sterren, maar dat zijn het natuurlijk niet. Het zijn kleine steen- en metaaldeeltjes van andere planeten, meteorieten genaamd. Als ze in de dampkring van de aarde terecht komen, verplaatsen zich ongeveer 70 kilometer per uur. Net zo hard als een auto dus. Door wrijving met de lucht beginnen ze te gloeien en verbranden. Als je zo'n vallende ster ziet, mag je een wens doen. Maar zorg ervoor dat te doen, vóór je een ... zegt, dat je een vallende ster ziet!

* * * * * *

Om een computer te gebruiken, moet je hem een ... programma geven. Zonder zo'n programma weet h... wat hij doen moet. Je kunt natuurlijk niet tegen ... zeggen: luister, dat en dat moet je in het vervolg ... Dat is mensentaal en die 'verstaat' de computer ni... computer kan alleen maar werken met de cijfertjes ... en 1 plus combinaties daarvan. Dat heet de machin... Makkelijk voor de computer, maar moeilijk voo... Daarom kreeg de computer er een tweede 'taal' ... [illegible] rijpen. En daarmee, samen met de machine-taal, ... we dus een programma voor de computer.

Uit de Schoolkrant

RODERICK Semeleer zit in de vijfde klas van de Kolé Debrotschool en vertelt ons in de schoolkrant 'Nos Boletin' over zijn poesje Lusi. Lees maar eens:

LUSI MI PUSHI

Lusi ta un pushi kolo shinishi. Lusi ta mesha chikitu, anto e ta mala mucho tambe. E ta bai den kamber, bai kue nos sapatu. E ta hunga ku e mainta. Ora mi bin for di skol, e ta kore bin serka mi, pasobra e sa ku mi ta trese algu p'e for di skol. Mi ta prepara su kuminda pa den su bak. Asina e kaba di kome, e ta bin serka mi. E ta bin sinta bou di stekamento e ta kanikina. Ora mi wak'e, e ta kore bai pafo, serka e kacho. I Lusi ta kede su hoker, atardi, den kura. Prome ku mi bai drumi, mi ta yena Lusi su bak ku lechi. E ta bebe tur su lechi, despues den su makuto drumi te mainta.

Zo doe je dat

WIST JE, dat je ... niet "zo maar" bee... pakken? Ze hebben ... voel en kunnen ... hebben, al vergete... mige mensen dat we... Hier onder kun je ... je dieren vast kunt ... zonder ze pijn te d...
1. Een konijntje grij... best bij zijn velletje ... aan zijn rug. Het li... wel, alsof je hem p... doen, maar hij v... niets van.
2. Een haan of kip ... best onder zijn v... heel dicht bij zijn ... En wel zo, dat ... in de palm van ... liggen.
3. Kleine vogeltjes ... met de volle han... heel voorzichtig. ... vogellijfje is erg ... baar.
4. Een duif zet je in d... van je hand, zodat ... duim en wijsvi... vleugels vast houdt.
5. Een kat til je op ... hand onder haar ... leggen.
6. Een egel zal je ... zo vaak tegen k... Maar mocht je er een ... dan kun je hem he... laten lopen!

TWIJFELS OVER GEBRUIK OP GROTE SCHAAL

Ervaringen in Nederland teleurstellend

Windenergie blijkt nog geen ideale oplossing

OP CURACAO wordt al jaren gepraat over de mogelijkheden van wind- en zonne-energie ter gedeeltelijke vervanging van de bij ons peperdure conventionele energie. Er zijn in de loop de jaren experimenten gedaan, zowel door de Technische Faculteit van de UNA, de FAPE (Stichting ter bevordering van alternatieve energie red.) en Kodela, maar daar is het bij gebleven. In Nederland is Zuid Holland een van de zeven provincies die met het ministerie van Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en milieubeheer hebben afgesproken, om medewerking te verlenen aan de uitbreiding van windenergie. Op 6 februari j.l. werd daartoe een overeenkomst ondertekend, waarbij door Zuid Holland werd toezegd het windvermogen met 150 megawatt (MW) op te voeren. Dat komt neer op de plaatsing van vijfhonderd windturbines, elk met een een vermogen van 300 kilowatt. Bij elkaar staan de zeven windrijke provincies in Nederland genoteerd voor ruim 1100 MW windvermogen, met Noord- en Zuid Holland en Zeeland als koplopers (elk 250 MW). De plannen voor de bouw van tientallen windcentrales spreken vertrouwen van de overheid in windenergie uit. De twijfels aan de mogelijkheden van deze vorm van alternatieve energie nemen echter hand over hand toe.

Het was kort na de eerste energiecrisis, medio jaren zeventig. Minister-president Joop den Uyl had somber aangekondigd dat 'olie nooit meer goedkoop zou worden'. Er dreigde zelfs een tekort aan ruwe olie. De sjeiks in het Midden Oosten hadden duidelijk gedemonstreerd hoe eenvoudig het is, om op elk moment de oliekraan dicht te draaien. De olieprijzen schoten omhoog. Weldra zouden gas, licht en benzine niet meer te betalen' zijn. Pessimisme vierde hoogtij.

GESCHENK UIT HEMEL

Toen werd de wind herontdekt, letterlijk als een geschenk uit de hemel- gratis, onuitputtelijk en schoon, hoewel het laatste toen nog niet zo sterk meetelde. Eeuwenlang was Nederland een land met molens geweest. Rond 1850 waren er nog dik tienduizend. De oplossing van het energieprobleem lag nog onder handbereik. Moderne versies van de klassieke molens, in het buitenland nog altijd geëtaleerd als toeristische attractie, zouden de nieuwe stroomproducenten worden. Bevlogen tekenaars gingen aan het werken en maakten artist *impressions* van windcentrales met honderden slanke turbines, in keurige harmonie met het landschap. Nederland had een pasklaar antwoord gevonden op de 'dictatuur' van de landen rond de Perzische Golf die zich hadden voorgenomen, om voortaan de dienst op de wereldomarkt uit te maken. De plannen voor invoering van grootschalige windenergie beloofden overigens veel meer dan er in werkelijkheid van mocht worden verwacht. Maar dat was toen nog niet duidelijk. De euforie over de wind als energiebron riep nauwelijks vragen op, laat staan kritiek. Wie deze kans liet lopen, gaf zich met handen en voeten over aan de oliesjeiks. Het enthousiasme nam echter niet weg dat er in Nederland vrijwel geen kennis bestond over windenergie. Het laatste onderzoek dateerde van ver vóór de Tweede Wereldoorlog; het rapport met de uitslagen moest uit een stoffige archiefkast worden opgediept. Over de bouw van moderne windmolens ontbraken zelfs de meest elementaire gegevens. Voor de industrie was de constructie van windturbines een geheel nieuw werkterrein, naar weldra bleek vol angels en klemmen.

De toenmalige regering, bezorgd over de snel stijgende energieprijzen, stimuleerde niettemin initiatieven voor windparken en versterkte daarmee het vertrouwen in de mogelijkheden van de wind als energiebron. Er kwam een 'windlobby' in beweging die het einde van de energiezorgen beloofde, als er maar voldoende windmolens werden gebouwd, desnoods vele tienduizenden! Het eerste onderzoek (1976-1981) stimuleerde de hoop verder en een vervolgstudie bevestigde dat 'windenergie voldoende perspectieven biedt, om het onderzoek voort te zetten.' Op basis van deze uitslagen werd de bouw van de eerste windparken voorbereid, ondersteund met ruime overheidssubsidies voor research, bouwers en exploitanten. Inmiddels telt Nederland elf 'min of meer commerciële' windcentrales, vier zijn er nog op de tekentafels. Bij elkaar omvat het windvermogen thans rond de vijftig megawatt (MW). Binnenkort komt er nog eens vijftig MW bij. Daarmee ligt het totaal dan op de ondergrens van honderd MW die als doelstelling voor dit jaar was aangegeven. De eerste fase is dus vrijwel binnen de geraamde periode afgerond, maar het is de vraag of het hele plan -duizend MW in 2000!- ook zo vlot de eindstreep bereikt. Daar bestaan op zijn minst grote twijfels over, vooral omdat de eerste praktische ervaringen met het opwekken van windstroom allerminst moedgevend zijn.

HARDE CIJFERS

Nu er voor het eerst harde cijfers op tafel komen, sluipt ook in kringen die tot voor kort verklaarden voorstanders van windenergie waren, het onbehaaglijke gevoel binnen dat de mogelijkheden lang niet zo groot zijn als aanvankelijk werd aangenomen. De tegenvallers zijn zo onvoorzien en talrijk dat men zich zelfs kan afvragen of het nog wel zin heet om miljoenen gulden overheidsgeld te investeren in verdere uitbreiding van windenergie. Cijfers spreken wat dit betreft hun eigen taal: duizend megawatt windvermogen - ruim 3300 turbines van elk 300 watt - vervangt hooguit 165 MW conventioneel vermogen. Omgerekend komt dat neer op iets minder dan een kwart kolencentrale. Dat is niet indrukwekkend. Een nuchtere bries heeft de voorspellingen van dolgedraaide fantasten weggeblazen. Windenergie heeft niet gebracht wat er dik vijftien jaar geleden nog van werd verwacht en daar komt voorlopig ook geen verandering in. Gesubsidieerde stroom van windparken is in Nederland ten minste vier cent per kilowatt duurder dan elektriciteit van conventionele centrales, hoewel het niet uitgesloten is dat die tarieven op den duur dichter bij elkaar komen te liggen. De prijs is hierdoor niet langer een doorslaggevende factor. Dat zijn wel de onbetrouwbaarheid van zowel de wind als van de windturbines. Er gaat in Nederland geen dag voorbij zonder wind, maar dat wil niet zeggen dat het altijd voldoende hard waait om de rotors van de turbines te laten draaien. Windmetingen in onder meer het park van de SEP (samenwerkende elektriciteits-produktiebedrijven) in het Friese Oostbierum en op de hoogspanningsmasten verspreid over het hele land, leren dat turbines twintig procent van de tijd geen stroom produceren, omdat er te weinig of te veel wind is. 'Windmolens volgen het aanbod van wind, niet de vraag naar elektriciteit. Wat er aan stroom uit windturbines komt, is dus afhankelijk van de sterkte van de wind', aldus ir.P.Toussaint vande afdeling energie- en milieutechnologie van de SEP.

ILLUSIE

De onvoorspelbaarheid van wind maakt van een ononderbroken stroomproduktie een illusie. Maar een veel groter probleem is dat er nog te weinig bekend is welke krachten de turbulentie uitoefent op draaiende wieken. Hierdoor is er nog geen bouwer die de levensduur van zijn windturbine durft te schatten. 'Bijna alle moeilijkheden met windmolens hebben te maken met onbekendheid', zegt ir.Toussaint. 'Als je de sterk wisselende belasting van de wieken niet kent, kun je ook geen turbine bouwen die daartegen is bestand. Er wordt wel stelsmatig onderzoek naar gedaan, maar het kan nog wel twee tot drie jaar duren, voordat de benodigde gegevens beschikbaar zijn. Dan zou best wel eens kunnen blijken dat we tot nu toe te simpel te werk zijn gegaan en dat de bouwkosten hoger uitvallen'. Hij adviseert daarom geen haast te maken met de bouw van nieuwe windcentrales. 'De praktijk is dat er heel veel kapot gaat. Er zijn voorbeelden van turbines die niet eens de garantieperiode halen. Dat kan een gevolg zijn van fouten in het ontwerp, maar ook van het onderschatten van de belasting.' Professor dr.J.B.Dragt is het daarmee roerend eens. Bij zijn aantreden als hoogleraar windenergie aan de Technische Universiteit Delft zei hij: 'We zijn nog niet in staat, om een betrouwbare windturbine te bouwen. Daar is nog veel onderzoek voor nodig.' Hij gaf toen wel tevens aan welke kant het uit moet. 'De oplossing is misschien de constructie van flexibele turbines, met rotorbladen die meegeven met de wind, zoals rietstengels langs de waterkant. We moesten leren met de onbetrouwbaarheid van de wind om te gaan.'

SYNDROOM

Bij het Energieonderzoek Centrum (ECN) in de duinen van Petten kijkt ir.H.J.M.Beurskens, hoofd van de 'business unit' Duurzame Energie, evenneens gereserveerd naar de mogelijkheden van windenergie. Hij somt dezelfde bezwaren op: de geringe bijdrage van windstroom aan de totale behoefte (hooguit vijf procent) en de vraagtekens achter de betrouwbaarheid van de huidige generatie turbines. Toch is hij niet pessimistisch over wat er tot nu toe aan winver-

Vervolg op pag. 8

Volgens Britse Jane's Defence:

Irak heeft enorm netwerk van bunkers

LONDEN - De moeite die de geallieerde luchtmacht in de Golf heeft om de Iraakse troepen en communicatiecentra uit te schakelen, kan worden verklaard door het bestaan van een uitgestrekt netwerk van ondergrondse schuilkelders en bunkers, die in de jaren tachtig zijn aangelegd met hulp van westerse bedrijven, vooral Britse. Dit meldt het Britse vakblad 'Jane's Defence Weekly'.

Jane's schreef dat Irak in 1984 opdracht gaf tot de bouw van bunkers die aanvallen met nucleaire of chemische wapens kunnen doorstaan, en waarin 40.000 man troepen kunnen worden opgenomen. Een enkele van deze onderkomens, waarvan Jane's bevestigde de beschikking te hebben over de bouwtekeningen, kan 1.100 manschappen ontvangen en is voorzien van een commandopost, van medische vertrekken en keukens.

Bunkers en ondergrondse commandoposten voor zichzelf en het opperbevel voor zijn leger, ondergrondse hangars naar NAVO-maatstaven voor de luchtmacht, de Iraakse leider Saddam Husayn heeft kennelijk niets aan het toeval overgelaten. Zelfs hoewel hij niet heeft kunnen voorzien dat de bunkers dienst zouden doen in de strijd tegen zo'n krachtige coalitie.

ZES MAANDEN

In Baghdad zouden drie reusachtige ondergrondse bunkers zijn aangelegd, waarin het opperbevel van het Iraakse leger zes maanden kan verblijven. Een van de bunkers, aldus bronnen van het blad, is op 90 meter diepte gebouwd en ligt nabij het presidentiële paleis aan de linkeroever van de rivier de Tigris. Een andere bevindt zich bij het hoofdkwartier van de luchtmacht in het zuiden van de hoofdstad.

Het laatstgenoemde gebouw werd bij de eerste geallieerde luchtaanvallen op Baghdad zwaar getroffen, zoals Amerikaanse defensiefunctionarissen met filmbeelden toonden. Maar de schade zou zijn beperkt tot het gebouw boven de grond, aldus Jane's. Het is echter wel waarschijnlijk dat bij de geallieerde bombardementen de communicatiesystemen tussen de verscheidene commandoposten ernstig is getroffen.

LUCHTMACHT

De Iraakse leider, die veel Europese ingenieurs en technici in dienst had genomen voor de aanleg van de bunkers, heeft ook zijn luchtmacht goed beschermd in zo'n 300 half-ondergrondse schuilkelders die zijn verdeeld over acht bases, vooral in het noorden van het land.

De BBC, die heeft gesproken met Britse technici die aan de projecten hebben gewerkt, meldde dat de bunkers zeer efficient zijn en gebouwd volgens de strenge richtlijnen die gelden voor de NAVO. De toegangsdeuren worden afgedekt en gecamoufleerd door een zandlaag, het dak is gemaakt van met ijzer versterkt beton. De naar een zijde te openen deuren zijn 60 cm dik en wegen rond 40 ton. Speciale anti-bommuren zijn op veertig meter vanaf de deuren neergezet om frontale aanvallen op te vangen.

Bovendien, aldus de BBC, beschermt een met water gevulde gracht onder de deuren de bunker tegen brandbommen. Volgens Jane's konden klassieke bunkers worden verwoest met 900-kilo tankgranaten. Voor de super-bunkers blijven lasergerichte bommen of raketten de beste oplossing, aldus het blad.

BELGIE

Een functionaris van een Belgisch bedrijf verklaarde dat de NAVO en de regering van België al eerder op de hoogte waren gesteld van de bouw in Irak van ondergrondse hangars.

Hij bevestigde de gegevens van de BBC dat Belgische, Franse en Britse bedrijven aan de bouw hebben meegewerkt. Hij voegde er aan toe dat ook italiaanse firma's hun steentje bijdroegen.

In november 1985 onthulde het Franse vakblad *Defense et armement* het bestaan van acht zeer goed beschermde luchtmachtbases in Irak, waarvan er drie in het noorden van het land liggen. "De (Iraakse) Mirages beginnen de start onder de grond, met eerst de remmen geblokkeerd en de naverbrander aan. Zeven meter beton beschermt de startbaan. Als ze vanaf de hellende, ondergrondse startbaan opduiken, stijgen ze op", meldde het Franse blad.

Wat betreft de bunker van president Saddam Husayn, deze werd begin jaren tachtig in baghdad aangelegd door het Duitse bedrijf Boswau und Knauer. Dit deelde de onderneming Walther-Thosti-Boswau mee, die de firma inmiddels heeft overgenomen.

Volgens Hans Leyendecker, schrijver van een boek over Duitse illegale exporten met de titel *Exporteurs van de dood*, is de bunker gebouwd onder het presidentiële paleis in baghdad en voorzien van twee meter dikke wanden van gewapend beton, die een kernexplosie met een kracht van die in Hirosjima kunnen doorstaan.

VOEDING: EEN BELANGRIJKE ROL

Vrouwen en botontkalking

= door Olivia Wong Loi Sing =

OSTEOPOROSE, botontkalking of botafbraak is een aandoening die met name bij het ouder worden voorkomt. Osteoporose komt vaker voor bij vrouwen dan bij mannen en heel veel vrouwen weten daar eigenlijk niet zo veel van.Bij osteoporose is de botafbraak sneller dan de botaanmaak. Kalk wordt aan de botten onttrokken en de botten worden steeds brozer. Zwakke plekken zijn vooral de polsen, ruggewervels en de heupen. Verschijnselen waaraan we botafbraak kunnen herkennen zijn: krimpen (sommige mensen worden in een paar jaar 15cm kleiner) en krom lopen. Het ene verschijnsel is het gevolg van de andere, door het kleiner worden verslappen de spieren en het lichaam raakt uit balans. De botten worden steeds brozer. Op een gegeven moment hoeft maar het minste geringste te gebeuren en het bot breekt.

Toch betekent het niet dat mensen met botontkalking geen normaal leven meer kunnen leiden. Alleen moeten ze extra voorzichtig zijn. Geen onnodige risico's nemen en extra aandacht besteden aan de houding, zoveel mogelijk rechtop.

Tot ons 25ste levensjaar zorgt het lichaam ervoor dat ons bottenstelsel uitgroeit tot een stevig en sterk skelet dat tegen een stootje kan. Er wordt voortdurend nieuw botweefsel gemaakt en oud weefsel afgebroken. Het hele aanmaak-afbraakproces is in evenwicht. Bij jonge mensen is de opbouw van botweefsel groter dan de afbraak waardoor de hoeveelheid bot toeneemt. Vanaf het 35ste jaar werkt dat juist andersom. Dan wordt er juist meer bot afgebroken dan opgebouwd. In principe kan iedereen last krijgen van botafbraak.

VROUWEN

Alle ouderen krijgen last van botafbraak. Zowel mannen als vrouwen. Bij vrouwen gaat de botafbraak alleen iets sneller dan bij mannen. De oorzaak hiervan is dat bij vrouwen in de overgang het lichaam veel minder oestrogenen maakt. Daardoor gaat de ontkalking van het botweefsel sneller. Oestrogeen (een soort hormoon) speelt een belangrijke rol bij de aanmaak van nieuw botweefsel. Dit hormoon zorgt ervoor dat de botvoorraad op peil blijft. Als in de overgang minder oestrogenen wordt geproduceerd gaat het lichaam meer bot afbreken dan aanmaken. Aan dit proces van de overgang kunnen we niets veranderen. Ieder vrouw komt in die overgangsfase terecht, de een wat eerder dan de andere.

Wat wel kan is het afbraakproces vertragen.Sommige vrouwen krijgen van hun arts een behandeling met oestrogenen. Met behulp van de voeding kunnen we er ook voor zorgen dat het afbraakproces vertraagd wordt. Een voeding met voldoende calcium en vitamine D gaat de ontkalking tegen. Waardoor de kans op botontkalking belangrijk verkleind wordt. Hoe jonger daarmee begonnen wordt des te beter het is om de botontkalking tegen te houden. Voldoende lichaamsbeweging en zonlicht helpen ook mee om de botontkalking te verkleinen. Niemand is te oud om iets tegen botontkalking te doen, of om het in ieder geval zo lang mogelijk uit te stellen.

VOEDING

Je kan botontkalking voorkomen door al heel vroeg te letten op wat je eet. Namelijk door te letten of er voldoende van de voedingsstof calcium in de dagelijkse voeding voorkomt. Van alle calcium (kalk) dat in ons lichaam voorkomt, is 99 % opgeslagen in de botten. Andere lichaamsfuncties zoals de werking van hart, spieren en bloedvaten hebben deze voedingsstof ook nodig. Bij gebrek in de voeding wordt calcium aan de botten onttrokken. Om dit te voorkomen, moet je er op letten dat je een bepaalde hoeveelheid calcium naar binnen krijgt. Bronnen van calcium zijn zuivelprodukten (melk, kaas, yoghurt, kwark, karnemelk) en bladgroenten en peulvruchten. Zuivelprodukten, zoals melk, kaas, yoghurt, karnemelk, leveren 3/4 van het calcium in de voeding. Bovendien zit er ook een flinke portie vitamine D in. Vitamine D bevordert de opname van calcium in het botweefsel. Het calcium-gehalte van een voeding zonder melkprodukten bedraagt slechts 200-300 mg. per dag. Zuivelprodukten mogen dus niet ontbreken in het dagmenu.Mensen die lactose-intolerant zijn en geen melk mogen hebben, kunnen de volgende produkten gebruiken: harde kaassoorten, yoghurt of lactose-vrije melk. Overmatig gebruik van alcohol, sigaretten, grote hoeveelheden vlees en een overmaat aan coffeïne houdende dranken zoals cola, koffie, sterke thee, worden afgeraden. Daarmee raken de botten sneller hun kalk kwijt.

HOEVEEL CALCIUM HEEFT U PER DAG NODIG ? Als u ouder bent dan 50 jaar 900 mg. Als u jonger bent dan 50 jaar. 800 mg. Als u zwanger bent 900 mg. Als u borstvoeding geeft 1100 mg. Om aan voldoende hoeveelheid Calcium te komen, wordt per dag aanbevolen om van de zuivelprodukten 3 à 4 glazen melk (150 ml), yoghurt, kwark of karnemelk te gebruiken en 4 opscheplepels groenten. Vooral bladgroenten bevatten meer calcium dan andere soorten groenten. In magere en halfvolle melkprodukten zit evenveel calcium dan de volle melkprodukten. Het enige verschil is dat deze produkten minder vet bevatten. De hoeveelheid vitamines en mineralen in de halfvolle en magere produkten komen overeen met de volle produkten.

HOEVEEL CALCIUM ZIT ER IN ZUIVELPRODUKTEN ? 1 glas (chocolade)melk (150 ml)190 mg. 1 glas karnemelk (150 ml) 150 mg. 1 schaaltje vla, kwark of yoghurt (150ml) 170 mg. 1 plak kaas van 20 g. 180 mg.

IN WELKKE VOEDINGSMIDDELEN ZIT OOK CALCIUM ? 1 snee brood (wit of bruin) 5 mg. 1 portie aardappelen (2 stuks) 10 mg.1 portie groenten (2 opscheplepels) 40 mg.1 portie peulvruchten (2 opscheplepels) 35 mg. 1 handvol gemengde noten 30 mg.

BEWEGING

Sporten heeft niet alleen een gunstige invloed op de algehele conditie maar het stimuleert ook de aanmaak van botweefsel. Als regelmatig aan sport wordt gedaan, wordt de weerstand van het bottenstelsel verhoogt. Het calciumgehalte in de botten neemt toe en het skelet wordt steviger. Iemand die bedlegerig is kan in 6 maanden tijd 30 % van botweefsel verliezen alleen door niet te bewegen! De botten worden dan broos en breken sneller. Het is daarom goed om regelmatig te sporten! (b.v. lopen, zwemmen, joggen, teamsport etc.). Sport in combinatie met een goede voeding dat voldoende calcium bevat is dus zeer zeker aan te raden om osteoporose te vertragen.

Studeren dicht bij huis

Middelbare Technische School

= door Pedro Casimiri =

DE MIDDELBARE Technische School is een vierjarige technische opleiding die opleidt voor de richtingen bouwkunde, elektrotechniek en werktuigbouwkunde. In Nederland kent men daarnaast nog verschillende andere richtingen. De M.T.S. heeft twee afstudeervarianten, n.l. een bedrijfstechnische- en een H.B.O-variant (H.B.O. - Hoger Beroeps Onderwijs). Gedurende het vierde en laatste studiejaar kiest men voor de bedrijfstechnische of de H.B.O.-variant. Kandidaten die door willen studeren aan de UNA of de HTS in Nederland kiezen het HBO-pakket. Bij dit pakket krijgt men een flink aantal extra theoretische lessen zoals wiskunde, Nederlands en Engels waardoor men een diploma verkrijgt dat volkomen gelijkwaardig is aan het diploma van een Nederlandse MTS. Wilt men niet verder studeren en liever gaan werken, is de bedrijfstechnische variant een prima keuze. Deze variant leidt op tot Midden Kaderfuncties.

Zowel de bedrijfstechnische-als de HBO-variant kennen een praktisch jaar. Het praktisch jaar vindt plaats in het derde studiejaar en bestaat in het algemeen uit twee tot drie stage-perioden. Tijdens dit praktische jaar moet men minstens 40 weken praktijk opdoen en tien verslagen maken. Tijdens het praktische jaar wordt de kandidaat begeleid door een contactleraar en een contactpersoon uit het bedrijf waar men de stage loopt. De contactleraar beoordeelt de stageverslagen, de contactpersoon uit het bedrijfsleven beoordeelt het functioneren binnen het bedrijf. Tussen de coontactpersonen en de kandidaat vindt regelmatig overleg plaats. Met het praktische jaar probeert men de student een oriëntatie te geven op de verschillende functies bij de bedrijven, het is een aanvulling en verdieping van wat men op school leert en bovendien is het bedoeld als een bijdrage aan de sociale vorming van de student.

TOELATING

Toelating tot de eerste klas MTS is mogelijk voor kandidaten met een MAVO-diploma met wiskunde en natuurkunde in het pakket of met het diploma L.T.S.-T-stroom. Leerlingen met een gelijkwaardige opleiding (bijv. overgangsrapport HAVO 3 naar HAVO 4) zijn ook toelaatbaar. De MTS mag zich de laatste jaren in een steeds grotere populariteit onder de meisjes verheugen. De directie stelt dan ook nadrukkelijk dat meisjes van harte welkom zijn. De informatiegids vermeldt dat naast de bovengenoemde toelatingseisen een technische aanleg en/of grote belangstelling voor de techniek noodzakelijk is. Een grondige kennis van de wis- en natuurkunde is onontbeerlijk.

RICHTINGEN

Bouwkunde: is een vakrichting die zich bezighoudt met het ontwerpen, uitvoeren en onderhouden van gebouwen. Van de leerling wordt verwacht dat hij/zij belangstelling heeft voor architectuur. Afgestudeerden van deze richting kunnen bijv. terecht bij aannemingsbedrijven, architectenbureau, Dienst Ruimtelijke Ontwikkeling en Volkshuisvesting, FKP, enz.

Elektrotechniek: Bij deze vakrichting houdt men zich bezig met ontwerpen, vervaardigen, installeren en in bedrijf houden van elektrische installaties en elektronische apparatuur. Afgestudeerden van deze richting komt men tegen in een groot aantal bedrijven.

Werktuigbouwkunde: Deze richting houdt zich bezig met het ontwerpen, vervaardigen, installeren en in bedrijf houden van werktuigen zoals gereedschapswerktuigen, transportwerktuigen, verbrandingsmotoren, stoomturbines, pompen en compressoren. Daarnaast houdt deze richting zich bezig met het ontwerpen, uitvoeren en onderhouden van staalconstructies.

Ook voor leerlingen die een andere technische richting willen opgaan, zoals bijv. auto- en vliegtuigtechniek, is één van de bovengenoemde richtingen een goede vooropleiding. Daarnaast bestaat voor afgestudeerden van HBO-variant de mogelijk van verdere studie aan HTS of aan de UNA.

KOSTEN

Hoewel de MTS één van duurste onderwijssoorten merkt de leerling daar ni van. De kosten voor naal werken, schrijf- en teken nodigheden, rekenmachi stofjas, enz. bedragen on veer 250,-. Leerboeken andere leermiddelen wor door de school gratis beschikking gesteld.

Voor verdere inlichting kan men contact opnem met de school. Op Curaçao dat de R.K. M.T.S op Aru de Ir. Terzano M.T.S. Curaçao bestaat nog avondopleiding M.T.S. Inli tingen hierover kan dienst Onderwijs van Eilandgebied verstrekken.

Gouden en Zilveren harpen

De stichting Conamus hee woensdag de **Gouden** e **Zilveren harpen** voor 19 toegekend. Gouden harp waren er voor de tekst schrijver Jan Boerstoel, zanger-tekstschrijver-comp nist Frank Boeyen, de zan geres Corry Konings en componist Erik van der Wurff.

De Zilveren harpen gingen naar zanger-tekst schrijver-componist Stef Bo de popgroep Trockener Keck en de zangeres-tekstschrij ster en componiste Carmen Sars.

De Gouden harpen zijn voor hen die zich gedurende hun carriere bijzonder ver dienstelijk hebben gemaakt voor de Nederlandse lichte muziek.

Kook mee met May

Bananenbrood

DEZE WEEK een recept waarin U uw overrijpe bananen kunt verwerken. U heeft hierbij nodig:

2 cup meel
1/2 theelepel bakpoeder
1 theelepel baking soda
1/2 theelepel zout
1/2 theelepel kaneel
1/2 cup boter (op kamer temp.)
1/2 cup bruine suiker
2 eetlepels witte suiker
2 eieren (kamertemperatuur)
1/2 cup sour cream (kamer temp.)
1 cup gepureerde rijpe bananen
1/2 cup gehakte walnoten.

BEREIDING: Vet een vorm in van 23 bij 13 cm. Oven voor verwarmen tot 350 gr.F. In een grote kom mengt U het meel, de bakpoeder, de soda, het zout en de kaneel. In een kleine kom klopt U de boter met een elektrische mixer. Beetje bij beetje voegt U beide suikers toe, waarbij U blijft kloppen tot het mengsel luchtig is. De eieren één voor één toevoegen. De zure room en de bananen er door kloppen. Daarna vermengen met het meelmengsel tot alle ingrediënten vochtig zijn (niet langer roeren). De noten toevoegen en het geheel in de ingevette vorm doen. U bakt het brood in de voorverwarmde oven 35 à 60 minuten of tot als U met een saté-stokje in het midden prikt het stokje er schoon uitkomt. Dan tien minuten laten afkoelen in de vorm en verder op een rooster koud laten worden. Succes en smakelijk eten...

MAY

Windenergie geen ideale oplossing

Vervolg van pag. 7

mogen is geïnstalleerd. 'De prestaties van de huidige windparken zijn niet slecht. De gemiddelde beschikbaarheid van de turbines is vijfentachtig procent. Op grond van deze cijfers uit de praktijk zeg ik: dat is niet slecht. Maar aan de andere kant geef ik ook toe dat van al die overspannen verwachtingen over elk huis z'n eigen windmolen niets is overgebleven.' Het fenomeen windenergie is tenslotte ook het verhaal over het 'Nimby-syndroom' vrij vertaald: we willen wel windmolens, maar alsjeblieft niet in onze achtertuin ('not in my back yard'). Verreweg de meeste plannen voor windcentrales ontmoeten tegenstand van gemeentebesturen en actiegroepen van bewoners vanwege het grote ruimtebeslag, de 'horizonvervuiling' en de vrees voor lawaai. Ir. Toussaint van de SEP kan zich daarom goed voorstellen dat minister Alders (Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en milieubeheer) ingenomen is met de afspraken die de zeven (windrijke) provincies verplichten om mee te werken aan de bouw van windparken. De bewindsman heeft er zich daarmee van verzekerd dat er vanuit de diverse provinciehuizen druk wordt uitgeoefend op gemeenten om de bezwaren tegen windmolens in te slikken.

BESPARINGEN

Wie de 'plussen' en 'minnen' tegenover elkaar zet, ziet dat er, althans nu nog, meer tegen dan vóór windenergie pleit. Toch voelen de deskundigen er niet voor, om er mee te stoppen. 'Het blijft een reële optie', vindt ir.Toussaint. 'De bijdrage aan het stroomverbruik is niet groot, maar met elke kilowattuur die je met wind opwekt, besp aar je brandstof. Dat is winst!' Ook ir.Beurskens ziet de besparing op aardgas in elektrische centrales als de belangrijkste bijdrage van windenergie. 'De banken denken er geloof ik ook zo over. Ze steken geld in windprojecten en dat zouden ze zeker niet doen, als ze de risico's te hoog vinden. Dat is een goed teken.'

Met de interesse van de financiële wereld is windenergie nog meer een zaak van rekenmeesters geworden. Zij zullen de experts ongetwijfeld nazeggen dat de opbrengst van windstroom in hoofdzaak energiebesparing betekent. De kernvraag is dan onvermijdelijk: 'Zijn de investeringen in meer dan drieduizend turbines, gegroepeerd in tientallen windparken, wel verantwoord voor een bezuiniging van slechts enkele procenten op het stroomverbruik?' De olieprijs, met in het kielzog de gasprijs, moet daarvoor tot ongekende hoogte exploderen!

[..]or anp-verslaggeefster [..]arenda Grutterink =

'PRINSES GLIMLACH' GING ONVERSTOORBAAR VERDER

Het viel reuze mee met het 'oorlogsverleden'....

Huwelijk Beatrix-Claus zorgde voor veel deining

[..]AAG - "Welkom, weest welkom, gij prinselijk [..]ank voor uw gulheid van hart om hier tot ons [..]en. Hoort onze geestdrift, weerklinkend in [..]juichende echo van vreugd door niets meer in [..]en." Dat werd, getuige een in de archieven van [..]svoorlichtingsdienst slingerend programma- [..] op 9 maart 1966 in de Amsterdamse RAI [..]en voor (toen nog) prinses Beatrix en Claus [..]sberg (op dat moment nog net geen prins). De [..]p zou het paar in Amsterdam in het huwelijk

[..]stammend uit Duitse landadel, was al Neder[..]eworden en door zijn huwelijk zou hij prins [..]n Van Amsberg gaan heten. Dat lang niet [..] zo blij was met dat jong geluk als de [..]s van het door het Oranje comité Amsterdam [..]seerde feest in de RAI, zal bijna iedereen van [..]e dertig zich kunnen herinneren.

[..]e toekomstige konin[..] Nederland twintig [..]de Tweede Wereld[..]et een Duitser thuis[..]was voor grote delen [..]natie een enorme [..]De wereld had nota [..]niet-Duitse huwbare [..]en hertogen in de [..]ing. En dat Claus [..]tler in een uniform [..]esen, ook al was hij [..]naar een tiener, [..]velen helemaal niet [..]en. De voorzitter van [..]end Oranje-comité [..]fs zijn functie neer. [..]de maand vieren [..] en Claus hun zil[..]uwelijksfeest. Ze doen [..]huiselijke kring en [..]als koningin Juliana [..] Bernhard in 1962, [..]knallende fuif waa[..]keizerlijk paar, zes [..]ke paren en hon[..]nsen en prinsessen [..]aren.

BOMEN

[..]en Claus willen niet [..]cadeau van de Neder[..]. Van het geld [..] beter bomen en [..] worden geplant, [..]koningin en prins. [..]en ze het voorbeeld [..]n herdenkingsboom [..]en, op 20 maart in [..]jk. Verder is er op 11 [..]gala-voorstelling van [..]ionaal Ballet in het [..]theater in [..]am. De bescheiden [..]aarop koningin en [..]ün zilveren feest [..]eeft niets te maken [..]rumoer van destijds. [..]mmers al snel nadat [..]welijk werd gesloten [..]d. De provo's die op [..]t 1966 rookbommen [..]trouwkoets gooiden, [..]ynman en Jan Rut[..]ebben in 1987 hun [..]tuigd. De politieke [..] die tegen het huwe[..]ren, de PSP en de [..]ebben hun tijd gehad.

[..] Claus, wiens "oor[..]eden" reuze meeviel, [..]g geaccepteerd. Uit [..]ver hem naar buiten [..]t op te maken dat [..] sociaal voelend, [..]en hard werkend [..]Eigenschappen waar[..]wordt gewaardeerd. [..]trix geldt overigens [..].

[N]EDERLANDS

[..]en lijkt Claus zo [..]nds geworden als de [..]se kaasmarkt. Onze [..]de hij snel en beter [..] voorganger prins [..], al zal dat door [..]cabaretier worden [..]. Claus komt alleen [..]buitenwacht wel een [..]ai over: hij steekt op [..]rste gezicht wat [..]af bij de joviale en [..]ige levende Bern[..]t wildste dat er van [..]kend is dat hij lek[..]nsoep kan koken, [..]eren met beestjes [..]en dat hij vroeger [..]wel van snelle auto's [..]te hebben gehouden, [..] inmiddels erfelijk is [..].

[..] zou mogelijk een [..]nder saai overkomen [..]mocht zeggen wat hij [..]aar dat mag de man [..]koningin nu eenmaal [..] betreurt dat zeer: [..]n van het koninklijk [..]ullen wat betreft [..]mogelijkheden wel [..]deraan de lijst staan. [..] weleens moeilijk te [..]en."

[..] de grote liefde van [..] glimlach" over het [..]n toch zo gunstig zou [..]en, daarvan durfden [..]ederlanders in 1965/ [..]niet eens te dromen. [..]uitser en ook al niet [..]o piep (Claus was toen hij trouwde bijna veertig), hoe moest die ook een deugdelijke Nederlandse "prinsgemaal" worden? Het paar zag die problemen van tevoren en had, overigens niet alleen daarom, in alle rust aan zijn relatie en de bekendmaking van eventuele trouwplannen willen werken. Maar dat ging mooi niet door. Op 1 mei 1965, ongeveer een jaar na hun eerste ontmoeting in Duitsland, maakten Beatrix en Claus een ochtendwandeling door de tuin van haar kasteeltje, Drakensteijn in Lage Vuursche. Het innig gearmd lopende paar dacht uitsluitend vergezeld te zijn van Beatrix' golden retriever Joris.

FOTO

Maar buiten het hek stonden fotograaf John de Rooij en verslaggever Eelke de Jong. Ze hadden, afgaand op geruchten (De Rooij zei later dat je zo wel kon zien dat de prinses verliefd was) al een week lang op dezelfde plek rondgehangen. Juist op het moment dat ze begonnen te geloven dat al die moeite voor niets was geweest, zagen ze het paar lopen. De Rooij moest zijn Nikon met 50 centimeter telelens nog uit zijn Porsche halen, maar zag toch nog kans de romance vast te leggen. Beatrix en Claus keerden geschrokken naar het paleisje terug.

De twee journalisten snelden met de foto's naar Haagse Post en Telegraaf, maar beide bladen wilden de foto niet publiceren voordat bekend was wie Beatrix' minnaar was en of het om een serieuze huwelijkskandidaat ging. John de Rooij werd ongeduldig en vloog op 4 mei naar Londen om de foto's aan de Daily Express te verkopen, de krant die op 5 februari 1938 ook al de eerste foto's van baby Beatrix had.

Koningin Beatrix en Prins Claus vieren volgende maand hun zilveren huwelijksfeest. Het waren niet altijd gemakkelijke tijden en het duurde even voor het Nederlandse volk de 'Duitser' Claus geaccepteerd had. Beatrix over het huwelijk: 'Het is een opdracht waar je voortdurend aan moet werken, iets waar je ontzettend van kan leren...'

Het moment waarop bruid en bruidegom in de Amsterdamse Westerkerk tegenover ds. H.J.Kater elkaar trouw beloven.(archieffoto ANP)

Ook de Daily Express teutte nog een dag. Juliana en Bernhard, ongerust geworden door het bericht dat er foto's waren gemaakt, stuurden op de avond van de 5de mei een communique de wereld in, waarin ze de geruchten over een verloving "voorbarig" noemden en vroegen om "rust en tijd voor een weloverwogen beslissing".

Daarmee gaf het koninklijk paar indirect te kennen dat er wel degelijk iets aan de hand was en op 6 mei kon de hele wereld dat dan ook zien: de Daily Express bracht Beatrix en haar nog onbekende geliefde groot op de voorpagina, onder de kop: "Royal romance drama" met als chapeau "This is the man".

Het Telegraaf-concern besloot de foto ook maar meteen te brengen en 's middags prijkte het verliefde stel op het nieuws van de dag, een middagkrant van De Telegraaf voor Amsterdam en omgeving. "Het is en blijft tragisch dat leden van de koninklijke familie slechts in beperkte mate een priveleven hebben", stond erbij. Weer een dag later wist de Bild Zeitung te melden dat de vriend van Beatrix Claus von Amsberg was, een 38-jarige diplomaat die op een vrijgezellenflat in Bad Godesberg woonde. Op 7 mei werd Claus daar in alle vroegte door de KRO-radio gebeld en bevestigde hij zijn vriendschap met de Nederlandse kroonprinses.

KRITIEK

In binnen- en buitenland barstten stromen van publicaties los. Ook over het gedrag van John de Rooij trouwens. Godfried Bomans schreef in de Volkskrant: "Wat ik over dit heerschap denk zeg ik niet eens, want elk woord is nog teveel." De Zilveren camera, traditioneel overhandigd door prins Bernhard, werd in 1965 maar niet uitgereikt.

De Duitse damesbladen jubelenden "Uber die Deutschen manner an der seite von Hollands herscherinnen". Die Duitse afkomst en wat daarmee samenhing was in het Nederland van na de oorlog van nummer drie in de rij nou juist het probleem. Bekend werd dat Claus - zoals iedere schoolgaande jongen - bij de Hitlerjugend was geweest, bij de Arbeitsdienst, bij de reserve-pantserafdeling in Neuruppin en, in de laatste twee maanden van de oorlog, bij de zich toen al terugtrekkende 90ste pantserdivisie in Italië. Daar was hij uiteindelijk krijgsgevangen gemaakt door de Amerikanen, die hem later als tolk gebruikten.

Joods Nederland was boos en verdrietig, onder het voormalig verzet was er weerstand (Teengs Gerritsen poogde, als goede vriend van Bernhard, die weerstand te breken en verdiende daar nog een herinneringsmedaille aan het huwelijk mee) en eigenlijk werd er in allerlei kringen aan de toekomst van de relatie getwijfeld. De regering stuurde dr. L. De Jong naar Italië om Claus' oorlogsverleden te onderzoeken.

Intussen zat er voor Beatrix en Claus niets anders meer op dan de verloving maar officieel bekend te maken: op 28 juni deden ze dat op televisie, samen met Juliana en Bernhard, met een zeer ongebruikelijke persconferentie. De fris en vriendelijk ogende Claus wist al heel wat mensen voor zich te winnen. De Volkskrant wist in elk geval te melden dat de 300 verpleegsters van het Haagse Rode-Kruisziekenhuis na de uitzending allemaal zeer over de aanstaande prins te spreken waren.

OORLOGSVERLEDEN

Maar de verovering van Nederland door Claus was nog lang geen feit, ook niet nadat De Jong had gemeld dat Claus' oorlogsverleden best door de beugel kon. Intellectuelen en kunstenaars vonden dat "de heer Von Amsberg noch voor, noch tijdens zijn loopbaan in dienst van de Westduitse regering overtuigende bewijzen aan de dag heeft gelegd van een diepgewortelde afkeer van wat het Derde Rijk beoogde en verrichtte". Ze stelden een verzoekschrift voor het parlement samen, waarin ze vroegen het huwelijk niet goed te keuren.

Ook een aantal oud-verzetsstrijders richtte een dergelijk comite op: dan Margriet maar op de troon, zo vonden ze. De PvdA-man Nederhorst noemde Beatrix niet geschikt voor de troon. Er ontstond een hele discussie over de monarchie. De brievenrubrieken in de bladen stonden vol en de media enquêteerden Jan en Alleman. Teksten als "Claus d'r aus" verschenen op muren en bij een tocht in juli door het in die tijd toch al zo rumoerige Amsterdam kwamen de pamfletten die voor een republiek pleitten in de koninklijke rondvaartboot terecht. Een werkstudent in een kiosk op Schiphol schoof pamfletten tegen Claus tussen elke krant die hij verkocht.

In de Duitse pers werd intussen driftig en trots verder gepend: het ene blad wist te melden dat de Nederlandse vrouwen wilden dat Claus koning zou worden, in het andere schreef een gepikeerde lezeres: "Hebben de nederlanders niet alle, maar dan ook alle reden om hun prinses Beatrix te danken dat ze Claus von Amsberg tot man gekozen heeft?"

VERREGENDE TROUWDAG

De almaar doorgaande Nederlandse protesten tegen Beatrix' keuze hielpen niet. Op 10 november ging de Tweede Kamer akkoord met 132 tegen 9 stemmen en op 8 december de Eerste Kamer met 65 tegen 5 stemmen. Het huwelijk werd vastgesteld op 10 maart 1966 in het hol van de leeuw: Amsterdam. De beelden van die op goed Hollandse wijze totaal verregende trouwdag staan de meesten die ze hebben gezien nog voor ogen. Vooral het beeld van de koets, met daarop de onverstoorbare koetsier Hendrik van der Touw en daarachter de rook van een bom, is blijven hangen. Iemand die noch van prinsen en prinsessen, noch van dieren hield, smeet een half dode kip naar de koets.

De Amsterdamse politie had 1000 agenten extra ingezet en er nog eens 1859 van de Rijkspolitie en 1700 van de marechaussee geleend. De hermandad kreeg een noodrantsoen mee van onder meer acht suikerklontjes en een rol Frujetta, voor als de lunchtenten niet meer bereikt konden worden. De politie kreeg het inderdaad druk met de raddraaiers onder de 250.000 toeschouwers langs de vier kilometer lange route van en naar stadhuis en Westerkerk. In die kerk ging dominee H. Kater voor, die zelfs zou zijn bedreigd omdat hij bereid was dit huwelijk in te zegenen.

Het paar werd in de media niettemin als stralend omschreven. Beatrix, in een jurk van satin duchesse, met een diadeem van haar grootmoeder en een bruidsboeket van eugarisbloemen en lelietjes der dalen, flapte haar gretig ja-woord er bijna te vroeg uit. Degenen die het allemaal wel welwillend gadesloegen, glimlachten vertederd. Het damesblad Eva schreef later: "Zouden beiden, diep in hun hart, die onbescheiden fotograaf niet heel erg dankbaar zijn geweest?"

Het paar maakte inderdaad een zielsgelukkige indruk. Claus vertelde later dat "de verlovingstijd een heel moeilijke tijd was, die alleen te doorstaan was door hetgeen er tussen mijn vrouw en mij bestond." Op de huwelijksdag zelf zei hij: "Mijn vrouw en ik weten nu dat onze liefde, gelouterd in deze moeilijke tijd, ons sterker en zekerder heeft gemaakt." En Beatrix wilde de perikelen rondom haar kersverse echtgenoot "niet onvermeld laten, omdat wij op deze dag, die voor ons zoveel geluk brengt, dit leed in eerbied gedenken." Na de huwelijksreis naar Mexico ging Claus verder met het winnen van Nederlandse hartjes. Het lukte hem goed door zijn persoonlijke charme en grote belangstelling. In 1969 stelde het Nipo vast dat 90 procent van de Nederlandse bevolking claus eigenlijk wel mocht.

LAAG PITJE

Zocht Claus zijn werkzaamheden aanvankelijk in de ruimtelijke ordening. Beatrix zette haar voorbereiding op het koningsschap tijdelijk op een laag pitje om zicht te wijden aan haar man en, al snel, ook aan haar kinderen. In 1967 kwam Alexander, een jaar daarop Friso en weer een jaar later Constantijn. Diens geboorte gaf aanvankelijk geen aanleiding tot feestvreugde: Constantijn had ademhalingsmoeilijkheden en kwam in een couveuse. Even was heel Nederland met het prinselijk paar bang dan hij het niet zo redden, maar hij kwam er bovenop en een zucht van verlichting ging door het land.

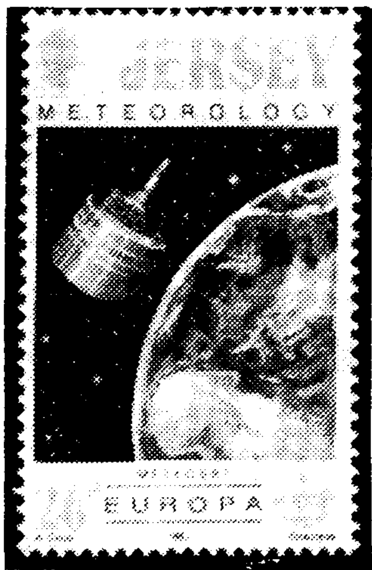
Het in 1966 getrouwde paar zou meer zware perioden tegemoet gaan. In 1976 kwam Bernhard in opspraak tijdens de Lockheed-affaire en werd er hier en daar over het aftreden van Juliana gefilosofeerd. Als de toenmalige koningin dat zou hebben gedaan, had dat een smet op het aantreden van Beatrix geworpen. Maar de bui woei over en Beatrix werd pas in 1980 koningin.

Net als op de dag van haar huwelijk stelde Amsterdam zich weer niet uitgesproken leuk op. Terwijl Beatrix in de Nieuwe kerk lieve woorden sprak tot haar moeder en Claus degene noemde "die mij steunt, aanvult en zonodig corrigeert", woedde buiten mede door stemmingmakerij van de kraakbeweging een soort burgeroorlog.

Twee jaar later kwam de grote klap: Claus werd ziek en flink ook. "Klachten van depressieve aard" heette de kwaal die zich in de tweede helft van 1982 bij de prins openbaarde. Hij beschreef het later als "de ergste periode van mijn leven". Maandenlang was de prins wel ergens intern onder behandeling: in Nijmegen, in Bazel, in Breda.

In augustus 1987 was het opnieuw schrikken voor het koninklijk gezin. Beatrix kreeg hersenvliesontsteking. Ze werd inderhaast van Frankrijk, waar ze vakantie vierde bij biermagnaat heineken, naar een ziekenhuis in Den Haag vervoerd. De ziekte was kort, maar hevig. Op zijn beurt steunde Claus haar.

De woorden die Beatrix in 1980 op de NOS-tv over het huwelijk zei waren ook hier weer helemaal aan de orde: "Ik sta er zeer positief tegenover. Ik vind het een erg goede instelling. Een instelling waar je ook je best voor moet doen. Het is ook een opdracht, iets waar je voortdurend aan moet werken, iets waar je ontzettend van kan leren, waar je in kunt rijpen en waar je ook gelukkig in kunt worden."

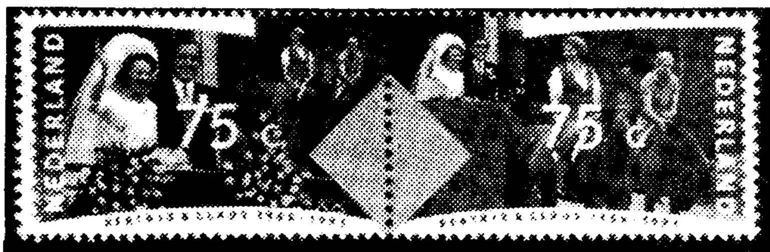

ONDER DE LOUPE

Koninklijke zilveren bruiloft op zegels

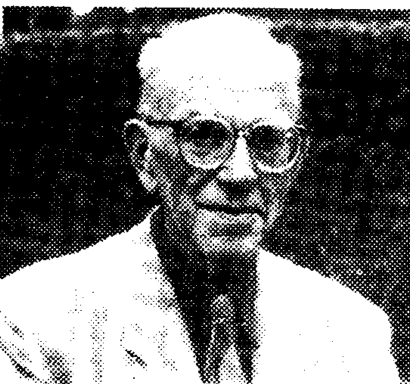
= door Victor Hafkamp =

HET NEDERLANDSE koninklijke paar, koningin Beatrix en prins Claus, viert dit jaar zijn zilveren huwelijksjubileum. Op 10 maart 1966 trouwde het paar in de Nieuwe Kerk in Amsterdam en degenen die in dat jaar de festiviteiten in Amsterdam konden bijwonen, zullen zich ook nog het rumoer en de rookbommen herinneren die een schaduw wierpen op een feestelijke dag. Het paar wil niets weten van de instelling van een nationaal comité dat gelden zou inzamelen voor een cadeau. Koningin en prins zien liever dat degenen die hun 25-jarig huwelijksfeest willen vieren hun vreugde tot uitdrukking brengen door het planten van bomen, struiken, het verfraaien en het aanleggen van parken en perken. Als start voor die actie is de Nationale Boomfeestdag op 20 maart a.s. uitgekozen. Koningin en prins planten die dag dan zelf een herdenkingsboom in Beverwijk.

Ter gelegenheid van het zilveren huwelijksfeest van het koninklijk paar geeft de Nederlandse post twee zegels van 75 cent (aan elkaar) uit. Daarop een foto van prinses Beatrix en prins Claus op het balkon van het paleis op de Dam in Amsterdam (1966) en het paar te paard op het landgoed Het Oude Loo. De zegels worden in vijf kleuren gedrukt. Het ontwerp is van Ton van Bragt uit Someren.

Het wordt de eerste maal dat prins Claus op een Nederlandse postzegel te zien zal zijn. De prins werd binnen het koninkrijk wél eens eerder op een zegel afgebeeld. Namelijk op Aruba in 1987, toen het koninklijk paar het Caribische eiland bezocht tijdens een toernee langs de Antillen, Aruba en Venezuela. Overigens verscheen in december in België ook een zegel voor een huwelijksjubileum van het koninklijk paar, koning Boudewijn en koningin Fabiola. Het Belgische koninklijk paar was dertig jaar getrouwd en dat feit werd herdacht op een zegel van 50+15 frank.

FEBRUARI-STAKING

Op 25 februari komt in Nederland eerst nog een zegel van 75 cent ter herdenking van de februari-staking van 1941. Die stakingen braken in dat

oorlogsjaar uit als protest tegen Duitse, anti-joodse maatregelen. Op de zegel een deel van een foto van 22 februari 1941 tijdens een razzia rond het Jonas Daniel Meyerplein in het hartje van de vroegere Amsterdamse jodenbuurt. Jan van Toorn uit Amsterdam tekende voor het ontwerp.

De zegel is de jaarlijkse uitgifte in een reeks die aan de tweede wereldoorlog is gewijd. Vorig jaar verscheen in een Rotterdam-serie een zegel die de Duitse bombardementen op de stad tot onderwerp had. Israël geeft 25 februari een speciaal stempel uit ter herdenking van de vijftigste verjaardag van de februari-staking. Op het stempel staat de 'Dokwerker', het beeld ter herinnering aan de staking en de jodenvervolging op het Jonas Daniel Meyerplein in Amsterdam.

De Dokwerker werd in 1965 al eens afgebeeld op een Nederlandse zegel van 15 cent in de serie 'Monumenten'. Het Kanaaleiland Guernsey brengt 18 februari drie zegels uit die ook herinneringen aan de oorlog oproepen. Op de waarden van resp. 37, 53 en 57 pence zijn de eerste drie zegels van Guernsey (uitgiftejaar 1941) gereproduceerd. De zegels van een halve, één en 2 1/2 pence (resp. groen, rood en blauw) waren simpel van ontwerp. Ze toonden het wapen van Guernsey met de drie liggende leeuwen.

De serie verscheen onder toezicht van de Duitse bezetter. De vliegtuigen en zoeklichten op de achtergrond herinneren aan de Slag om Engeland, waar naar vorig jaar enkele uitgiften verwezen. O.a. in Polen dat in december een zegel van 1500 zloty voor de Slag om Engeland uitgaf. Op het ontwerp een Hawker Hurricane-gevechtsvliegtuig en een Pools luchtmacht-logo.

RUIMTEVAART

Voor de verzamelaars van het thema 'ruimtevaart' wordt 1991 een interessant jaar. De landen, aangesloten bij de CEPT, de Europese conferentie voor post en telecommunicatie hebben namelijk 'Europa in de ruimte' als thema gekozen voor hun jaarlijkse Europa-zegels. De komende maanden zullen daarom meer dan dertig postadministraties zegels laten verschijnen, waarop het thema van 1991 is uitgebeeld. Bovendien zal — dankzij de gebeurtenissen in Oost-Europa — het aantal landen dat Europazegels uitgeeft groter zijn dan voorheen. Tsjechoslowakije heeft namelijk aangekondigd zich 6 mei met een zegel van zes Kronen over het thema 'Europa in de ruimte' bij het rijtje CEPT-landen aan te sluiten.

Vermoedelijk zullen nog meer landen uit het voormalige oostblok jet Tsjechoslowaakse voorbeeld volgen. Het Kanaaleiland Jersey gaf inmiddels de ontwerpen vrij van vier Europazegels die op 19 maart uitkomen. De twee zegels van 20 en twee van 26 pence laten satellieten zien: de Landsat 5 die wordt gebruikt voor bodemonderzoek, de ERS-1 voor oceanografie, de weerkundige satelliet Meteosat en de communicatiesatelliet Olympus.

Monaco geeft 26 april twee zegels (2.30 francs en 3.20 francs) uit met de satellieten Eutalsat en Inmarsat.

In de loop der jaren zijn er uitzonderlijk veel zegels verschenen die de ruimtevaart en het ruimte-onderzoek tot onderwerp hadden. Vooral de Sovjetunie heeft een indrukwekkend aantal ruimtevaartseries laten verschijnen en veel landen in Oost-Europa kozen bij herhaling ruimtevaart als thema van hun uitgiften.

Brazilië kwam 14 december j.l. met een zegel van 15 nieuwe cruzados met de afbeelding van de ruimteraket 'Nike Apache' die 25 jaar geleden werd gelanceerd. Met die lancering voegde Brazilië zich bij de landen die aan ruimte-onderzoek deden. De zegel is ontworpen door Felipe Eduardo Alves de Sousa uit Rio, geboren in 1963. De oplage van de zegel is 1.525.000 stuks.

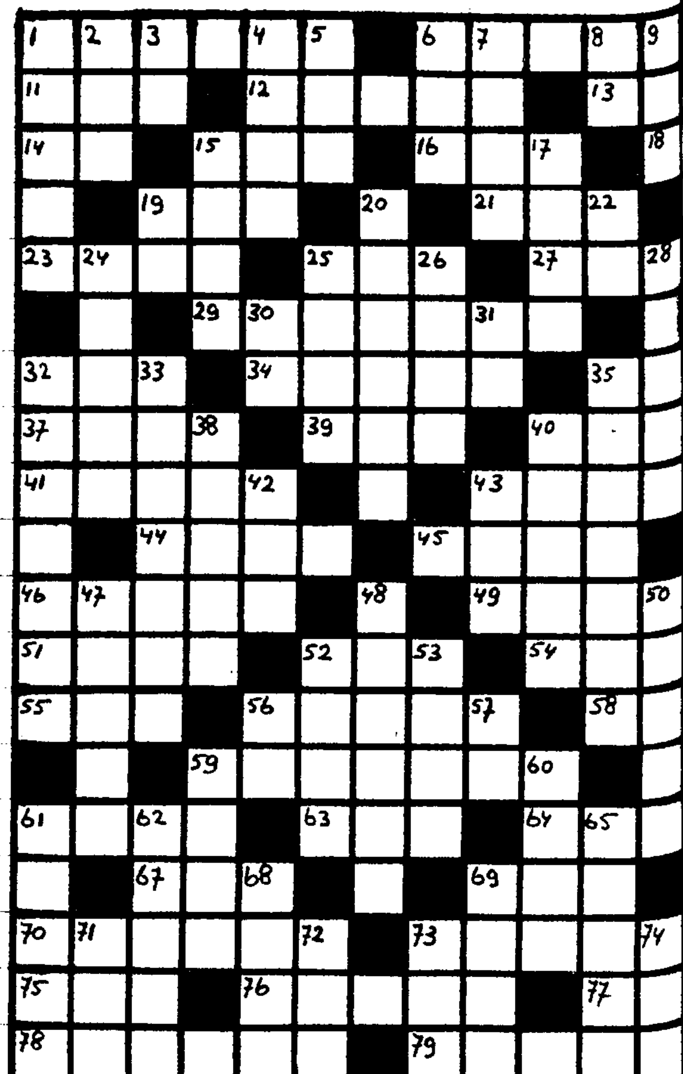
Brazilië opende het nieuwe jaar met de uitgifte van twee zegels van resp. 25 en 185 cr. (aan elkaar) onder het motto 'Rock-in-Rio II Festival'. Op de zegels zien we de profielen van Cazuza en Raul Seixas, twee bekende Braziliaanse pop-artisten.

Steeds meer landen brengen de laatste jaren samen met een ander land postzegels uit. Doorgaans hebben de zegels eenzelfde ontwerp en dezelfde kleuren. Enkele voorbeelden leverden bijvoorbeeld Australië en Nieuw-Zeeland die de 200ste resp. 150ste verjaardag van hun moderne historie met gezamenlijke uitgiften vierden. De Verenigde Staten en Zwitserland zijn de volgende in de rij. Op 22 februari komt in beide landen een zegel uit voor de 700ste verjaardag van de Helveetse Confederatie oftewel het Eedgenootschap, zoals Zwitserland officieel wel eens wordt aangeduid.

De zegels hebben hetzelfde ontwerp van de Zwitser Hans Hartmann. Op het zegelbeeld zien we het Capitool in Washington en het in renaissancestijl gebouwde Zwitserse Bundeshaus (parlementsgebouw) in Bern. In Zwitserland krijgt de zegel een frankeerwaarde van 1.60 franc, in de Verenigde Staten van 50 cents. De Amerikanen hebben met de zegel een eerbetoon willen brengen aan de grote groep immigranten die indertijd uit het land van Wilhelm Tell de oceaan naar Amerika overtrokken om daar een nieuw bestaan op te bouwen.

De 700ste verjaardag van Zwitserland wordt 22 februari ook nog eens gevierd met een blokje van vier zegels van vijftig rappen. Daarop staat het bekende witte kruis uit de Zwitserse vlag. De Zwitserse hoofdstad Bern is een eeuw ouder nog dan de Zwitserse confederatie. De stad trad in 1353 als onafhankelijk gebied tot die confederatie toe. Bern is sinds 1848 hoofdstad, maar in tegenstelling tot Zürich (1843), Genève (1843) en Basel (1845) heeft zij nooit eigen zegels gehad.

KRUISWOORD PUZZ

HORIZONTAAL: 1. Spaan; 6. Plek; 11. Bui Rivier in Oostenrijk; 13. Gezond; 14. Voorzet Uitgeslapen; 16. Haargroei; 18. Familielid; 1 van een schip; 21. Spon; 23. Adem; 25. Vo Neerslag; 29. Zeegroen; 32. Jongensnaam; 34. kosten; 35. Puistje; 37. Geestdrift; 39. Toverhe Soort slang; 41. Plaats in Noord-Holland; 43. V Rivier in Duitsland; 45. Familielid; 46. Rijpaa Rijkaard; 51. Gast; 52. Voorzetsel; 54. Meisje 55. Soort; 56. Naderhand; 58. Onderricht; 59 sens; 61. Verstand; 63. Bijbelse figuur; 64. Re Water in Utrecht; 69. Voorzetsel; 70. Muzie ment; 73. Rijgsnoer; 75. Lofdicht; 76. Wap Vlaktemaat; 78. Lat; 79. Ontvreemden.

VERTIKAAL: 1. Huidmondje; 2. Voedsel; 3. Azijn; 5. Ongebonden; 6. Grensdocument; 7. Mu strument; 8. Bijwoord; 9. Wenk; 10. Begin; 15. K 17. Boterton; 19. Lidwoord; 20. Kruid; 22. Ri Italië; 24. Kledingstuk; 25. Plaats; 26. Nob Lofrede; 30. Lengtemaat; 31. Rund; 32. Bedreig Adellijke vrouw; 35. Gelijkenis; 36. Vrucht; 38. O 40. Deel van Azië; 42. Precies; 43. Drinkge Verdieping; 48. Tekentje; 50. Drukkende last Muziekstuk; 53. Groep; 56. Muzieknoot; 57. Ro 59. Tijdeenheid; 60. Koppelriem; 61. Mechanism Geestelijke; 65. Deel van Zuid-Afrika; 66. Bra 68. Honingdrank; 69. Kerel; 71. Plaats in Geld 72. Troefkaart; 73. Landtong; 74. Roem.

WINNAAR VORIGE WE

Uit het grote aantal inzendingen van dez kruiswoordpuzzel van verleden week is uiteindelijk a gelukkige winnaar van de weekprijs van 25 gulden getrokken:

Maritza Dickens
Puerto Ricoweg 64
Curaçao

De winnaar kan zijn/haar prijs na identificatie afhale op het kantoor van de Amigoe. (tot drie uur) Oplossingen moeten ingediend zijn op Curaçao vóór donderdagmorgen tien uur en op Aruba vóór woensd dag vijf uur en duidelijk en op enveloppe vermelden: KRUISWOORDPUZZEL

Curaçao: POB 577, Aruba: Caya G.F. Betico Croes
Bonaire: Kaya Governador Debrot 154 t.n.v. Hubert

ZIEK EN GEZOND

Hoeveel slaap hebben wij per etmaal nodig ?

= door dr M.P. de Grood =

ER ZIJN HEEL wat mensen, die erover klagen dat ze slecht kunnen slapen. Er zijn er ook heel wat die om deze reden hun huisarts bezoeken, terwijl statistieken leren, dat 90% van hen met een voorschrift voor een slaapmiddel naar huis gaan. Bijna iedereen heeft in zijn reisbagage slaapmiddelen zitten. Wat te denken over dit overgebruik aan slaapmiddelen? Hoeveel slaap heeft een mens per etmaal nodig?

Onderzoekingen leren, dat we pas van een slaaptekort kunnen spreken, wanneer iemand korter dan 4-6 uur per nacht slaapt. Er zijn mensen, die met een korte slaap genoeg hebben, er zijn er ook, voor wie 8 uur per nacht een normale tijd is. Dan zijn er ochtend- en avondmensen: ochtend mensen gaan 's avonds vroeg naar bed en zijn vroeg op. Anderen kunnen 's avonds niet in bed komen en hebben veel moeite met het opstaan. De meeste mensen zijn wat de slaap betreft zg. monofasisch: ze hebben aan één periode per etmaal genoeg, in tegenstelling met de meeste dieren, waarbij de slaap polyfasisch is (die slapen meerdere malen per etmaal).

SIESTA

Het middagslaapje of siesta, wat we in de warmere landen zien, heeft te maken met het klimaat, waar de grote hitte van de dag op het middaguur valt en waarbij tevens de maaltijd, waarbij meer bloed in de ingewanden trekt, er een relatief tekort aan zuurstof in de hersenen ontstaat, wat slaapneiging geeft.

De normale slaap is geen eenheid. We onderscheiden hierin verschillende fasen. Eerst komt de inslaapperiode, welke begint met een lichte slaap, die meestal enkele uren duurt. Dan komt de periode, die zich kenmerkt dat men minder diep slaapt en waarin lichaamsbewegingen worden gemaakt. In die periode treden ook snelle oogbewegingen op; daarom wordt deze periode ook de REM-slaap (rapid eye movements) genoemd. Hierna volgt weer een periode van ondiepe en dan weer een diepe slaap. Ook deze periode eindigt weer in een periode van REM-slaap en wordt gevolgd door het wakker worden.

De meeste mensen hebben per nacht 2-3 van dergelijke periodes in hun slaap. In het algemeen neemt men aan, dat het dromen in de periode van de REM-slaap optreedt en dat uitwendige prikkels de inhoud van die dromen kunnen beïnvloeden. Het is dus te begrijpen dat iemand per nacht verschillende dromen kan hebben.

De mens heeft slaap nodig, omdat de hersenen een bepaalde stofwisseling hebben, die vrij intensief is en de hersencellen een periode van rust nodig hebben om de stofwisselingsproducten kwijt te raken. Uit registraties van de hersenactiviteit tijdens waken en slapen door middel van electro-encefalografie kan men deze gebeurtenissen op de voet volgen. Tijdens de slaap verandert het rhytme van de electrische activiteit in een rustige curve; tijdens de REM-slaap zien we in de hersenen een levendige activiteit, die weer verdwijnt als we weer dieper gaan slapen.

PRIKKELS

Er zijn heel wat uitwendige omstandigheden, die tot slaapstoornissen kunnen leiden. Zo geven uitwendige prikkels, zoals lawaai in de omgeving moeilijkheden met het inslapen. Psychische, financiële of sociale problemen kunnen slaapstoornissen geven. Hetzelfde geldt voor lichamelijke problemen, zoals een indigestie of pijnen.

De behandeling van slaapproblemen is daarom niet zo eenvoudig en de medicamenteuze behandeling dient zich hieraan ook aan te passen. Om goed in te slapen helpen vaak kalmerende middelen, zoals valium of een goed glas van een alcoholische drank. Stoornissen in de diepe slaap kunnen het gebruik van echte slaapmiddelen nodig maken. Vergeet echter niet, dat slaapmiddelen langzamer afgebroken dan we in het algemeen denken.

Farmaco-dynamische onderzoekingen (het bepalen van het slaapmiddelgehalte in het bloed) leren dat resten van het slaapmiddel langer in ons lichaam blijven, dan we zelf denken; het geregeld nemen van een slaapmiddel leidt al gauw tot een ophoping van het middel in het lichaam met als gevolg slaperigheid overdag.

Mensen die chronische slaapstoornissen hebben doen er daarom goed aan er eens met hun huisarts over te praten.

OPLOSSING VORIGE W

HORIZONTAAL: 1. Kwartaal; 8. Bosporus; 15. L Gala; 17. Adam; 18. Alt; 19. Al; 21. Rot; 22. Le Mr.; 25. Ven; 27. Meier; 29. Pil; 31. Ironie; 34. Re Genoeg; 37. Nul; 38. Gil; 39. Fit; 40. Fee; 41. E.K Nek; 43. Net; 45. Ter; 47. De; 48. Sir; 49. Ber Ros; 53. Bos; 54. Log; 55. Nor; 57. Lip; 59. Ka Bik; 62. Pik; 64. Mol; 66. Er; 67. God; 68. Kaf; 70. 72. Ra; 73. Sen; 74. Molen; 76. Leo; 78. Tiran Zweetbad.

VERTIKAAL: 1. Klarinet; 2. Wol; 3. Af; 4. Tg.; 5. A Alom; 7. Later; 8. Balen; 9. Oder; 10. Sas; 11. Pr Ra; 13. Ulm; 14. Strogeel; 20. Pen; 23. Zin; 25. Vo Niger; 28. Ieder; 29. Peter; 30. Lof; 32. Ruk; 33. Ei Git; 36. Eed; 42. Nis; 43. Neg; 44. Tin; 46. Rol; 48. 49. Bok; 50. Nop; 52. Sim; 53. Bar; 54. Lid; 56. R Por; 59. Kent; 60. Bonn; 61. Bal; 63. Kale; 65. Lan Gea; 68. Koe; 69. Fez; 71. Met; 73. Sr.; 74. Mi N.W.; 77. Ob.